

Dziennik Urzędowy

Unii Europejskiej

L 224

Wydanie polskie

Legislacja

Tom 55

21 sierpnia 2012

Spis treści

II Akty o charakterze nieustawodawczym

ROZPORZĄDZENIA

- ★ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 748/2012 z dnia 3 sierpnia 2012 r. ustanawiające przepisy wykonawcze dotyczące certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów w zakresie zdatności do lotu i ochrony środowiska oraz dotyczące certyfikacji organizacji projektujących i produkujących ⁽¹⁾..... 1

Cena: 4 EUR

_____

(¹) Tekst mający znaczenie dla EOG

PL

Akty, których tytuły wydrukowano zwykłą czcionką, odnoszą się do bieżącego zarządzania sprawami rolnictwa i generalnie zachowują ważność przez określony czas.

Tytuły wszystkich innych aktów poprzedza gwiazdka, a drukuje się je czcionką pogrubioną.

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 748/2012

z dnia 3 sierpnia 2012 r.

ustanawiające przepisy wykonawcze dotyczące certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów w zakresie zdolności do lotu i ochrony środowiska oraz dotyczące certyfikacji organizacji projektujących i produkujących

(wersja przekształcona)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie wspólnych zasad w zakresie lotnictwa cywilnego i utworzenia Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego oraz uchylające dyrektywę Rady 91/670/EWG, rozporządzenie (WE) nr 1592/2002 i dyrektywę 2004/36/WE⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1702/2003 z dnia 24 września 2003 r. ustanawiające zasady wykonawcze dla certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów w zakresie zdolności do lotu i ochrony środowiska oraz dla certyfikacji organizacji projektujących i produkujących⁽²⁾ zostało kilkakrotnie znacząco zmienione⁽³⁾. Ze względu na konieczność dalszych zmian, dla zachowania przejrzystości rozporządzenie to należy przekształcić.
- (2) Rozporządzenie (WE) nr 216/2008 ustala wspólne podstawowe wymagania celem zapewnienia jednolitego wysokiego poziomu bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego i ochrony środowiska. Nakazuje ono Komisji przyjęcie przepisów wykonawczych niezbędnych dla zapewnienia ich jednolitego stosowania. Ustanawia „Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego” (zwaną dalej „Agencją”) z zadaniem wspierania Komisji w opracowywaniu powyższych przepisów wykonawczych.

- (3) Konieczne jest ustanowienie ujednoczonych wymagań technicznych i procedur administracyjnych w celu zapewnienia zgodności wyrobów lotniczych, części i akcesoriów z wymogami zdolności do lotu i ochrony środowiska, objętych rozporządzeniem (WE) nr 216/2008. Wymagania te i procedury winny wyszczególniać warunki wydawania, utrzymywania w mocy, wprowadzania zmian do, zawieszania lub cofnięcia odpowiednich certyfikatów.
- (4) Organizacje zaangażowane w projektowanie i produkcję wyrobów, części i akcesoriów powinny spełniać określone wymagania techniczne celem wykazania dysponowania zdolnościami i środkami niezbędnymi dla realizacji obowiązków i korzystania z uprawnień. Komisja jest zobowiązana do ustanawiania środków precyzujących warunki wydawania, utrzymywania w mocy, wprowadzania zmian do, zawieszania lub cofnięcia certyfikatów poświadczających spełnianie powyższych wymagań.
- (5) W procesie ustanawiania środków służących wdrożeniu wspólnych wymagań podstawowych w zakresie zdolności do lotu Komisja musi dołożyć starań, by odzwierciedlały one aktualny stan wiedzy i najlepsze praktyki oraz uwzględniały ogólnoswiatowe doświadczenia w lotnictwie i postęp naukowo-techniczny, a także zapewniały możliwość natychmiastowego reagowania w odniesieniu do ustalonych przyczyn wypadków i poważnych incydentów lotniczych.
- (6) Konieczność zapewnienia jednolitego stosowania wspólnych wymagań w zakresie zdolności do lotu i ochrony środowiska w odniesieniu do wyrobów lotniczych, części i akcesoriów wymaga, aby właściwe organy państw członkowskich i, w stosownych przypadkach, Agencja stosowały wspólne procedury w celu oceny zgodności z tymi wymaganiami. Agencja winna opracować specyfikacje certyfikacyjne i wytyczne ułatwiające niezbędną jednolitość regulacyjną.

⁽¹⁾ Dz.U. L 79 z 19.3.2008, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 243 z 27.9.2003, s. 6.

⁽³⁾ Zob. załącznik II.

- (7) Niezbędne jest uznanie ciągłej ważności certyfikatów wydanych przed wejściem w życie rozporządzenia (WE) nr 1702/2003 zgodnie z art. 69 rozporządzenia (WE) nr 216/2008.
- (8) Aby utrzymać jednolity wysoki poziom bezpieczeństwa lotnictwa w Europie, konieczne jest wprowadzenie zmian do wymagań i procedur dotyczących certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów oraz certyfikacji organizacji projektujących i produkujących, a w szczególności opracowanie przepisów w zakresie wykazywania zgodności z podstawą certyfikacji typu i wymogami ochrony środowiska oraz stworzenie możliwości dobrowolnego stosowania się do późniejszych norm w przypadku zmian w certyfikatach typu.
- (9) Pod względem pojęciowym i złożoności pomocnicze źródła zasilania (APU) przypominają silniki statków powietrznych, a w niektórych przypadkach konstrukcje APU są nawet wzorowane na konstrukcjach silników. Konieczne jest zatem wprowadzenie zmian w przepisach dotyczących napraw APU, tak aby przywrócić ich zgodność z przepisami regulującymi proces naprawy silników.
- (10) Aby objąć silnikowe statki lotnicze o nieskomplikowanej budowie, turystyczne statki powietrzne i powiązane z nimi wyroby, części i akcesoria środkami, które są współmierne do ich prostej konstrukcji i trybu eksploatacji, utrzymując jednocześnie jednolity wysoki poziom bezpieczeństwa lotnictwa w Europie, konieczne jest wprowadzenie zmian w wymaganiach i procedurach dotyczących certyfikacji tych statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów oraz certyfikacji organizacji projektujących i produkujących oraz w szczególności w odniesieniu do właścicieli europejskich lekkich statków powietrznych o masie poniżej 2 000 kg (ELA2) lub poniżej 1 200 kg (ELA1) – czyli wprowadzenie możliwości dopuszczania niektórych części, które nie mają kluczowego znaczenia dla bezpieczeństwa, do instalacji bez formularza 1 EASA.
- (11) Agencja opracowała projekt przepisów wykonawczych oraz przedłożyła go Komisji w swoich opiniach nr 01/2009 „Możliwość odstąpienia od zbioru przepisów zdatności do lotu w przypadku zmian projektu”, nr 02/2009 „Zmiany w Europejskiej Normie Technicznej w zakresie napraw i konstrukcji”, nr 01/2010 „Podczęści J do A” oraz nr 01/2011 „ELA: proces i standardowe zmiany i naprawy” zgodnie z art. 19 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 216/2008.
- (12) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego utworzonego na podstawie art. 65 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 216/2008,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zakres zastosowania i definicje

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia, zgodnie z art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 216/2008, wspólne wymagania techniczne i administracyjne procedury certyfikacji

w zakresie zdatności do lotu i ochrony środowiska wyrobów, części i akcesoriów, określające szczegółowo:

- a) wydawanie certyfikatów typu, ograniczonych certyfikatów typu, uzupełniających certyfikatów typu oraz dokonywanie zmian w tych certyfikatach;
- b) wydawanie świadectw zdatności do lotu, ograniczonych świadectw zdatności do lotu, zezwoleń na loty i autoryzowanych poświadczeń produkcji/obsługi;
- c) wydawanie zatwierdzeń projektów napraw;
- d) wykazywanie zgodności z wymaganiami w zakresie ochrony środowiska;
- e) wydawanie świadectw zdatności w zakresie hałasu;
- f) znakowanie wyrobów, części i akcesoriów;
- g) certyfikacja niektórych części i akcesoriów;
- h) certyfikacja organizacji projektujących i produkujących;
- i) wydawanie dyrektyw zdatności.

2. Dla celów niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie następujące definicje:

- a) „JAA” oznacza wspólne władze lotnicze;
- b) „JAR” oznacza wspólne wymagania lotnicze;
- c) „część 21” oznacza wymagania i procedury dotyczące certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów oraz organizacji projektujących i produkujących, ustanowione w załączniku I do niniejszego rozporządzenia;
- d) „część M” oznacza mające zastosowanie wymagania w zakresie ciągłej zdatności do lotu przyjęte na podstawie rozporządzenia (WE) nr 216/2008;
- e) „główne miejsce prowadzenia działalności” oznacza siedzibę główną lub siedzibę statutową przedsiębiorstwa, gdzie sprawowane są główne funkcje finansowe i prowadzona jest kontrola działalności, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu;

- f) „artykuł” oznacza każdą część i akcesorium przeznaczone do cywilnego statku powietrznego;
- g) „ETSO” oznacza europejską normę techniczną. Europejska norma techniczna to szczegółowe wymagania zdolności do lotu wydane przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego („Agencję”) w celu zapewnienia zgodności z wymaganiami niniejszego rozporządzenia, jako minimalna norma jakości w odniesieniu do niektórych artykułów;
- h) „EPA” oznacza europejskie zatwierdzenie części. Europejskie zatwierdzenie części artykułu oznacza, że artykuł został wyprodukowany zgodnie z zatwierdzonymi danymi projektowymi nienależącymi do posiadacza certyfikatu typu na związany z nimi wyrób, z wyłączeniem artykułów ETSO;
- i) „statek powietrzny ELA1” oznacza załogowy europejski lekki statek powietrzny:
- (i) samolot o maksymalnej masie startowej (MTOM) nie większej niż 1 200 kg, który nie jest sklasyfikowany jako złożony statek powietrzny z napędem silnikowym;
  - (ii) szybowiec lub motoszybowiec o maksymalnej masie startowej (MTOM) nie większej niż 1 200 kg;
  - (iii) balon o maksymalnej nominalnej ilości gazu wznoszącego lub ogrzanego powietrza nie większej niż 3 400 m³ w przypadku balonów na ogrzane powietrze, 1 050 m³ w przypadku balonów gazowych, 300 m³ w przypadku balonów gazowych na uwięzi;
  - (iv) sterowiec zaprojektowany dla nie więcej niż czterech osób i o maksymalnej nominalnej ilości gazu wznoszącego lub ogrzanego powietrza nie większej niż 3 400 m³ w przypadku sterowców na ogrzane powietrze i 1 000 m³ w przypadku sterowców gazowych;
- j) „statek powietrzny ELA2” oznacza załogowy europejski lekki statek powietrzny:
- (i) samolot o maksymalnej masie startowej (MTOM) nie większej niż 2 000 kg, który nie jest sklasyfikowany jako złożony statek powietrzny z napędem silnikowym;
  - (ii) szybowiec lub motoszybowiec o maksymalnej masie startowej (MTOM) nie większej niż 2 000 kg;
  - (iii) balon;
  - (iv) sterowiec na ogrzane powietrze;
  - (v) sterowiec gazowy posiadający wszystkie z wymienionych poniżej cech:
    - 3 % maksymalnego ciężaru statycznego,
    - ciąg niewektorowany (poza ciągiem odwróconym),
    - konwencjonalna i prosta budowa: konstrukcji, systemu sterowania oraz układu balonetu,
    - układ sterowania bez wspomagania;
- (vi) bardzo lekki wiropląt.

Artykuł 2

Certyfikacja wyrobów, części i akcesoriów

1. Na wyroby, części i akcesoria wydawane są certyfikaty wyszczególnione w załączniku I (część 21).

2. W drodze odstępstwa od ust. 1, statek powietrzny, w tym każdy zamontowany wyrób, część i akcesorium, które nie jest zarejestrowane w państwie członkowskim, nie podlega przepisom załącznika I (część 21) – podczęść H i podczęść I. Nie podlega także przepisom załącznika I (część 21) – podczęść P, z wyjątkiem sytuacji, gdy znaki rejestracyjne statku powietrznego zostają nadane przez państwo członkowskie.

Artykuł 3

Zachowanie ważności certyfikatu typu i odpowiednich świadectw zdolności do lotu

1. W odniesieniu do wyrobów, które uzyskały certyfikat typu lub dokument pozwalający na wydanie świadectwa zdolności do lotu, wystawione przez państwo członkowskie przed dniem 28 września 2003 r., zastosowanie mają następujące przepisy:

a) wyrób uznaje się za posiadający certyfikat typu wydany zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, jeżeli:

(i) podstawą jego certyfikacji typu była:

— podstawa certyfikacji typu JAA dla wyrobów, które były certyfikowane zgodnie z procedurami JAA określonymi w arkuszu danych JAA, lub

— dla pozostałych wyrobów – podstawa certyfikacji typu określona w arkuszu danych certyfikatu typu państwa projektu, jeżeli państwem projektu było:

— państwo członkowskie, chyba że, biorąc pod uwagę w szczególności zbiory stosowanych przepisów w zakresie zdolności do lotu i doświadczenie związane z użytkowaniem, Agencja ustali, że taka podstawa certyfikacji typu nie zapewnia bezpieczeństwa na poziomie wymaganym przez rozporządzenie (WE) nr 216/2008 i niniejsze rozporządzenie, lub

— państwo, z którym państwo członkowskie zawarło umowę dwustronną w sprawie zdatności do lotu lub podobną, zgodnie z którą wyroby te zostały certyfikowane na podstawie zbiorów przepisów w zakresie zdatności do lotu państwa projektu, chyba że Agencja ustali, iż takie przepisy w zakresie zdatności do lotu bądź też doświadczenia związane z użytkowaniem lub system bezpieczeństwa państwa projektu nie zapewniają bezpieczeństwa na poziomie wymaganym przez rozporządzenie (WE) nr 216/2008 i niniejsze rozporządzenie.

Agencja dokonuje pierwszej oceny skutków przepisów tiret drugiego w celu przygotowania dla Komisji opinii dotyczącej ewentualnych zmian w niniejszym rozporządzeniu;

(ii) właściwymi wymogami w zakresie ochrony środowiska naturalnego były wymogi ustanowione w załączniku 16 do konwencji chicagowskiej, mające zastosowanie do danego wyrobu;

(iii) właściwymi dyrektywami zdatności były dyrektywy państwa projektu;

b) projekt danego statku powietrznego, pozostającego w rejestrze państwa członkowskiego przed dniem 28 września 2003 r., jest uznawany za zatwierdzony zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, jeżeli:

(i) jego podstawowy projekt typu był częścią certyfikatu typu, o którym mowa w lit. a);

(ii) wszystkie zmiany w podstawowym projekcie typu, które nie zostały objęte odpowiedzialnością posiadacza certyfikatu typu, zostały zatwierdzone; oraz

(iii) spełnione zostały dyrektywy zdatności wydane lub przyjęte przez rejestrujące państwo członkowskie przed dniem 28 września 2003 r., w tym wszelkie zmiany dyrektyw zdatności obowiązujące w państwie projektu i uznane przez rejestrujące państwo członkowskie.

2. W odniesieniu do wyrobów, które w dniu 28 września 2003 r. były w trakcie procesu certyfikacji typu prowadzonego przez JAA lub państwo członkowskie, stosuje się następujące zasady:

a) jeżeli wyrób jest w trakcie certyfikacji w kilku państwach członkowskich, jako punkt odniesienia służy najbardziej zaawansowany projekt;

b) nie stosuje się załącznika I (część 21) pkt 21.A.15 lit. a), b) i c);

c) w drodze odstępstwa od załącznika I (część 21) pkt 21.A.17 lit. a) podstawą certyfikacji typu jest podstawa ustanowiona przez JAA lub, tam gdzie ma to zastosowanie, przez państwo członkowskie w dniu składania wniosku o zatwierdzenie;

d) ustalenia kontroli zgodności dokonane według procedur JAA lub państwa członkowskiego są uznawane za dokonane przez Agencję do celów zastosowania się do załącznika I (część 21) pkt 21.A.20 lit. a) i b).

3. W odniesieniu do wyrobów posiadających krajowe certyfikaty typu lub certyfikaty równoważne, dla których w momencie, gdy certyfikat typu musiał być zgodny z niniejszym rozporządzeniem, nie zakończono procesu zatwierdzania zmiany prowadzonego przez państwo członkowskie, stosuje się następujące zasady:

a) jeżeli proces zatwierdzania jest realizowany przez kilka państw członkowskich, jako punkt odniesienia posłuży najbardziej zaawansowany projekt;

b) nie stosuje się załącznika I (część 21) pkt 21.A.93;

c) właściwą podstawą certyfikacji typu jest podstawa ustanowiona przez JAA lub, tam gdzie ma to zastosowanie, przez państwo członkowskie w dniu składania wniosku o zatwierdzenie zmiany;

d) ustalenia kontroli zgodności dokonane według procedur JAA lub państwa członkowskiego są uznawane za dokonane przez Agencję do celów zastosowania się do załącznika I (część 21) pkt 21.A.103 lit. a) ppkt 2 i lit. b).

4. W odniesieniu do wyrobów posiadających krajowe certyfikaty typu lub certyfikaty równoważne, dla których w momencie, gdy certyfikat typu musiał być ustalony zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, nie zakończono procesu zatwierdzającego projekt poważnej naprawy prowadzonego przez państwo członkowskie, ustalenia kontroli zgodności dokonanej według procedur JAA lub państwa członkowskiego są uznawane za dokonane przez Agencję do celów zastosowania się do załącznika I (część 21) pkt 21.A.433 lit. a).

5. Świadectwo zdatności do lotu wydane przez państwo członkowskie poświadczające zgodność z certyfikatem typu określonym według ust. 1 jest uznawane za zgodne z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 4

Zachowanie ważności uzupełniających certyfikatów typu

1. W odniesieniu do uzupełniających certyfikatów typu wydanych przez państwo członkowskie według procedur JAA lub stosownych procedur krajowych i w odniesieniu do zmian w wyrobach proponowanych przez osoby inne niż posiadacz certyfikatu typu wyrobu, zatwierdzonych przez państwo członkowskie według stosownych procedur krajowych, jeśli uzupełniający certyfikat typu lub zmiana były ważne w dniu 28 września 2003 r., uzupełniający certyfikat typu lub zmiana uznaje się za wydane na podstawie niniejszego rozporządzenia.

2. W odniesieniu do uzupełniających certyfikatów typu, w przypadku których państwo członkowskie prowadziło w dniu 28 września 2003 r. proces certyfikacji według mających zastosowanie procedur JAA dotyczących uzupełniającego certyfikatu typu oraz w odniesieniu do poważnych zmian w wyrobach proponowanych przez osoby inne niż posiadacz certyfikatu typu wyrobu, w przypadku których państwo członkowskie w dniu 28 września 2003 r. prowadziło proces certyfikacji według mających zastosowanie procedur krajowych, stosuje się następujące zasady:

- a) jeżeli proces certyfikacji był realizowany przez kilka państw członkowskich, jako punkt odniesienia służy najbardziej zaawansowany projekt;
- b) nie stosuje się załącznika I (część 21) pkt 21.A.113 lit. a) i b);
- c) właściwą podstawą certyfikacji jest podstawa ustanowiona przez JAA lub, tam gdzie ma to zastosowanie, przez państwo członkowskie w dniu składania wniosku o uzupełniający certyfikat typu lub zatwierdzenie poważnej zmiany;
- d) ustalenia kontroli zgodności dokonane według procedur JAA lub państwa członkowskiego są uznawane za dokonane przez Agencję do celów zastosowania się do załącznika I (część 21) pkt 21.A.115 lit. a).

Artykuł 5

Dalsza eksploatacja niektórych statków powietrznych zarejestrowanych przez państwa członkowskie

W odniesieniu do statku powietrznego, który nie może być uznany za posiadający certyfikat typu wydany zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. a) niniejszego rozporządzenia, a posiada świadectwo zdatności do lotu wydane przez państwo członkowskie zanim rozporządzenie (WE) nr 1702/2003 zaczęło obowiązywać w danym państwie członkowskim⁽¹⁾, i który figurował w jego rejestrze na ten dzień oraz w rejestrze dowolnego państwa członkowskiego na dzień 28 marca 2007 r., uznaje się, że kombinacja poniższych zasad stanowi obowiązujące specyficzne wymagania zdatności do lotu określone zgodnie z niniejszym rozporządzeniem:

- a) arkusz danych do certyfikatu typu oraz arkusz danych do certyfikatu typu w zakresie hałasu lub równoważne dokumenty, wydane przez państwo projektu, z zastrzeżeniem, że państwo projektu zawarło z Agencją umowę o współpracy zgodnie z art. 27 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 216/2008, obejmującą nieprzerwane utrzymanie zdatności do lotu projektu takiego statku powietrznego;
- b) wymogi w zakresie ochrony środowiska ustanowione w załączniku 16 do konwencji chicagowskiej, mające zastosowanie do takiego statku powietrznego; oraz
- c) obowiązkowe informacje o utrzymaniu zdatności do lotu przekazane przez państwo projektu.

⁽¹⁾ Dla UE-15: 28 września 2003 r.; dla UE-10: 1 maja 2004 r. i dla UE-2: 1 stycznia 2007 r.

Artykuł 6

Dalsze utrzymanie ważności certyfikatów na części i akcesoria

1. Zatwierdzenia wydane przez państwo członkowskie dla części i akcesoriów, które pozostawały w mocy w dniu 28 września 2003 r., uznawane są za wydane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
2. W odniesieniu do części i akcesoriów, które w dniu 28 września 2003 r. przechodziły proces zatwierdzania lub autoryzacji prowadzony przez państwo członkowskie, stosuje się następujące zasady:
  - a) jeżeli proces autoryzacji był realizowany przez kilka państw członkowskich, jako punkt odniesienia służy najbardziej zaawansowany projekt;
  - b) nie stosuje się załącznika I (część 21) pkt 21.A.603;
  - c) właściwymi wymogami dotyczącymi danych ustanowionymi w załączniku I (część 21) pkt 21.A.605 są wymogi ustanowione przez właściwe państwo członkowskie w dniu składania wniosku o zatwierdzenie lub autoryzację;
  - d) ustalenia kontroli zgodności dokonane przez właściwe państwo członkowskie są uznawane za dokonane przez Agencję w rozumieniu zastosowania się do załącznika I (część 21) pkt 21.A.606 lit. b).

Artykuł 7

Zezwolenie na lot

Warunki ustalone przed dniem 28 marca 2007 r. przez państwa członkowskie dla zezwoleń na lot lub innych świadectw dotyczących zdatności do lotu, wydanych dla statków powietrznych nieposiadających świadectwa zdatności do lotu lub ograniczonego świadectwa zdatności do lotu wydanego na podstawie niniejszego rozporządzenia, uznaje się za ustalone zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, o ile Agencja nie stwierdziła przed dniem 28 marca 2008 r., że warunki te nie zapewniają bezpieczeństwa na poziomie wymaganym przez rozporządzenie (WE) nr 216/2008 lub niniejsze rozporządzenie.

Artykuł 8

Organizacje projektujące

1. Organizacja odpowiedzialna za projektowanie wyrobów, części i akcesoriów lub za zmiany i naprawy powyższych wykazuje swoją zdolność zgodnie z załącznikiem I (częścią 21).
2. W drodze odstępstwa od ust. 1 organizacja, której głównym miejscem prowadzenia działalności jest państwo trzecie, może wykazać swoją zdolność w drodze posiadania certyfikatu wydanego przez to państwo na wyrób, część i akcesorium, pod warunkiem że:

- a) to państwo jest państwem projektu; oraz

b) Agencja ustaliła, że system tego państwa obejmuje taki sam niezależny poziom sprawdzania zgodności jak przewidziany niniejszym rozporządzeniem bądź poprzez równoważny system zatwierdzania organizacji, bądź poprzez bezpośrednie zaangażowanie właściwego organu tego państwa.

3. Zatwierdzenia organizacji projektującej wydane lub uznane przez państwo członkowskie zgodnie ze stosownymi wymaganiami i procedurami JAA i ważne przed dniem 28 września 2003 r. są uznawane za zgodne z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 9

Organizacje produkujące

1. Organizacja odpowiedzialna za wytwarzanie wyrobów, części i akcesoriów wykazuje swoją zdolność zgodnie z przepisami załącznika I (część 21).

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 producent, którego głównym miejscem prowadzenia działalności jest państwo trzecie, może wykazać swoją zdolność w drodze posiadania certyfikatu wydanego przez to państwo na wyrób, część i akcesoria, pod warunkiem że:

a) to państwo jest państwem produkcji; oraz

b) Agencja ustaliła, że system tego państwa obejmuje taki sam niezależny poziom sprawdzania zgodności jak przewidziany niniejszym rozporządzeniem bądź poprzez równoważny system zatwierdzania organizacji, bądź poprzez bezpośrednie zaangażowanie właściwego organu tego państwa.

3. Zatwierdzenia organizacji produkującej wydane lub uznane przez państwo członkowskie zgodnie ze stosownymi wymaganiami i procedurami JAA i ważne przed dniem

28 września 2003 r. są uznawane za zgodne z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 10

Środki podejmowane przez Agencję

1. Agencja opracowuje akceptowalne sposoby spełnienia wymagań (zwane dalej „AMC”), które właściwe organy, organizacje i personel mogą stosować w celu wykazania zgodności z przepisami załącznika I (część 21) do niniejszego rozporządzenia.

2. Opracowane przez Agencję AMC nie wprowadzają nowych wymagań ani nie łagodzą wymagań zawartych w załączniku I (część 21) do niniejszego rozporządzenia.

3. Bez uszczerbku dla art. 54 i 55 rozporządzenia (WE) nr 216/2008, jeżeli stosuje się akceptowalne sposoby spełnienia wymagań wydane przez Agencję, stosowne wymagania określone w załączniku I (część 21) do niniejszego rozporządzenia uznaje się za spełnione bez konieczności dalszego wykazywania ich spełnienia.

Artykuł 11

Uchylenie

Rozporządzenie (WE) nr 1702/2003 traci moc.

Odesłania do uchylonego rozporządzenia odczytuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia zgodnie z tabelą korelacji w załączniku III.

Artykuł 12

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 3 sierpnia 2012 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

CZĘŚĆ 21

Certyfikacja statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów oraz organizacji projektujących i produkujących

Spis treści

	Strona
21.1	14
Postanowienia ogólne	14
SEKCJA A — WYMAGANIA TECHNICZNE	14
PODCZĘŚĆ A — POSTANOWIENIA OGÓLNE	14
21.A.1	14
Zakres	14
21.A.2	14
Podjęmowanie czynności przez osobę inną niż wnioskodawca lub posiadacz certyfikatu	14
21.A.3A	14
Awarie, niesprawności i wady	14
21.A.3B	15
Dyrektywy zgodności do lotu	15
21.A.4	15
Koordinacja projektu i produkcji	15
PODCZĘŚĆ B — CERTYFIKATY TYPU I OGRANICZONE CERTYFIKATY TYPU	15
21.A.11	15
Zakres	15
21.A.13	16
Kwalifikowalność	16
21.A.14	16
Wykazanie zdolności	16
21.A.15	16
Wniosek	16
21.A.16A	16
Przepisy zgodności do lotu	16
21.A.16B	16
Warunki specjalne	16
21.A.17	17
Podstawa certyfikacji typu	17
21.A.18	17
Określenie mających zastosowanie wymogów ochrony środowiska i specyfikacji certyfikacyjnych	17
21.A.19	18
Zmiany powodujące konieczność uzyskania nowego certyfikatu typu	18
21.A.20	18
Zgodność z podstawą certyfikacji typu i wymogami ochrony środowiska	18
21.A.21	18
Wydanie certyfikatu typu	18
21.A.23	18
Wydanie ograniczonego certyfikatu typu	18
21.A.31	19
Projekt typu	19
21.A.33	19
Badania i próby	19
21.A.35	19
Próby w locie	19
21.A.41	20
Certyfikat typu	20
21.A.44	20
Obowiązki posiadacza	20
21.A.47	20
Zbywalność	20
21.A.51	20
Termin i ciągłość ważności	20
21.A.55	20
Przechowywanie dokumentacji	20
21.A.57	21
Podręczniki	21
21.A.61	21
Instrukcje zapewnienia ciągłej zgodności do lotu	21
(PODCZĘŚĆ C — NIE STOSUJE SIĘ)	21
PODCZĘŚĆ D — ZMIANY W STOSUNKU DO CERTYFIKATÓW TYPU I OGRANICZONYCH CERTYFIKATÓW TYPU	21
21.A.90A	21
Zakres	21
21.A.90B	21
Zmiany standardowe	21
21.A.91	21
Klasyfikacja zmian w projekcie typu	21

	Strona	
21.A.92	Kwalifikowalność	22
21.A.93	Wniosek	22
21.A.95	Zmiany drobne	22
21.A.97	Zmiany poważne	22
21.A.101	Określenie mających zastosowanie specyfikacji certyfikacyjnych i wymogów ochrony środowiska	22
21.A.103	Wydanie zatwierdzenia	23
21.A.105	Przechowywanie dokumentacji	24
21.A.107	Instrukcje zapewnienia ciągłej zdatności do lotu	24
21.A.109	Obowiązki i znakowanie EPA	24
PODCZĘŚĆ E — UZUPEŁNIAJĄCE CERTYFIKATY TYPU		24
21.A.111	Zakres	24
21.A.112A	Kwalifikowalność	24
21.A.112B	Wykazanie zdolności	24
21.A.113	Wniosek o uzupełniający certyfikat typu	25
21.A.114	Wykazywanie zgodności	25
21.A.115	Wydanie uzupełniającego certyfikatu typu	25
21.A.116	Zbywalność	25
21.A.117	Zmiany w stosunku do części wyrobu objętej uzupełniającym certyfikatem typu	25
21.A.118A	Obowiązki i znakowanie EPA	26
21.A.118B	Termin i ciągłość ważności	26
21.A.119	Podręczniki	26
21.A.120	Instrukcje zapewnienia ciągłej zdatności do lotu	26
PODCZĘŚĆ F — PRODUKCJA BEZ POSIADANIA ZATWIERDZENIA ORGANIZACJI PRODUKUJĄCEJ		26
21.A.121	Zakres	26
21.A.122	Kwalifikowalność	27
21.A.124	Wniosek	27
21.A.125A	Wydanie zezwolenia	27
21.A.125B	Ustalenia	27
21.A.125C	Termin i ciągłość ważności	28
21.A.126	System inspekcji produkcji	28
21.A.127	Próby: statek powietrzny	28
21.A.128	Próby: silniki i śmigła	29
21.A.129	Obowiązki producenta	29
21.A.130	Oświadczenie o zgodności	29
PODCZĘŚĆ G — ZATWIERDZANIE ORGANIZACJI PRODUKUJĄCYCH		30
21.A.131	Zakres	30
21.A.133	Kwalifikowalność	30
21.A.134	Wniosek	30
21.A.135	Wydanie zatwierdzenia organizacji produkującej	30
21.A.139	System jakości	30
21.A.143	Charakterystyka	31
21.A.145	Wymagania dla uzyskania zatwierdzenia	32

	Strona	
21.A.147	Zmiany w zatwierdzonej organizacji produkującej	32
21.A.148	Zmiany lokalizacji	33
21.A.149	Zbywalność	33
21.A.151	Warunki zatwierdzenia	33
21.A.153	Zmiany w warunkach zatwierdzenia	33
21.A.157	Badania	33
21.A.158	Ustalenia	33
21.A.159	Termin i ciągłość ważności	34
21.A.163	Uprawnienia	34
21.A.165	Obowiązki posiadacza	34
PODCZĘŚĆ H – ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU I OGRANICZONE ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU		35
21.A.171	Zakres	35
21.A.172	Kwalifikowalność	35
21.A.173	Klasyfikacja	35
21.A.174	Wniosek	35
21.A.175	Język	36
21.A.177	Zmiany lub modyfikacje	36
21.A.179	Zbywalność i wydanie powtórne w obrębie państw członkowskich	36
21.A.180	Przeglądy	37
21.A.181	Termin i ciągłość ważności	37
21.A.182	Znakowanie statku powietrznego	37
PODCZĘŚĆ I — ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI W ZAKRESIE HAŁASU		37
21.A.201	Zakres	37
21.A.203	Kwalifikowalność	37
21.A.204	Wniosek	37
21.A.207	Zmiany lub modyfikacje	38
21.A.209	Zbywalność i wydanie powtórne w obrębie państw członkowskich	38
21.A.210	Przeglądy	38
21.A.211	Termin i ciągłość ważności	38
PODCZĘŚĆ J — ZATWIERDZENIE ORGANIZACJI PROJEKTUJĄCEJ		38
21.A.231	Zakres	38
21.A.233	Kwalifikowalność	38
21.A.234	Wniosek	39
21.A.235	Wydanie zatwierdzenia organizacji projektującej	39
21.A.239	System gwarantowania projektu	39
21.A.243	Dane	39
21.A.245	Wymagania dla uzyskania zatwierdzenia	39
21.A.247	Zmiany w systemie gwarantowania projektu	40
21.A.249	Zbywalność	40
21.A.251	Warunki zatwierdzenia	40
21.A.253	Zmiany w warunkach zatwierdzenia	40

	Strona	
21.A.257	Badania	40
21.A.258	Ustalania	40
21.A.259	Termin i ciągłość ważności	41
21.A.263	Uprawnienia	41
21.A.265	Obowiązki posiadacza	42
PODCZĘŚĆ K — CZĘŚCI I AKCESORIA		42
21.A.301	Zakres	42
21.A.303	Spełnianie stosownych wymagań	42
21.A.305	Zatwierdzanie części i akcesoriów	42
21.A.307	Dopuszczanie części lub akcesoriów do montażu	42
(PODCZĘŚĆ L — NIE STOSUJE SIĘ)		43
PODCZĘŚĆ M — NAPRAWY		43
21.A.431A	Zakres	43
21.A.431B	Naprawy standardowe	43
21.A.432A	Kwalifikowalność	43
21.A.432B	Wykazanie zdolności	43
21.A.433	Projekt naprawy	44
21.A.435	Klasyfikacja napraw	44
21.A.437	Wydanie zatwierdzenia projektu naprawy	44
21.A.439	Produkcja części do wykonania naprawy	44
21.A.441	Realizacja naprawy	44
21.A.443	Ograniczenia	45
21.A.445	Nienaprawione uszkodzenie	45
21.A.447	Przechowywanie dokumentacji	45
21.A.449	Instrukcje zapewnienia ciągłej zdatności do lotu	45
21.A.451	Obowiązki i znakowanie EPA	45
(PODCZĘŚĆ N — NIE STOSUJE SIĘ)		46
PODCZĘŚĆ O — AUTORYZACJE EUROPEJSKIEJ NORMY TECHNICZNEJ		46
21.A.601	Zakres	46
21.A.602A	Kwalifikowalność	46
21.A.602B	Wykazanie zdolności	46
21.A.603	Wniosek	46
21.A.604	Autoryzacja ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU)	46
21.A.605	Wymagane dane	47
21.A.606	Wydanie autoryzacji ETSO	47
21.A.607	Uprawnienia z tytułu autoryzacji ETSO	47
21.A.608	Deklaracja projektu i osiągnięć (DDP)	47
21.A.609	Obowiązki posiadaczy autoryzacji ETSO	47
21.A.610	Zatwierdzanie odstępstw	48

	Strona	
21.A.611	Zmiany projektu	48
21.A.613	Przechowywanie dokumentacji	48
21.A.615	Przeglądy dokonywane przez Agencję	48
21.A.619	Termin i ciągłość ważności	48
21.A.621	Zbywalność	49
PODCZĘŚĆ P – ZEZWOLENIE NA LOT		49
21.A.701	Zakres	49
21.A.703	Kwalifikowalność	49
21.A.705	Właściwy organ	49
21.A.707	Wniosek o zezwolenie na lot	50
21.A.708	Warunki lotu	50
21.A.709	Wniosek o zatwierdzenie warunków lotu	50
21.A.710	Zatwierdzenie warunków lotu	50
21.A.711	Wydanie zezwolenia na lot	51
21.A.713	Zmiany	51
21.A.715	Język	51
21.A.719	Zbywalność	51
21.A.721	Przeglądy	52
21.A.723	Termin i ciągłość ważności	52
21.A.725	Przedłużenie ważności zezwolenia na lot	52
21.A.727	Obowiązki posiadacza zezwolenia na lot	52
21.A.729	Przechowywanie dokumentacji	52
PODCZĘŚĆ Q — ZNAKOWANIE WYROBÓW, CZĘŚCI I AKCESORIÓW		52
21.A.801	Znakowanie wyrobów	52
21.A.803	Postępowanie z danymi identyfikacyjnymi	53
21.A.804	Znakowanie części i akcesoriów	53
21.A.805	Znakowanie części krytycznych	53
21.A.807	Znakowanie artykułów ETSO	53
SEKCJA B – ZASADY POSTĘPOWANIA WŁAŚCIWYCH ORGANÓW		54
PODCZĘŚĆ A — POSTANOWIENIA OGÓLNE		54
21.B.5	Zakres	54
21.B.20	Obowiązki właściwego organu	54
21.B.25	Wymagania organizacyjne w stosunku do właściwego organu	54
21.B.30	Udokumentowane procedury	54
21.B.35	Zmiany organizacyjne i proceduralne	54
21.B.40	Rozstrzyganie sporów	55
21.B.45	Zgłaszanie/koordynacja prac	55
21.B.55	Przechowywanie dokumentacji	55
21.B.60	Dyrektywy zdatności do lotu	55

	Strona
PODCZEŚĆ B — CERTYFIKATY TYPU I OGRANICZONE CERTYFIKATY TYPU	55
(PODCZEŚĆ C — NIE STOSUJE SIĘ)	55
PODCZEŚĆ D — ZMIANY W STOSUNKU DO CERTYFIKATÓW TYPU I OGRANICZONYCH CERTYFIKATÓW TYPU	55
PODCZEŚĆ E — UZUPEŁNIAJĄCE CERTYFIKATY TYPU	55
PODCZEŚĆ F — PRODUKCJA BEZ POSIADANIA ZATWIERDZENIA ORGANIZACJI PRODUKUJĄCEJ	55
21.B.120 Badanie	55
21.B.125 Ustalenia	56
21.B.130 Wydanie zezwolenia	56
21.B.135 Utrzymanie w mocy zezwolenia	56
21.B.140 Zmiany w zezwoleniu	57
21.B.145 Ograniczenie, zawieszenie i cofnięcia zezwolenia	57
21.B.150 Przechowywanie dokumentacji	57
PODCZEŚĆ G — ZATWIERDZANIE ORGANIZACJI PRODUKUJĄCYCH	57
21.B.220 Badanie	57
21.B.225 Ustalenia	58
21.B.230 Wydanie zatwierdzenia	58
21.B.235 Ciągły nadzór	58
21.B.240 Zmiany w zatwierdzeniu organizacji produkującej	59
21.B.245 Zawieszenie i cofnięcie zatwierdzenia organizacji produkującej	59
21.B.260 Przechowywanie dokumentacji	59
PODCZEŚĆ H — ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU I OGRANICZONE ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU	59
21.B.320 Badanie	59
21.B.325 Wydawanie świadectw zdatności do lotu	60
21.B.326 Świadectwo zdatności do lotu	60
21.B.327 Ograniczone świadectwo zdatności do lotu	60
21.B.330 Zawieszanie i cofnięcie świadectw zdatności do lotu i ograniczonych świadectw zdatności do lotu	61
21.B.345 Przechowywanie dokumentacji	61
PODCZEŚĆ I — ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI W ZAKRESIE HAŁASU	61
21.B.420 Badanie	61
21.B.425 Wydanie świadectwa zdatności w zakresie hałasu	62
21.B.430 Zawieszenie i cofnięcie świadectwa zdatności w zakresie hałasu	62
21.B.445 Przechowywanie dokumentacji	62
PODCZEŚĆ J — ZATWIERDZENIE ORGANIZACJI PROJEKTUJĄCEJ	62
PODCZEŚĆ K — CZĘŚCI I AKCESORIA	62
(PODCZEŚĆ L — NIE STOSUJE SIĘ)	62
PODCZEŚĆ M — NAPRAWY	62
(PODCZEŚĆ N — NIE STOSUJE SIĘ)	62
PODCZEŚĆ O — AUTORYZACJE EUROPEJSKIEJ NORMY TECHNICZNEJ	62
PODCZEŚĆ P — ZEZWOLENIE NA LOT	63
21.B.520 Badanie	63
21.B.525 Wydawanie zezwoleń na lot	63

	Strona
21.B.530 Cofnięcie zezwoleń na lot	63
21.B.545 Przechowywanie dokumentacji	63
PODCZĘŚĆ Q — ZNAKOWANIE WYROBÓW, CZĘŚCI I AKCESORIÓW	63
<i>Dodatki</i>	64
Dodatek I — formularz 1 EASA — Autoryzowane poświadczenie produkcji/obsługi	65
Dodatek II — formularz 15a EASA — Poświadczenie przeglądu zdatności do lotu	70
Dodatek III — formularz 20a EASA — Zezwolenie na lot	71
Dodatek IV — formularz 20b EASA — Zezwolenie na lot (wydane przez zatwierdzone organizacje)	72
Dodatek V — formularz 24 EASA — Ograniczone świadectwo zdatności do lotu	73
Dodatek VI — formularz 25 EASA — Świadectwo zdatności do lotu	74
Dodatek VII — formularz 45 EASA — Świadectwo zdatności w zakresie hałasu	75
Dodatek VIII — formularz 52 EASA — Oświadczenie o zgodności statku powietrznego	76
Dodatek IX — formularz 53 EASA — Poświadczenia obsługi	79
Dodatek X — formularz 55 EASA — Certyfikat zatwierdzenia organizacji produkującej	81
Dodatek XI — formularz 65 EASA — Zezwolenie na produkcję bez posiadania zatwierdzenia organizacji produkującej	83

21.1 Postanowienia ogólne

Do celów niniejszego załącznika I (część 21) za „właściwy organ” uważa się:

- a) organ wyznaczony przez państwo członkowskie — dla organizacji, których głównym miejscem prowadzenia działalności jest to państwo członkowskie, lub Agencję — jeżeli takie jest życzenie tego państwa członkowskiego; lub
- b) Agencję — dla organizacji, których głównym miejscem prowadzenia działalności jest państwo trzecie.

SEKCJA A

WYMAGANIA TECHNICZNE

PODCZĘŚĆ A — POSTANOWIENIA OGÓLNE

21.A.1 Zakres

Niniejsza sekcja zawiera postanowienia ogólne dotyczące praw i obowiązków wnioskodawcy i posiadacza każdego certyfikatu wydany lub który ma być wydany zgodnie z niniejszą sekcją.

21.A.2 Podejmowanie czynności przez osobę inną niż wnioskodawca lub posiadacz certyfikatu

Czynności i zobowiązania, które mają być podjęte przez posiadacza lub wnioskującego o wydanie certyfikatu na produkt, część lub akcesorium, zgodnie z niniejszą sekcją, mogą być podjęte w jego lub jej imieniu przez każdą inną osobę prawną lub fizyczną, pod warunkiem że posiadacz lub wnioskujący o wydanie certyfikatu może wykazać, iż zawarł stosowne porozumienie z tą osobą, które gwarantuje, że obowiązki posiadacza są i będą prawidłowo realizowane.

21.A.3A Awarie, niesprawności i wady

- a) System gromadzenia, badania i analizowania danych

Posiadacz certyfikatu typu, ograniczonego certyfikatu typu, uzupełniającego certyfikatu typu, autoryzacji Europejskiej Normy Technicznej (ETSO), zatwierdzenia projektu poważnej naprawy lub każdego innego stosownego zatwierdzenia, uznanego za wydane na podstawie niniejszego rozporządzenia, posiada system umożliwiający gromadzenie, badanie i analizowanie sprawozdań i informacji dotyczących awarii, niesprawności, wad i innych zdarzeń, które mogą wpływać lub wpływają negatywnie na ciągłą zgodność do lotu wyrobu, części lub akcesorium objętego certyfikatem typu, ograniczonym certyfikatem typu, uzupełniającym certyfikatem typu, autoryzacją ETSO, zatwierdzeniem projektu poważnej naprawy lub każdym innym stosownym zatwierdzeniem, uznanym za wydane na podstawie niniejszego rozporządzenia. Informacje o tym systemie udostępnia się wszystkim znanym użytkownikom wyrobu, części lub akcesoriów oraz na żądanie każdej osobie upoważnionej na podstawie innych powiązanych rozporządzeń wykonawczych.

- b) Zgłaszanie do Agencji

1. Posiadacz certyfikatu typu, ograniczonego certyfikatu typu, uzupełniającego certyfikatu typu, autoryzacji ETSO, zatwierdzenia projektu poważnej naprawy lub każdego innego stosownego zatwierdzenia, uznanego za wydane na podstawie niniejszego rozporządzenia, zgłasza do Agencji każdą awarię, niesprawność, wadę i każde inne zdarzenie, którego jest świadom i które jest związane z wyrobem, częścią lub akcesorium objętym certyfikatem typu, ograniczonym certyfikatem typu, uzupełniającym certyfikatem typu, autoryzacją ETSO, zatwierdzeniem projektu poważnej naprawy lub każdym innym stosownym zatwierdzeniem, uznanym za wydane na podstawie niniejszego rozporządzenia i które skutkuje lub może skutkować powstaniem stanu niebezpiecznego.
2. Zgłoszenia dokonuje się w postaci i na zasadach ustanowionych przez Agencję, w możliwie najszybszym trybie, w żadnym przypadku nie później niż 72 godziny po zidentyfikowaniu możliwego stanu niebezpiecznego, chyba że wyjątkowe okoliczności to uniemożliwią.

- c) Badanie zgłoszonych zdarzeń

1. Jeżeli zdarzenie zgłoszone zgodnie z lit. b) lub zgodnie z pkt 21.A.129 lit. f) ppkt 2 lub pkt 21.A.165 lit. f) ppkt 2 wynika z wadliwości projektu lub produkcji, to posiadacz certyfikatu typu, ograniczonego certyfikatu typu, uzupełniającego certyfikatu typu, zatwierdzenia projektu poważnej naprawy, autoryzacji ETSO lub każdego innego stosownego zatwierdzenia, uznanego za wydane na podstawie niniejszego rozporządzenia lub, stosownie do przypadku, producent bada przyczynę wadliwości i przekazuje wyniki tych badań do Agencji wraz z informacją o podjętych lub proponowanych działaniach ją eliminujących.

2. Jeżeli Agencja stwierdzi, że konieczne jest podjęcie działania dla wyeliminowania wadliwości, to posiadacz certyfikatu typu, ograniczonego certyfikatu typu, uzupełniającego certyfikatu typu, zatwierdzenia projektu poważnej naprawy, autoryzacji ETSO lub każdego innego stosownego zatwierdzenia, uznanego za wydane na podstawie niniejszego rozporządzenia lub, stosownie do przypadku, producent przedstawia Agencji odpowiednie dane.

21.A.3B Dyrektywy zdatności do lotu

- a) Dyrektywa zdatności oznacza dokument wydany lub przyjęty przez Agencję, który nakłada obowiązek wykonania czynności na statku powietrznym w celu przywrócenia dopuszczalnego poziomu bezpieczeństwa w sytuacji, gdy dowody wskazują, że poziom bezpieczeństwa statku powietrznego może być zagrożony.
- b) Agencja wydaje dyrektywę zdatności, gdy:
  1. Agencja stwierdzi powstanie na statku powietrznym stanu niebezpiecznego będącego skutkiem wadliwości statku powietrznego, silnika, śmigła, części lub akcesoriów zamontowanych na statku powietrznym; oraz
  2. taki stan może istnieć lub powstać na innych statkach powietrznych.
- c) Jeżeli Agencja musi wydać dyrektywę zdatności dla usunięcia stanu niebezpiecznego, o którym mowa w lit. b), lub dla wykonania inspekcji, to posiadacz certyfikatu typu, ograniczonego certyfikatu typu, uzupełniającego certyfikatu typu, zatwierdzenia projektu poważnej naprawy, autoryzacji ETSO lub każdego innego stosownego zatwierdzenia, uznanego za wydane na podstawie niniejszego rozporządzenia:
  1. proponuje odpowiednie działania naprawcze lub niezbędne inspekcje, lub jedno i drugie, oraz przedstawia szczegóły swoich propozycji do zatwierdzenia przez Agencję;
  2. po zatwierdzeniu przez Agencję propozycji, o których mowa w pkt 1, udostępnia odpowiednie dane opisowe i instrukcje wykonania wszystkim znanym użytkownikom lub właścicielom wyrobu, części lub akcesorium oraz, na żądanie, każdej osobie, od której wymagane jest przestrzeganie dyrektywy zdatności.
- d) Dyrektywa zdatności zawiera przynajmniej następujące informacje:
  1. identyfikację stanu niebezpiecznego;
  2. identyfikację statku powietrznego, którego to dotyczy;
  3. wymagane działania;
  4. czas wykonania wymaganych czynności;
  5. datę wejścia w życie.

21.A.4 Koordynacja projektu i produkcji

Każdy posiadacz certyfikatu typu, ograniczonego certyfikatu typu, uzupełniającego certyfikatu typu, autoryzacji ETSO, zatwierdzenia zmiany w projekcie typu lub zatwierdzenia projektu naprawy współpracuje z organizacją produkującą w zakresie niezbędnym dla zapewnienia:

- a) należytej koordynacji projektu i produkcji, wymaganej odpowiednio przez pkt 21.A.122, 21.A.133 lub 21.A.165 lit. c) ppkt 2; oraz
- b) odpowiedniego wspierania ciągłej zdatności wyrobu, części lub urządzenia do lotu.

PODCZEŚĆ B — CERTYFIKATY TYPU I OGRANICZONE CERTYFIKATY TYPU

21.A.11 Zakres

Niniejsza podczęść ustanawia procedury dla wydawania certyfikatów typu dla wyrobów i ograniczonych certyfikatów typu dla statków powietrznych oraz ustanawia prawa i obowiązki wnioskujących o wydanie i posiadaczy tych certyfikatów.

21.A.13 Kwalifikowalność

Każda osoba fizyczna lub prawna, która wykazała lub jest w trakcie wykazywania swojej zdolności zgodnie z pkt 21.A.14, ma prawo wystąpić z wnioskiem o certyfikat typu lub o ograniczony certyfikat typu na warunkach ustanowionych w niniejszej podczęści.

21.A.14 Wykazanie zdolności

- a) Każda organizacja wnioskująca o certyfikat typu lub o ograniczony certyfikat typu wykazuje swoją zdolność poprzez posiadanie zatwierdzenia organizacji projektującej, wydane przez Agencję zgodnie z podczęścią J.
- b) W drodze odstępstwa od lit. a), w drodze alternatywnej procedury wykazywania swoich zdolności, wnioskodawca może wystąpić o zgodę Agencji na stosowanie procedur, które określają konkretne praktyki projektowe, zasoby i ciąg czynności niezbędne dla spełnienia wymagań niniejszego załącznika I (część 21), jeżeli wyrób jest jednym z następujących:
1. statkiem powietrznym ELA2;
  2. silnikiem lub śmigłem zamontowanym na statku powietrznym ELA2;
  3. silnikiem tłokowym;
  4. śmigłem o stałym lub zmiennym skoku.
- c) W drodze odstępstwa od lit. a), w odniesieniu do jednego z wymienionych poniżej produktów wnioskodawca może zdecydować się na wykazanie zdolności poprzez przedłożenie Agencji programu certyfikacji wymaganego na podstawie pkt 21A.20 lit. b):
1. statek powietrzny ELA1;
  2. silnik lub śmigło zamontowane na statku powietrznym ELA1.

21.A.15 Wniosek

- a) Wniosek o certyfikat typu lub o ograniczony certyfikat typu składany jest w postaci i na zasadach ustanowionych przez Agencję.
- b) Do wniosku o certyfikat typu lub o ograniczony certyfikat typu statku powietrznego dołącza się rysunek statku powietrznego w trzech rzutach oraz wstępne dane podstawowe, łącznie z proponowanymi charakterystykami eksploatacyjnymi i ograniczeniami.
- c) Do wniosku o certyfikat typu dla silnika lub śmigła dołącza się rysunek złożeniowy, opis cech konstrukcyjnych, charakterystyki eksploatacyjne i proponowane ograniczenia użytkowe silnika lub śmigła.

21.A.16A Przepisy zdatności do lotu

Agencja wydaje, zgodnie z art. 19 rozporządzenia (WE) nr 216/2008, przepisy zdatności do lotu jako standardowy sposób wykazania spełnienia przez wyroby, części i akcesoria podstawowych wymagań określonych w załączniku I (część 21) do rozporządzenia (WE) nr 216/2008. Przepisy takie są dostatecznie szczegółowe i konkretne, aby wskazać wnioskodawcy warunki, które mają być spełnione dla uzyskania certyfikatu.

21.A.16B Warunki specjalne

- a) Agencja ustanawia dla danego wyrobu specjalne, szczegółowe przepisy techniczne, nazwane warunkami specjalnymi, jeżeli dany przepis zdatności do lotu nie zawiera norm bezpieczeństwa adekwatnych lub właściwych dla tego wyrobu, w następujących przypadkach:
1. wyrób wykazuje cechy konstrukcyjne nowatorskie lub nietypowe dla praktyk projektowych, w oparciu o które opracowano stosowny zbiór przepisów zdatności do lotu; lub
  2. zamierzone użytkowanie wyrobu jest nietypowe; lub
  3. doświadczenie wynikające z użytkowania podobnych wyrobów lub wyrobów posiadających podobne cechy konstrukcyjne wskazuje, że mogą powstać stany niebezpieczne.

- b) Warunki specjalne zawierają takie normy bezpieczeństwa, jakie Agencja uzna za niezbędne dla osiągnięcia poziomu bezpieczeństwa równoważnego poziomowi określoneemu we właściwym zbiorze przepisów zdatości do lotu.

21.A.17 Podstawa certyfikacji typu

- a) Zgłaszana podstawa certyfikacji typu dla wydania certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu zawiera:
1. mający zastosowanie przepis zdatości do lotu ustanowiony przez Agencję, który obowiązuje w dniu złożenia wniosku o certyfikat, chyba że:
    - (i) Agencja ustanowiła inaczej; lub
    - (ii) zachowanie zgodności ze specyfikacjami certyfikacyjnymi zmian, które wchodzi w życie w terminie późniejszym, jest wybrane przez wnioskodawcę lub jest wymagane na podstawie lit. c) i d);
  2. wszelkie warunki specjalne określone zgodnie z pkt 21.A.16B lit. a).
- b) Wniosek o certyfikację typu samolotów dużych i wiroplatów dużych jest ważny przez pięć lat, a wniosek o każdy inny certyfikat typu jest ważny przez trzy lata, chyba że wnioskodawca wykaże w chwili składania wniosku, że jego wyrób wymaga dłuższego okresu na opracowanie projektu, prace badawczo-rozwojowe i wykonanie prób, a Agencja zatwierdzi dłuższy okres.
- c) W przypadku gdy certyfikat typu nie został wydany lub oczywiste jest, że nie zostanie wydany w okresie czasu przewidzianym na podstawie lit. b), wnioskodawca może:
1. złożyć nowy wniosek o certyfikat typu i spełnić wszystkie przepisy lit. a) mające zastosowanie do pierwotnego wniosku; lub
  2. złożyć wniosek o przedłużenie pierwotnego wniosku i spełnić mające zastosowanie przepisy zdatości do lotu, obowiązujące w dniu wskazanym przez składającego wniosek, jednakże nie wcześniejszym niż data poprzedzająca dzień wystawienia certyfikatu typu według limitu czasowego ustanowionego dla pierwotnego wniosku na podstawie lit. b).
- d) Jeżeli składający wniosek zdecyduje się spełnić wymagania wynikające ze specyfikacji certyfikacyjnej zmiany przepisów zdatości do lotu obowiązującej po złożeniu wniosku o certyfikat typu, to musi on również spełnić wymagania wynikające z każdej innej specyfikacji certyfikacyjnej, którą Agencja uzna za bezpośrednio związaną z jego wnioskiem.

21.A.18 Określenie mających zastosowanie wymogów ochrony środowiska i specyfikacji certyfikacyjnych

- a) Mające zastosowanie wymagania w zakresie hałasu dla wystawienia certyfikatu typu dla statku powietrznego są ustanowione zgodnie z przepisami załącznika 16 tom I część II rozdział 1 do konwencji chicagowskiej i:
1. dla poddźwiękowych samolotów odrzutowych — z przepisami tomu I część II rozdziały 2, 3 i 4, stosownie do przypadku;
  2. dla samolotów napędzanych śmigłem — z przepisami tomu I część II rozdziały 3, 4, 5, 6 i 10, stosownie do przypadku;
  3. dla śmigłowców — z przepisami tomu I część II rozdziały 8 i 11, stosownie do przypadku; oraz
  4. dla samolotów naddźwiękowych — z przepisami tomu I część II rozdział 12, stosownie do przypadku.
- b) Mające zastosowanie wymagania w zakresie emisji dla wydania certyfikatu typu dla statku powietrznego i silnika są wyszczególnione w załączniku 16 do konwencji chicagowskiej:
1. dla zapobiegania celowemu upustowi paliwa — tom II część II rozdział 2;
  2. dla emisji z silników turboodrzwotowych i dwuprzepływowych silników turbinowych przewidzianych do napędzania tylko przy prędkościach poddźwiękowych — tom II część III rozdział 2; oraz
  3. dla emisji z silników turboodrzwotowych i dwuprzepływowych silników turbinowych przewidzianych do napędzania tylko przy prędkościach naddźwiękowych — tom II część III rozdział 3.
- c) Agencja wydaje, zgodnie z art. 19 rozporządzenia (WE) nr 216/2008, specyfikacje certyfikacyjne uwzględniające akceptowalne sposoby wykazania zgodności z wymaganiami w zakresie hałasu i emisji, określonymi odpowiednio w lit. a) i b).

21.A.19 Zmiany powodujące konieczność uzyskania nowego certyfikatu typu

Każda osoba fizyczna lub prawna proponująca zmianę wyrobu występuje o nowy certyfikat typu, jeżeli Agencja uzna, że zmiana projektu, mocy, siły ciągu lub masy jest tak znaczna, że konieczne jest przeprowadzenie w znacznym stopniu wyczerpujących badań zgodności z właściwą podstawą certyfikacji typu.

21.A.20 Zgodność z podstawą certyfikacji typu i wymogami ochrony środowiska

- a) Wnioskujący o certyfikat typu lub o ograniczony certyfikat typu wykazuje zgodność z właściwą podstawą certyfikacji typu i wymogami ochrony środowiska oraz udostępnia Agencji środki wykorzystane do wykazania tej zgodności.
- b) Wnioskujący przedkłada Agencji program certyfikacji, w którym szczegółowo opisano sposoby wykazania zgodności. Dokument ten jest w miarę potrzeb aktualizowany w trakcie procesu certyfikacji.
- c) Wnioskujący odnotowuje uzasadnienie spełnienia wymagań w dokumentach dotyczących zgodności zgodnie z programem certyfikacji ustanowionym na mocy lit. b).
- d) Wnioskujący oświadcza, że wykazał zgodność z podstawą certyfikacji typu i wymogami ochrony środowiska, które mają zastosowanie, zgodnie z programem certyfikacji ustanowionym na mocy lit. b).
- e) W przypadku gdy wnioskujący posiada odpowiednie zatwierdzenie organizacji projektującej, oświadczenie wymagane według lit. d) składa się zgodnie z przepisami podczęści J).

21.A.21 Wydanie certyfikatu typu

Wnioskujący nabywa prawa otrzymania dla wyrobu certyfikatu typu, wydanego przez Agencję, po:

- a) wykazaniu swojej zdolności zgodnie z pkt 21.A.14;
- b) złożeniu oświadczenia, o którym mowa w pkt 21.A.20 lit. d); oraz
- c) wykazaniu, że:
  1. wyrób, który ma być certyfikowany, spełnia odpowiednią podstawę certyfikacji typu i wymogi ochrony środowiska określone zgodnie z pkt 21.A.17 i 21.A.18;
  2. niespełnione wymagania zgodności do lotu są równoważone przez czynniki, które zapewniają równoważny poziom bezpieczeństwa;
  3. żadna cecha lub charakterystyka nie czyni wyrobu niebezpiecznym w użytkowaniu, do którego ma być certyfikowany; oraz
  4. wnioskujący o certyfikat typu jednoznacznie stwierdził, że jest przygotowany do spełnienia pkt 21.A.44.
- d) W przypadku certyfikatu typu statku powietrznego, jeżeli silnik lub śmigło, lub jedno i drugie, są zamontowane na statku powietrznym, to mają certyfikat typu wydany lub ustalony zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

21.A.23 Wydanie ograniczonego certyfikatu typu

- a) Dla statku powietrznego niespełniającego przepisów pkt 21.A.21 lit. c) wnioskujący nabywa prawo do otrzymania ograniczonego certyfikatu typu, wydanego przez Agencję, po:
  1. spełnieniu wymagań odpowiedniej podstawy certyfikacji typu ustanowionej przez Agencję i zapewniającej odpowiednie bezpieczeństwo w odniesieniu do przewidzianego użytkowania statku powietrznego oraz mających zastosowanie wymogów ochrony środowiska;
  2. jednoznacznym oświadczeniu, że jest przygotowany do spełnienia pkt 21.A.44.
- b) Silnik lub śmigło, lub jedno i drugie, zamontowane na statku powietrznym:
  1. mają certyfikat typu wydany lub określony zgodnie z niniejszym rozporządzeniem; lub
  2. wykazano ich zgodność ze specyfikacjami certyfikacyjnymi niezbędnymi dla zapewnienia bezpiecznego lotu statku powietrznego.

21.A.31 Projekt typu

a) Projekt typu składa się z:

1. rysunków i specyfikacji oraz wykazu tych rysunków i specyfikacji, niezbędnych dla zdefiniowania układu i cech konstrukcyjnych wyrobu, dla którego wykazano zgodność z właściwą podstawą certyfikacji typu i wymogami ochrony środowiska;
2. informacji o materiałach, procesach i metodach produkcji oraz montażu wyrobu, koniecznych dla zapewnienia zgodności wyrobu;
3. zatwierdzonej sekcji ograniczeń zdatności do lotu w instrukcjach zapewnienia ciągłej zdatności do lotu zgodnie z definicją we właściwych przepisach zdatności do lotu; oraz
4. wszelkich innych danych niezbędnych dla umożliwienia, przez porównanie, ustalenia zdatności do lotu, charakterystyk hałasowych, upustu paliwa i emisji spalin (w przypadku gdy ma to zastosowanie) późniejszych wyrobów tego samego typu.

b) Każdy projekt typu musi być odpowiednio zdefiniowany.

21.A.33 Badania i próby

a) Wnioskodawca wykonuje wszystkie przeglądy i próby niezbędne dla wykazania zgodności z właściwą podstawą certyfikacji typu i wymogami ochrony środowiska.

b) Przed wykonaniem każdej z prób wymaganych w lit. a) wnioskodawca musi ustalić, że:

1. dla prototypu:

- (i) materiały i procesy są zgodne ze specyfikacjami dla proponowanego projektu typu;
- (ii) części wyrobu są zgodne z rysunkami w proponowanym projekcie typu;
- (iii) proces produkcji, budowy i montażu jest zgodny ze specyfikacją w proponowanym projekcie typu; oraz

2. sprzęt do prowadzenia prób i pomiarów jest odpowiedni dla prowadzonych prób i prawidłowo wyskalowany.

c) Wnioskodawca umożliwia Agencji przeprowadzenie wszelkich przeglądów niezbędnych dla sprawdzenia zgodności z lit. b).

d) Wnioskujący umożliwia Agencji dokonanie przeglądu wszelkich protokołów oraz przeprowadzenie inspekcji, a także wykonanie lub udział w próbach w locie niezbędnych dla sprawdzenia prawdziwości oświadczenia o zgodności, przedłożonego przez wnioskującego zgodnie z pkt 21.A.20 lit. d), oraz dla potwierdzenia, że żadna cecha lub charakterystyka nie czyni wyrobu niebezpiecznym dla zastosowań przewidzianych we wniosku o certyfikację.

e) Dla prób wykonywanych przez Agencję lub w których uczestniczy Agencja, zgodnie z lit. d):

1. wnioskodawca przedstawia Agencji oświadczenie o spełnianiu wymogów lit. b); oraz

2. żadna zmiana odnosząca się do próby, która mogłaby mieć wpływ na oświadczenie o spełnianiu wymogów, nie może być wprowadzona w wyrobie, części lub akcesorium pomiędzy chwilą wykazania zgodności z lit. b) a chwilą udostępnienia ich Agencji celem wykonania próby.

21.A.35 Próby w locie

a) Próby w locie do celu uzyskania certyfikatu typu wykonywane są zgodnie z warunkami określonymi dla takich prób przez Agencję.

b) Wnioskodawca wykonuje wszelkie próby w locie, jakie Agencja uzna za niezbędne:

1. dla ustalenia zgodności z mającą zastosowanie podstawą certyfikacji typu i wymogami ochrony środowiska; oraz

2. celem ustalenia, czy istnieje wystarczająca pewność, że statek powietrzny, jego część lub akcesorium są niezawodne i prawidłowo funkcjonują, dla statków powietrznych certyfikowanych na podstawie niniejszego załącznika I (część 21), z wyłączeniem:

- (i) szybowców i motoszybowców;
- (ii) balonów i sterowców określonych w kategoriach ELA1 lub ELA2;
- (iii) samolotów o maksymalnej masie startowej (MTOM) nie większej niż 2 722 kg.

- c) (Zarezerwowane)
- d) (Zarezerwowane)
- e) (Zarezerwowane)
- f) Próby w locie określone w lit. b) ppkt 2 obejmują:
  1. dla statków powietrznych z silnikami turbinowymi typu wcześniej niestosowanego na statkach powietrznych posiadających certyfikat typu, co najmniej 300 godzin pracy przy pełnej kompletacji silników, odpowiadających wymaganiom certyfikatu typu; oraz
  2. dla wszystkich innych statków powietrznych, co najmniej 150 godzin pracy.

21.A.41 Certyfikat typu

Certyfikat typu i ograniczony certyfikat typu są uważane za zawierające projekt typu, ograniczenia użytkowe, arkusz danych do certyfikatu typu w zakresie zdadności do lotu i emisji, mającą zastosowanie podstawę certyfikacji typu i wymogi ochrony środowiska, zgodność z którymi odnotowuje Agencja, oraz wszelkie inne warunki lub ograniczenia określone dla wyrobu we właściwych specyfikacjach certyfikacyjnych i wymaganiach ochrony środowiska. Certyfikat typu statku powietrznego i ograniczony certyfikat typu obejmują ponadto arkusz danych do certyfikatu typu w zakresie hałasu. Arkusz danych do certyfikatu typu dla silnika zawiera zapisy dotyczące zgodności w zakresie emisji.

21.A.44 Obowiązki posiadacza

Każdy posiadacz certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu:

- a) podejmuje zobowiązania ustanowione w pkt 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.55, 21.A.57 oraz 21.A.61; i, w tym celu, utrzymuje zgodność z wymaganiami warunkującymi możliwość ubiegania się o certyfikat na mocy pkt 21.A.14; oraz
- b) precyzuje sposób oznakowania zgodnie z podczęścią Q.

21.A.47 Zbywalność

Certyfikat typu lub ograniczony certyfikat typu może być przeniesiony tylko na osobę prawną lub fizyczną będącą w stanie podjąć się zobowiązań zgodnie z pkt 21.A.44 i która, w tym celu, wykazała zdolność do zakwalifikowania się według kryteriów z pkt 21.A.14.

21.A.51 Termin i ciągłość ważności

- a) Certyfikat typu i ograniczony certyfikat typu są wydawane na czas nieokreślony. Pozostają ważne pod warunkiem, że:
  1. posiadacz stale przestrzega wymogów niniejszego załącznika I (część 21); oraz
  2. certyfikat nie podlega zwrotowi bądź cofnięciu w drodze odpowiednich procedur administracyjnych ustanowionych przez Agencję.
- b) W przypadku zwrotu lub cofnięcia certyfikatu typu i ograniczonego certyfikatu typu zwraca się Agencji.

21.A.55 Przechowywanie dokumentacji

Wszelkie związane informacje projektowe, rysunki i sprawozdania z prób, w tym zapisy inspekcyjne dotyczące wyrobu poddawanych próbom, pozostają w posiadaniu posiadacza certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu do dyspozycji Agencji i są przechowywane celem zapewnienia dostępu do informacji niezbędnych dla utrzymania ciągłej zdadności do lotu oraz zgodności z mającymi zastosowanie dla wyrobu wymogami ochrony środowiska.

21.A.57 Podręczniki

Posiadacz certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu opracowuje, utrzymuje i aktualizuje egzemplarze wzorcowe wszystkich podręczników wymaganych dla danego wyrobu przez właściwą podstawę certyfikacji typu i wymogi ochrony środowiska i, na żądanie Agencji, udostępnia ich kopie.

21.A.61 Instrukcje zapewnienia ciągłej zdatności do lotu

- a) Posiadacz certyfikatu typu lub ograniczonego certyfikatu typu dostarcza co najmniej jeden zestaw kompletnych instrukcji zapewnienia ciągłej zdatności do lotu zawierających dane opisowe i instrukcje wykonania, opracowane zgodnie z właściwą podstawą certyfikacji typu, każdemu znanemu właścicielowi jednego lub większej liczby statków powietrznych, silników lub śmigieł w chwili ich dostawy lub, zależnie od tego, co będzie miało miejsce później, w chwili wydania pierwszego certyfikatu zdatności do lotu dla statku powietrznego, którego to dotyczy, a następnie udostępnia te instrukcje na żądanie każdej innej osoby, od której wymagane jest przestrzeganie któregośkolwiek warunku podanego w tych instrukcjach. Dostępność podręcznika lub części instrukcji zapewnienia ciągłej zdatności do lotu, odnoszącej się do naprawy głównej lub innej formy obsługi technicznej o poważnym zakresie, może być opóźniona do chwili po wprowadzeniu wyrobu do użytkowania, ale zanim którykolwiek wyrób osiągnie odpowiedni wiek lub nalot/liczbę cykli.
- b) Ponadto zmiany do instrukcji zapewnienia ciągłej zdatności do lotu udostępnia się wszystkim znanym użytkownikom wyrobu oraz na żądanie każdej innej osoby, od której wymagane jest przestrzeganie którejkolwiek z tych instrukcji. Program przedstawiający, w jaki sposób są rozprowadzane zmiany do instrukcji zapewnienia ciągłej zdatności do lotu, musi być przedłożony Agencji.

(PODCZEŚĆ C — NIE STOSUJE SIĘ)

PODCZEŚĆ D — ZMIANY W STOSUNKU DO CERTYFIKATÓW TYPU I OGRANICZONYCH CERTYFIKATÓW TYPU

21.A.90A Zakres

Niniejsza podczęść ustanawia procedury dla zatwierdzania zmian w projektach typu i certyfikatach typu oraz ustanawia prawa i obowiązki wnioskujących o wydanie i posiadaczy tych zatwierdzeń. W niniejszej podczęści określono także zmiany standardowe, których nie obejmuje proces zatwierdzający na mocy niniejszej podczęści. W niniejszej podczęści odniesienia do certyfikatów typu rozumiane są jako odniesienia do certyfikatu typu i ograniczonego certyfikatu typu.

21.A.90B Zmiany standardowe

- a) Zmiany standardowe to zmiany projektu typu:
1. w odniesieniu do:
    - (i) samolotów o maksymalnej masie startowej (MTOM) nie większej niż 5 700 kg;
    - (ii) wiroplątów o maksymalnej masie startowej (MTOM) nie większej niż 3 175 kg;
    - (iii) szybowców, motoszybowców; balonów i sterowców, określonych w kategoriach ELA1 lub ELA2;
  2. które są zgodne z danymi projektowymi zawartymi w specyfikacjach certyfikacyjnych wydanych przez Agencję, zawierających opis akceptowalnych sposobów, technik i praktyk realizacji i określania zmian standardowych, w tym powiązane instrukcje dotyczące ciągłej zdatności do lotu; oraz
  3. które nie są sprzeczne z danymi posiadaczy certyfikatów typu.
- b) Punkty 21A.91–21A.109 nie mają zastosowania do zmian standardowych.

21.A.91 Klasyfikacja zmian w projekcie typu

Zmiany w projekcie typu klasyfikowane są jako drobne i jako poważne. „Drobna zmiana” to taka, która nie ma znaczącego wpływu na masę, wyważenie, wytrzymałość konstrukcji, niezawodność, charakterystyki eksploatacyjne, hałas, upust paliwa, emisję spalin lub inne właściwości mające wpływ na zdatność wyrobu do lotu. Bez uszczerbku dla pkt 21.A.19 wszelkie inne zmiany są „zmianami poważnymi” zgodnie z niniejszą podczęścią. Zmiany poważne i drobne zatwierdzane są zgodnie z pkt 21.A.95 lub 21.A.97, stosownie do przypadku, i muszą być odpowiednio zidentyfikowane.

21.A.92 Kwalifikowalność

- a) Na podstawie niniejszej podczęści jedynie posiadacz certyfikatu typu może wnioskować o zatwierdzenie poważnej zmiany w projekcie typu; pozostali wnioskujący o poważną zmianę w projekcie typu składają wnioski na podstawie podczęści E.
- b) Każda osoba fizyczna lub prawna może wnioskować o zatwierdzenie drobnej zmiany w projekcie typu na podstawie niniejszej podczęści.

21.A.93 Wniosek

Wniosek o zatwierdzenie zmiany w projekcie typu składany jest w postaci i na zasadach ustanowionych przez Agencję i zawiera:

- a) opis zmiany wskazujący
  1. wszystkie części projektu typu i zatwierdzonych podręczników, na które zmiana ma wpływ; oraz
  2. specyfikacje certyfikacyjne i wymogi ochrony środowiska, w oparciu o które zmiana została zaprojektowana, aby spełniać wymagania pkt 21.A.101;
- b) wskazanie każdej powtórnej kontroli niezbędnej dla wykazania zgodności zmienionego wyrobu z właściwymi specyfikacjami certyfikacyjnymi i wymogami ochrony środowiska.

21.A.95 Zmiany drobne

Zmiany drobne w projekcie typu klasyfikowane są i zatwierdzane:

- a) przez Agencję; lub
- b) przez odpowiednio zatwierdzoną organizację projektującą zgodnie z procedurą uzgodnioną z Agencją.

21.A.97 Zmiany poważne

- a) Wnioskujący o zatwierdzenie poważnej zmiany:
  1. przedkłada Agencji dane uzasadniające wraz ze wszelkimi niezbędnymi danymi opisowymi do włączenia do projektu typu;
  2. wykazuje, że zmieniony wyrób spełnia mające zastosowanie specyfikacje certyfikacyjne i wymogi ochrony środowiska, zgodnie z wyszczególnieniem w pkt 21.A.101;
  3. spełnia przepisy pkt 21A.20 lit. b), c) i d); oraz
  4. w przypadku gdy wnioskujący posiada odpowiednie zatwierdzenie organizacji projektującej, składa on oświadczenie, o którym mowa w pkt 21A.20 lit. d), w oparciu o przepisy podczęści J;
  5. spełnia przepisy pkt 21.A.33 i, w przypadku gdy jest to stosowne, pkt 21.A.35.
- b) Zatwierdzenie poważnej zmiany w projekcie typu ogranicza się do tej lub tych konkretnych konfiguracji w projekcie typu, wobec których dokonywana jest zmiana.

21.A.101 Określenie mających zastosowanie specyfikacji certyfikacyjnych i wymogów ochrony środowiska

- a) Wnioskujący o zmianę w certyfikacie typu wykazuje, że zmieniony wyrób spełnia wymagania zbioru przepisów zdatności do lotu, które mają zastosowanie do zmienionego wyrobu i obowiązują w dniu złożenia wniosku o zmianę, chyba że wnioskodawca zdecyduje się na zachowanie zgodności ze specyfikacjami certyfikacyjnymi zmian, które wchodzi w życie w terminie późniejszym, lub jest do tego zobowiązany przepisami lit. c) i d), oraz mających zastosowanie wymogów ochrony środowiska określonych w pkt 21.A.18.

- b) W drodze odstępstwa od lit. a) wnioskodawca może wykazać, że zmieniony wyrób spełnia wymagania wcześniejszej zmiany do przepisów zdatności do lotu, określonych w lit. a), oraz wszelkich innych specyfikacji certyfikacyjnych, które Agencja uzna za bezpośrednio związane ze zmianą. Jednakże wcześniej zmieniony przepis zdatności do lotu nie może poprzedzać odnośnego przepisu zdatności do lotu, włączonego poprzez odniesienie w certyfikacie typu. Wnioskujący może wykazać zgodność z wcześniejszą zmianą do przepisu zdatności do lotu dla każdego z następujących:
1. Zmiany uznanej przez Agencję za nieznaczającą. Celem stwierdzenia, czy dana zmiana jest znacząca, Agencja analizuje ją w kontekście wszelkich wcześniejszych istotnych zmian projektu i wszelkich związanych nowelizacji właściwych specyfikacji certyfikacyjnych uwzględnionych w certyfikacie typu dla wyrobu. Zmiany spełniające którekolwiek z poniższych kryteriów są automatycznie uznawane za znaczące:
    - (i) nie są zachowane ogólny układ lub zasady budowy;
    - (ii) założenia przyjęte do certyfikacji wyrobu, który ma być zmieniony, nie pozostają w mocy.
  2. Każdego obszaru, systemu, części lub akcesorium, które Agencja uzna za nieobjęte skutkami wprowadzanej zmiany.
  3. Każdego obszaru, systemu, części lub akcesorium pozostających pod wpływem wprowadzanej zmiany, wobec których Agencja uznaje, że spełnienie wymagań przepisów zdatności do lotu opisanych w lit. a) nie wpłynie w sposób istotny na poziom bezpieczeństwa zmienionego wyrobu lub byłoby niepraktyczne.
- c) Wnioskujący o zmianę na statku powietrznym (innym niż wiropląt) o ciężarze maksymalnym nie większym niż 2 722 kg (6 000 funtów) lub na nieturbinowym wiroplacie o ciężarze maksymalnym nie większym niż 1 361 kg (3 000 funtów) może wykazać, że zmieniony wyrób spełnia wymagania podstawy certyfikacji typu uwzględnione poprzez odniesienie w certyfikacie typu. Jednakże jeżeli Agencja uzna zmianę za znaczącą w danym obszarze, to może ona nakazać spełnienie wymagań określonych w zmianie do podstawy certyfikacji typu uwzględnionej poprzez odniesienie w certyfikacie typu, a będącej w mocy w dniu złożenia wniosku, i każdej specyfikacji certyfikacyjnej uznanej przez Agencję za bezpośrednio związaną ze zmianą, chyba że Agencja równocześnie uzna, iż zgodność ze zmianą lub specyfikacją certyfikacyjną nie wpłynie w sposób istotny na poziom bezpieczeństwa zmienionego wyrobu lub byłaby niepraktyczna.
- d) Jeżeli Agencja uzna, że zbiór przepisów zdatności do lotu, będący w mocy w dniu złożenia wniosku o zmianę, nie zapewnia odpowiednich norm w odniesieniu do proponowanej zmiany, to wnioskujący musi również spełnić wszelkie warunki specjalne i zmiany do nich, nakazane na mocy przepisów pkt 21.A.16B, dla zapewnienia poziomu bezpieczeństwa równoważnego ustanowionemu w zbiorze przepisów zdatności do lotu będących w mocy w dniu złożenia wniosku o zmianę.
- e) Wniosek o zmianę w certyfikacie typu dla samolotów dużych i dużych wiroplątów jest ważny przez pięć lat, a wniosek o zmianę w każdym innym certyfikacie typu jest ważny przez trzy lata. W przypadku gdy zmiana nie została zatwierdzona lub oczywiście jest, że nie zostanie zatwierdzona w okresie czasu przewidzianym w niniejszej literze, wnioskujący może:
1. złożyć nowy wniosek o zmianę w certyfikacie typu i spełnić wszystkie przepisy lit. a) mające zastosowanie do pierwotnego wniosku o zmianę; lub
  2. wystąpić o przedłużenie ważności pierwotnego wniosku i spełnić wymagania lit. a) dla daty wejścia w życie wniosku, którą określa wnioskujący, nie wcześniejszej niż data poprzedzająca dzień zatwierdzenia zmiany według okresu ustanowionego na mocy niniejszej litery dla pierwotnego wniosku o zmianę.
- f) Jeżeli składający wniosek zdecyduje się spełnić wymagania wynikające ze specyfikacji certyfikacyjnej zmiany przepisów zdatności do lotu obowiązującej po złożeniu wniosku o zmianę typu, to musi on również spełnić wymagania wynikające z każdej innej specyfikacji certyfikacyjnej, którą Agencja uzna za bezpośrednio związaną z jego wnioskiem.

21.A.103 Wydanie zatwierdzenia

- a) Wnioskodawca nabywa prawa do zatwierdzenia przez Agencję poważnej zmiany w projekcie typu, po:
1. złożeniu oświadczenia, o którym mowa w pkt 21.A.20 lit. d); oraz
  2. wykazaniu, że:
    - (i) zmieniony wyrób spełnia mające zastosowanie specyfikacje certyfikacyjne i wymogi ochrony środowiska, zgodnie z wyszczególnieniem w pkt 21.A.101;
    - (ii) niespełnione wymagania zdatności do lotu są równoważone przez czynniki, które zapewniają równoważny poziom bezpieczeństwa; oraz
    - (iii) żadna cecha lub charakterystyka nie czyni wyrobu niebezpiecznym w użytkowaniu, do którego ma być certyfikowany.

- b) Drobną zmianą w projekcie typu jest zatwierdzanie zgodnie z pkt 21.A.95 jedynie, jeżeli zostanie wykazane, że zmieniony wyrób spełnia wymagania właściwych specyfikacji certyfikacyjnych, jak określono w pkt 21.A.101.

21.A.105 Przechowywanie dokumentacji

Dla każdej zmiany wszelkie związane informacje projektowe, rysunki i sprawozdania z prób, w tym zapisy inspekcyjne dotyczące zmienionego wyrobu poddawane próbom, pozostają w posiadaniu wnioskującego do dyspozycji Agencji i są przechowywane celem zapewnienia dostępu do informacji niezbędnych dla utrzymania ciągłej zgodności do lotu oraz zgodności z mającymi zastosowanie dla zmienionego wyrobu wymogami ochrony środowiska.

21.A.107 Instrukcje zapewnienia ciągłej zgodności do lotu

- a) Posiadacz zatwierdzenia drobnej zmiany w projekcie typu dostarcza co najmniej jeden zestaw związanych z tym zmian, jeżeli takie istnieją, do instrukcji zapewnienia ciągłej zgodności do lotu dla wyrobu, na którym drobna zmiana ma być wprowadzona, opracowanych zgodnie z właściwą podstawą certyfikacji typu, każdemu znanemu właścicielowi jednego lub większej liczby statków powietrznych, silników lub śmigieł, których zmiana dotyczy, w chwili ich dostawy lub, zależnie od tego, co będzie miało miejsce później, w chwili wydania pierwszego certyfikatu zgodności do lotu dla statku powietrznego, którego to dotyczy, a następnie udostępnia te zmiany do instrukcji na żądanie każdej innej osoby, od której wymagane jest przestrzeganie któregośkolwiek warunków podanego w tych instrukcjach.
- b) Ponadto modyfikacje tych zmian do instrukcji zapewnienia ciągłej zgodności do lotu udostępnia się wszystkim znanym użytkownikom wyrobu, którego drobna zmiana dotyczy, oraz na żądanie każdej innej osoby, od której wymagane jest przestrzeganie którejkolwiek z tych instrukcji.

21.A.109 Obowiązki i znakowanie EPA

Posiadacz zatwierdzenia drobnej zmiany w projekcie typu:

- a) podejmuje zobowiązania ustanowione w pkt 21.A.4, 21.A.105 i 21.A.107; oraz
- b) wyszczególnia oznakowanie z uwzględnieniem liter EPA („europejskie zatwierdzenie części”), zgodnie z pkt 21.A.804 lit. a).

PODCZEŚĆ E — UZUPEŁNIAJĄCE CERTYFIKATY TYPU

21.A.111 Zakres

Niniejsza podczęść ustanawia procedury zatwierdzania poważnych zmian w projektach typu według procedur dla uzupełniających certyfikatów typu oraz ustanawia prawa i obowiązki wnioskujących o wydanie i posiadaczy tych certyfikatów.

21.A.112A Kwalifikowalność

Każda osoba fizyczna lub prawna („organizacja”), która wykazała lub jest w trakcie wykazywania swojej zdolności zgodnie z pkt 21.A.112B, ma prawo wystąpić z wnioskiem o uzupełniający certyfikat typu na mocy warunków ustanowionych w niniejszej podczęści.

21.A.112B Wykazanie zdolności

- a) Każda organizacja wnioskująca o uzupełniający certyfikat typu wykazuje swoją zdolność poprzez posiadanie zatwierdzenia organizacji projektującej, wydanego przez Agencję na podstawie podczęści J.
- b) W drodze odstępstwa od lit. a), w drodze alternatywnej procedury wykazania swojej zdolności, wnioskujący może wystąpić o zgodę Agencji na zastosowanie procedur podejmujących szczególne praktyki projektowe, zasoby i ciąg czynności niezbędnych do spełnienia wymagań niniejszej podczęści.

- c) W drodze odstępstwa od lit. a) i b) wnioskujący może zdecydować się na wykazanie zdolności poprzez uzyskanie zatwierdzenia Agencji dla programu certyfikacji, w którym szczegółowo opisano sposoby wykazania zgodności w zakresie uzupełniającego certyfikatu typu dla statku powietrznego, silnika i śmigła, o których mowa w pkt 21.A.14 lit. c).

21.A.113 Wniosek o uzupełniający certyfikat typu

- a) Wniosek o uzupełniający certyfikat typu składany jest w postaci i na zasadach ustanowionych przez Agencję.
- b) Wniosek o uzupełniający certyfikat typu zawiera opisy i wskazania wymagane przez pkt 21.A.93. Ponadto wniosek zawiera uzasadnienie wykazujące, że informacje stanowiące podstawę tych wskazań są wystarczające bądź z własnych zasobów wnioskującego, bądź poprzez porozumienie z posiadaczem certyfikatu typu.

21.A.114 Wykazanie zgodności

Każdy wnioskujący o uzupełniający certyfikat typu musi spełniać wymagania pkt 21.A.97.

21.A.115 Wydanie uzupełniającego certyfikatu typu

Wnioskujący nabywa prawa do otrzymania uzupełniającego certyfikatu typu, wydanego przez Agencję, po:

- a) złożeniu oświadczenia, o którym mowa w pkt 21.A.20 lit. d); oraz
- b) wykazaniu, że:
1. zmieniony wyrób spełnia mające zastosowanie specyfikacje certyfikacyjne i wymogi ochrony środowiska, zgodnie z pkt 21.A.101;
  2. niespełnione wymagania zdadności do lotu są równoważone przez czynniki, które zapewniają równoważny poziom bezpieczeństwa; oraz
  3. żadna cecha lub charakterystyka nie czyni wyrobu niebezpiecznym w użytkowaniu, do którego ma być certyfikowany;
- c) wykazaniu swojej zdolności zgodnie z pkt 21.A.112B;
- d) wówczas, gdy na podstawie pkt 21.A.113 lit. b) wnioskujący zawarł porozumienie z posiadaczem certyfikatu typu,
1. posiadacz certyfikatu typu poinformował, że nie ma zastrzeżeń natury technicznej do informacji przedłożonych na podstawie pkt 21.A.93; oraz
  2. posiadacz certyfikatu typu zgodził się na współpracę z posiadaczem uzupełniającego certyfikatu typu celem zapewnienia należytego wykonywania obowiązków w zakresie ciągłej zdadności do lotu zmienionego wyrobu poprzez spełnienie wymagań pkt 21.A.44 i 21.A.118A.

21.A.116 Zbywalność

Uzupełniający certyfikat typu może być przeniesiony tylko na osobę prawną lub fizyczną będącą w stanie podjąć się zobowiązań zgodnie z pkt 21.A.118A i która, w tym celu, wykazała zdolność do zakwalifikowania się według kryteriów z pkt 21.A.112B, z wyłączeniem statków powietrznych ELA1, w odniesieniu do których dana osoba fizyczna lub prawna zwróciła się do Agencji o zgodę na zastosowanie procedur, które określają czynności niezbędne do podjęcia tych zobowiązań.

21.A.117 Zmiany w stosunku do części wyrobu objętej uzupełniającym certyfikatem typu

- a) Zmiany drobne w stosunku do części wyrobu objętej uzupełniającym certyfikatem typu są klasyfikowane i zatwierdzane zgodnie z podczęścią D.
- b) Każda zmiana poważna w stosunku do części wyrobu objętej uzupełniającym certyfikatem typu podlega zatwierdzeniu jako oddzielny uzupełniający certyfikat typu zgodnie z niniejszą podczęścią.

- c) W drodze odstępstwa od lit. b) zmiana poważna w stosunku do części wyrobu objętej uzupełniającym certyfikatem typu przedłożonym przez jego posiadacza może być zatwierdzona jako zmiana w istniejącym uzupełniającym certyfikacie typu.

21.A.118A Obowiązki i znakowanie EPA

Każdy posiadacz uzupełniającego certyfikatu typu:

- a) podejmuje zobowiązania:
1. ustanowione w pkt 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.105, 21.A.119 i 21.A.120;
  2. warunkowane współpracą z posiadaczem certyfikatu typu na podstawie pkt 21.A.115 lit. c) ppkt 2; i w tym celu utrzymuje zgodność z kryteriami pkt 21.A.112B;
- b) wyszczególnia oznakowanie włącznie z literami EPA zgodnie z pkt 21.A.804 lit. a).

21.A.118B Termin i ciągłość ważności

- a) Uzupełniający certyfikat typu wydawany jest na czas nieokreślony. Pozostaje ważne, pod warunkiem że:
1. posiadacz stale przestrzega wymogów niniejszego załącznika I (część 21); oraz
  2. certyfikat nie podlega zwrotowi bądź cofnięciu w drodze odpowiednich procedur administracyjnych ustanowionych przez Agencję.
- b) W przypadku zwrotu lub cofnięcia uzupełniającego certyfikatu typu zwraca się Agencji.

21.A.119 Podręczniki

Posiadacz uzupełniającego certyfikatu typu opracowuje, utrzymuje i aktualizuje egzemplarze wzorcowe wszystkich, niezbędnych dla uwzględnienia zmian wprowadzonych zgodnie z uzupełniającym certyfikatem typu, nowelizacji podręczników wymaganych dla danego wyrobu przez właściwą podstawę certyfikacji typu i wymogi ochrony środowiska i, na żądanie Agencji, udostępnia ich kopie.

21.A.120 Instrukcje zapewnienia ciągłej zdatności do lotu

- a) Posiadacz uzupełniającego certyfikatu typu dla danego statku powietrznego, silnika lub śmigła dostarcza co najmniej jeden zestaw odpowiednich nowelizacji instrukcji zapewnienia ciągłej zdatności do lotu, opracowanych zgodnie z właściwą podstawą certyfikacji typu, każdemu znanemu właścicielowi jednego lub większej liczby statków powietrznych, silników lub śmigieł, których dotyczy zmiana objęta uzupełniającym certyfikatem typu, w chwili ich dostawy lub, zależnie od tego, co będzie miało miejsce później, w chwili wydania pierwszego certyfikatu zdatności do lotu dla statku powietrznego, którego to dotyczy, a następnie udostępnia te nowelizacje instrukcji na żądanie każdej innej osoby, od której wymagane jest przestrzeganie któregośkolwiek warunku podanego w tych instrukcjach. Dostępność podręcznika lub części nowelizacji instrukcji zapewnienia ciągłej zdatności do lotu, odnoszącej się do naprawy głównej lub innej formy obsługi technicznej o poważnym zakresie, może być opóźniona do chwili po wprowadzeniu wyrobu do użytkowania, ale zanim którykolwiek wyrób osiągnie odpowiedni wiek lub nalot/liczbę cykli.
- b) Ponadto modyfikacje tych nowelizacji instrukcji zapewnienia ciągłej zdatności do lotu udostępnia się wszystkim znanym użytkownikom wyrobu, którego uzupełniający certyfikat typu dotyczy, oraz na żądanie każdej innej osoby, od której wymagane jest przestrzeganie którejkolwiek z tych instrukcji. Program przedstawiający, w jaki sposób są rozprowadzane modyfikacje nowelizacji instrukcji zapewnienia ciągłej zdatności do lotu, musi być przedłożony Agencji.

PODCZĘŚĆ F — PRODUKCJA BEZ POSIADANIA ZATWIERDZENIA ORGANIZACJI PRODUKUJĄCEJ

21.A.121 Zakres

- a) Niniejsza podczęść ustala procedurę wykazywania zgodności z właściwymi danymi projektowymi wyrobu, części i akcesoriów, które mają być wytwarzane bez posiadania zatwierdzenia organizacji produkującej według podczęści G.

- b) Niniejsza podczęść ustanawia zasady regulujące obowiązki producenta wyrobu, części lub akcesoriów wytwarzanych według niniejszej podczęści.

21.A.122 Kwalifikowalność

Każda osoba fizyczna lub prawna może złożyć wniosek o wykazanie zgodności poszczególnych wyrobów, części lub akcesoriów na podstawie niniejszej podczęści, jeżeli:

- a) posiada ona lub wystąpiła o zatwierdzenie obejmujące projekt tego wyrobu, części lub akcesorium; lub
- b) zapewniła należyłą koordynację prac pomiędzy wytwarzaniem a projektem, w drodze odpowiedniego porozumienia z wnioskującym o zatwierdzenie lub posiadaczem zatwierdzenia takiego projektu.

21.A.124 Wniosek

- a) Wniosek o zgodę na wykazanie zgodności poszczególnych wyrobów, części i akcesoriów, na podstawie niniejszej podczęści, składany jest w postaci i na zasadach ustanowionych przez właściwy organ.

- b) Taki wniosek zawiera:

1. dowód potwierdzający, w przypadkach gdy jest to stosowne, że:
  - (i) wydanie zatwierdzenia organizacji produkującej na podstawie podczęści G byłoby nieodpowiednie; lub
  - (ii) certyfikacja lub zatwierdzenie wyrobu, części lub akcesoriów na podstawie niniejszej podczęści jest potrzebne przed wydaniem zatwierdzenia organizacji produkującej na podstawie podczęści G;
2. zarys informacji wymaganych na podstawie pkt 21.A.125A lit. b).

21.A.125A Wydanie zezwolenia

Wnioskodawca nabywa prawa do otrzymania zezwolenia, wydanego przez właściwy organ, na wykazywanie zgodności poszczególnych wyrobów, części i akcesoriów na podstawie niniejszej podczęści, po:

- a) ustanowieniu systemu inspekcji produkcji zapewniającego, że każdy wyrób, część lub akcesorium odpowiada wymaganiom właściwych danych projektowych i jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację;
- b) opracowaniu podręcznika zawierającego:
1. opis systemu inspekcji produkcji wymaganego na mocy lit. a);
  2. opis środków dokonywania ustaleń w ramach systemu inspekcji produkcji;
  3. opis prób wymaganych na mocy pkt 21.A.127 i pkt 21.A.128 oraz nazwisk osób upoważnionych dla celów pkt 21.A.130 lit. a).
- c) wykazaniu, że jest w stanie udzielać pomocy zgodnie z pkt 21.A.3A i 21.A.129 lit. d).

21.A.125B Ustalenia

- a) W przypadku stwierdzenia dowodów wskazujących na niespełnianie przez posiadacza zezwolenia mających zastosowanie wymagań niniejszego załącznika I (część 21), ustalenia te są klasyfikowane następująco:
1. ustalenie poziomu pierwszego to każda niezgodność z niniejszym załącznikiem I (część 21), która może prowadzić do niekontrolowanej niezgodności z mającymi zastosowanie danymi projektowymi i która mogłaby mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo statku powietrznego;
  2. ustalenie poziomu drugiego to każda niezgodność z niniejszym załącznikiem I (część 21), która nie została sklasyfikowana jako ustalenie poziomu pierwszego.
- b) Ustalenia poziomu trzeciego to każdy stwierdzony, w postaci obiektywnych dowodów, przypadek istnienia potencjalnego problemu mogącego prowadzić do niezgodności według lit. a).
- c) Po otrzymaniu zawiadomienia o ustaleniach zgodnie z pkt 21.B.125:
1. w przypadku ustalenia poziomu pierwszego posiadacz zezwolenia wykazuje się działaniami naprawczymi spełniającymi oczekiwania właściwego organu w ciągu okresu nie dłuższego niż 21 dni roboczych po otrzymaniu pisemnego potwierdzenia ustalenia;

2. w przypadku ustalenia poziomu drugiego, okres na działania naprawcze przyznany przez właściwy organ będzie odpowiedni do charakteru niezgodności. W żadnym wypadku jednak pierwszy termin nie może być dłuższy niż trzy miesiące. W szczególnych okolicznościach i w zależności od charakteru ustalenia właściwy organ może przedłużyć trzymiesięczny termin pod warunkiem zapewnienia satysfakcjonującego planu działań naprawczych, zaakceptowanego przez właściwy organ;
  3. ustalenie poziomu trzeciego nie wymaga natychmiastowych działań ze strony posiadacza zezwolenia.
- d) W przypadku ustalenia poziomu pierwszego i poziomu drugiego zezwolenie może podlegać częściowemu lub pełnemu ograniczeniu, zawieszeniu lub cofnięciu na podstawie pkt 21.B.145. Posiadacz zezwolenia potwierdza odbiór decyzji o ograniczeniu, zawieszeniu lub cofnięciu zezwolenia w stosownym terminie.

21.A.125C Termin i ciągłość ważności

- a) Zezwolenie wydawane jest na czas określony, nie dłuższy niż jeden rok. Pozostaje ważna, chyba że:
1. posiadacz zezwolenia nie zdoła wykazać zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami niniejszej podczęści; lub
  2. istnieją dowody, że producent nie jest w stanie utrzymać zadowalającego poziomu kontroli produkcji wyrobów, części lub akcesoriów; lub
  3. producent przestał spełniać wymagania pkt 21.B.122; lub
  4. zezwolenie zostało zwrócone lub cofnięte na mocy pkt 21.B.145 bądź wygasła jego ważność.
- b) W przypadku zwrotu, cofnięcia lub wygaśnięcia ważności zezwolenie zwraca się właściwemu organowi.

21.A.126 System inspekcji produkcji

- a) System inspekcji produkcji wymagany na mocy pkt 21.A.125A lit. a) zapewnia możliwości ustalenia, czy:
1. przyjmowane materiały oraz zakupione lub zamówione części stosowane w gotowym wyrobie są zgodne ze specyfikacjami mających zastosowanie danych projektowych;
  2. przyjmowane materiały oraz zakupione lub zamówione części są prawidłowo oznakowane;
  3. procesy, techniki produkcji i sposoby montażu, mające wpływ na jakość i bezpieczeństwo gotowego wyrobu, są wykonywane zgodnie ze specyfikacjami zaakceptowanymi przez właściwy organ;
  4. zmiany projektu, w tym materiały zastępcze, zostały zatwierdzone na podstawie podczęści D lub E i zostały sprawdzone przed ich wprowadzeniem do gotowego wyrobu.
- b) System inspekcji produkcji wymagany w pkt 21.A.125A lit. a) musi tak funkcjonować, aby zapewnić również, że:
1. części używane w procesach są badane na zgodność z odnośnymi danymi projektowymi w tych miejscach produkcji, gdzie można przeprowadzić dokładne badania;
  2. materiały, które mogą ulec zniszczeniu lub utracić swoje właściwości, są odpowiednio magazynowane i zabezpieczone;
  3. aktualne rysunki projektowe są łatwo dostępne dla pracowników produkcji i kontroli i są wykorzystywane, kiedy istnieje taka potrzeba;
  4. odrzucone materiały i części są segregowane i znakowane w taki sposób, który uniemożliwia ich zamontowanie na gotowym wyrobie;
  5. materiały i części, które zostały cofnięte ze względu na odstępstwa od danych projektowych lub specyfikacji, a których zamontowanie na gotowym wyrobie jest rozważane, są poddawane zatwierdzonej procedurze analizy technicznej i produkcyjnej. Materiały i części uznane za zdadne do użytkowania w wyniku zastosowania powyższej procedury są odpowiednio znakowane i ponownie sprawdzane, jeżeli konieczne jest ich przerobienie lub naprawa. Materiały i części odrzucone w wyniku zastosowania powyższej procedury są znakowane i wyrzucane, aby zapobiec ich zainstalowaniu na gotowym wyrobie;
  6. dokumenty powstałe w ramach systemu inspekcji produkcji są zachowywane, tam gdzie możliwe identyfikowane z gotowym wyrobem lub częścią oraz są przechowywane przez producenta celem zapewnienia dostępu do informacji niezbędnych dla utrzymania ciągłej zdatności wyrobu.

21.A.127 Próby: statek powietrzny

- a) Każdy producent statku powietrznego wyprodukowanego zgodnie z niniejszą podczęścią ustanawia zatwierdzoną procedurę prób produkcyjnych na ziemi i w locie oraz formularze kontrolne i według tych formularzy sprawdza każdy wyprodukowany statek powietrzny. W ten sposób bada zgodność z pkt 21.A.125A lit. a).

- b) Każda procedura prób produkcyjnych obejmuje przynajmniej:
1. sprawdzenie właściwości w locie;
  2. sprawdzenie osiągnięć (z wykorzystaniem normalnego oprzyrządowania statku powietrznego);
  3. sprawdzenie prawidłowego działania wszystkich układów i akcesoriów statku powietrznego;
  4. ustalenie, czy wszystkie przyrządy są prawidłowo oznakowane i czy wszystkie tabliczki i wymagane instrukcje użytkownika w locie są prawidłowo przytwierdzone po próbie w locie;
  5. sprawdzenie właściwości użytkowych statku powietrznego na ziemi;
  6. sprawdzenie wszelkich innych elementów właściwych dla badanego statku powietrznego.

21.A.128 Próby: silniki i śmigła

Każdy producent silników lub śmigieł wyprodukowanych zgodnie z niniejszą podczęścią poddaje każdy silnik lub śmigło o zmiennym kącie ustawienia łopaty akceptowalnej próbie funkcjonalnej, zgodnie ze specyfikacją w dokumentacji technicznej posiadacza certyfikatu typu, celem stwierdzenia, czy działa prawidłowo w pełnym zakresie użytkowania, dla którego prowadzony jest proces certyfikacji typu. W ten sposób bada zgodność z pkt 21.A.125A lit. a).

21.A.129 Obowiązki producenta

Każdy producent wyrobu, części lub akcesoriów wytwarzanych zgodnie z niniejszą podczęścią:

- a) udostępnia każdy wyrób, część lub akcesorium do przeglądu przez właściwy organ;
- b) zachowuje w miejscu wytwarzania dane techniczne i rysunki niezbędne dla określenia, czy wyrób odpowiada wymaganiom właściwych danych projektowych;
- c) utrzymuje system inspekcji produkcji zapewniający, że każdy wyrób odpowiada wymaganiom właściwych danych projektowych i jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację;
- d) udziela pomocy posiadaczowi certyfikatu typu, ograniczonego certyfikatu typu lub zatwierdzenia projektu przy każdej czynności zapewnienia ciągłej zdatności do lotu związanej z wyprodukowanymi wyrobami, częściami lub akcesoriami;
- e) ustanawia i utrzymuje wewnętrzny system zgłaszania zdarzeń umożliwiający gromadzenie i ocenę tych zgłoszeń pod kątem rozpoznawania niekorzystnych tendencji lub eliminowania wadliwości oraz selekcjonowania zdarzeń podlegających zgłaszaniu. System powinien obejmować analizowanie istotnych informacji dotyczących zdarzeń i sposób ich rozpowszechniania;
- f)
  1. zgłasza posiadaczowi certyfikatu typu, ograniczonego certyfikatu typu lub zatwierdzenia projektu wszystkie przypadki dopuszczenia przez producenta do użytkowania wyrobów, części lub akcesoriów, w których później stwierdzono istnienie odstępstw od mających zastosowanie danych projektowych, i wraz z nim przeprowadza dochodzenie celem rozpoznania tych odstępstw, które mogłyby doprowadzić do powstania stanu niebezpiecznego;
  2. zgłasza Agencji i właściwemu organowi państwa członkowskiego te odstępstwa, które mogłyby doprowadzić do powstania stanu niebezpiecznego, rozpoznane zgodnie z ppkt 1. Zgłoszenia dokonuje się w postaci i na zasadach ustanowionych przez Agencję na mocy pkt 21.A.3A lit. b) ppkt 2 lub zaakceptowanych przez właściwy organ państwa członkowskiego;
  3. tam, gdzie producent występuje jako dostawca do innej organizacji produkującej, zgłasza on również do tej organizacji wszystkie przypadki przekazania do niej wyrobów części lub akcesoriów, w których później stwierdzono możliwość istnienia odstępstw od mających zastosowanie danych projektowych.

21.A.130 Oświadczenie o zgodności

- a) Każdy producent wyrobu, części lub akcesoriów wytwarzanych według niniejszej podczęści sporządza na formularzu 52 EASA oświadczenie o zgodności dla kompletnych statków powietrznych (zob. dodatek VIII) lub na formularzu 1 EASA dla innych wyrobów, części lub akcesoriów (zob. dodatek I). Oświadczenie to podpisywane jest przez upoważnioną osobę zajmującą odpowiedzialne stanowisko w organizacji produkującej.
- b) Oświadczenie o zgodności zawiera:
  1. dla każdego wyrobu, części lub akcesorium — oświadczenie, że spełniają one wymagania zatwierdzonych danych projektowych i są w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację;
  2. dla każdego statku powietrznego — oświadczenie, że statek powietrzny został sprawdzony na ziemi i w locie zgodnie z pkt 21.A.127 lit. a); oraz

3. dla każdego silnika lub śmigła przestawialnego — oświadczenie, że silnik lub śmigło zostały poddane przez producenta końcowej próbie funkcjonalnej, zgodnie z pkt 21.A.128, oraz dodatkowo w przypadku silników — stwierdzenie, w oparciu o dane dostarczone przez posiadacza certyfikatu typu silnika, że każdy kompletny silnik spełnia mające zastosowanie wymagania w zakresie emisji, obowiązujące w dniu wyprodukowania silnika.

c) Każdy producent takiego wyrobu, części lub akcesorium:

1. w chwili pierwszego przekazania prawa własności wyrobu, części lub akcesoriów; lub
2. w chwili złożenia wniosku o wydanie po raz pierwszy świadectwa zdatności do lotu statku powietrznego; lub
3. w chwili złożenia wniosku o wydanie po raz pierwszy dokumentu poświadczającego zdatność do lotu silnika, śmigła, części lub akcesorium,

przedstawia aktualne oświadczenie o zgodności do potwierdzenia przez właściwy organ.

d) Właściwy organ potwierdza przez kontrasygnatę oświadczenie o zgodności, jeżeli stwierdzi po dokonaniu przeglądu, że wyrób, część lub akcesoria odpowiadają wymaganiom mających zastosowanie danych projektowych i są w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację.

PODCZEŚĆ G — ZATWIERDZANIE ORGANIZACJI PRODUKUJĄCYCH

21.A.131 Zakres

Niniejsza podczęść ustanawia:

- a) procedurę wydawania zatwierdzenia organizacji produkującej dla organizacji produkującej wykazującej zgodność wyrobów, części i akcesoriów z mającymi zastosowanie danymi projektowymi;
- b) zasady dotyczące praw i obowiązków wnioskodawcy i posiadaczy takich zatwierdzeń.

21.A.133 Kwalifikowalność

Każda osoba fizyczna lub prawna („organizacja”) ma prawo wystąpić z wnioskiem o zatwierdzenie na mocy niniejszej podczęści. Wnioskujący:

- a) uzasadnia, że dla określonego zakresu prac zatwierdzenie na mocy niniejszej podczęści jest odpowiednie dla wykazania zgodności z konkretnym projektem; oraz
- b) posiada lub wystąpił o zatwierdzenie tego konkretnego projektu; lub
- c) zapewnił należyłą koordynację prac pomiędzy wytwarzaniem a projektem, w drodze odpowiedniego porozumienia z wnioskującym o lub posiadaczem zatwierdzenia tego konkretnego projektu.

21.A.134 Wniosek

Wniosek o zatwierdzenie organizacji produkującej składany jest do właściwego organu w postaci i na zasadach ustanowionych przez ten organ. Wniosek powinien zawierać zarys informacji wymaganych przez pkt 21.A.143 oraz warunki zatwierdzenia, których wydanie jest wymagane przez pkt 21.A.151.

21.A.135 Wydanie zatwierdzenia organizacji produkującej

Organizacja nabywa prawa otrzymania zatwierdzenia organizacji produkującej wydanego przez właściwy organ po wykazaniu zgodności z wymaganiami mającymi zastosowanie na mocy niniejszej podczęści.

21.A.139 System jakości

- a) Organizacja produkująca wykazuje, że ustanowiła i jest w stanie utrzymać system jakości. System jakości powinien być udokumentowany. System jakości powinien umożliwiać organizacji zapewnienie, że każdy wyrób, część lub akcesorium wyprodukowane przez tę organizację lub jej partnerów, bądź dostarczone lub zamówione przez strony trzecie, odpowiada wymaganiom właściwych danych projektowych i jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację, a w konsekwencji umożliwia organizacji korzystanie z uprawnień wyszczególnionych w pkt 21.A.163.

b) System jakości obejmuje:

1. stosownie do zakresu zatwierdzenia procedury kontrolne dla:

- (i) wydawania, zatwierdzania lub zmieniania dokumentów;
- (ii) audytów oceniających oraz kontroli sprzedawców i poddostawców;
- (iii) sprawdzania, by przyjmowane wyroby, części, materiały i akcesoria, w tym pozycje dostarczane jako nowe lub używane przez nabywających wyroby, były zgodne ze specyfikacjami mających zastosowanie danych projektowych;
- (iv) znakowania i możliwości przesłedzenia pochodzenia;
- (v) procesów produkcyjnych;
- (vi) przeglądów i wykonywania prób, w tym produkcyjnych prób w locie;
- (vii) kontroli metrologicznej narzędzi, szablonów i aparatury kontrolno-pomiarowej;
- (viii) kontroli nad elementami niezgodnymi;
- (ix) koordynacji w zakresie zdatności z wnoszącym o lub posiadaczem zatwierdzenia projektu;
- (x) uzupełniania i przechowywania dokumentacji;
- (xi) fachowości i kwalifikacji personelu;
- (xii) wydawania dokumentów poświadczających zdatność do lotu;
- (xiii) przeładunku, magazynowania i pakowania;
- (xiv) wewnętrznych audytów jakości i wynikających z nich działań korygujących;
- (xv) prac w ramach warunków zatwierdzenia prowadzonych w miejscu innym niż w zatwierdzonych obiektach;
- (xvi) prac realizowanych po ukończeniu produkcji, ale przed dostawą, celem utrzymania statku powietrznego w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację;
- (xvii) wydawania zezwolenia na lot i zatwierdzania warunków związanych z lotem.

Procedury kontrolne powinny uwzględniać szczególne warunki dla części krytycznych;

2. niezależną funkcję zapewniania jakości w drodze monitorowania zgodności z udokumentowanymi procedurami systemu jakości oraz ich odpowiedniości. Monitorowanie to powinno uwzględniać system przekazywania informacji do osoby lub grupy osób, o których mowa w pkt 21.A.145 lit. c) ppkt 2, a następnie do kierownika, o którym mowa w pkt 21.A.145 lit. c) ppkt 1, celem zapewnienia, w razie konieczności, podjęcia odpowiednich działań naprawczych.

21.A.143 Charakterystyka

a) Organizacja przedkłada właściwemu organowi charakterystykę organizacji produkującej zawierającą następujące informacje:

1. oświadczenie podpisane przez kierownika odpowiedzialnego potwierdzające, że charakterystyka organizacji produkującej oraz wszystkie związane z nią podręczniki, definiujące zgodność zatwierdzonej organizacji produkującej, są zgodne z niniejszą podczęścią;
2. tytuły i nazwiska kierowników zaakceptowanych przez właściwy organ zgodnie z pkt 21.A.145 lit. c) ppkt 2;
3. obowiązki i zakres odpowiedzialności kierowników zgodnie z wymaganiami pkt 21.A.145 lit. c) ppkt 2 z uwzględnieniem zagadnień, w sprawie których mogą się bezpośrednio konsultować z właściwym organem w imieniu organizacji;
4. schemat organizacyjny przedstawiający podział odpowiedzialności między kierownikami zgodnie z wymaganiami pkt 21.A.145 lit. c) ppkt 1 i 2;
5. wykaz personelu poświadczającego, o którym mowa w pkt 21.A.145 lit. d);
6. ogólny opis zasobów ludzkich;
7. ogólny opis zaplecza technicznego we wszystkich miejscach, których adresy wyszczególnione są w zatwierdzeniu organizacji produkującej;
8. ogólny opis zakresu działalności organizacji produkującej, zgodnie z warunkami zatwierdzenia;
9. procedurę powiadamiania właściwego organu o zmianach organizacyjnych;
10. procedurę wprowadzania zmian do charakterystyki organizacji produkującej;

11. opis systemu jakości i procedur zgodnie z wymaganiami pkt 21.A.139 lit. b) ppkt 1;
12. wykaz „stron trzecich”, o których mowa w pkt 21.A.139 lit. a).

b) Do charakterystyki organizacji produkującej są w miarę potrzeb wprowadzane stosowne zmiany celem zachowania aktualności opisu organizacji. Kopie tych zmian przekazywane są do właściwego organu.

21.A.145 Wymagania dla uzyskania zatwierdzenia

Organizacja produkująca wykazuje na podstawie informacji przedłożonych zgodnie z pkt 21.A.143, że:

- a) w odniesieniu do ogólnych wymagań dla uzyskania zatwierdzenia: infrastruktura, warunki pracy, akcesoria i narzędzia, procesy i związane z nimi materiały, liczebność i fachowość personelu oraz ogólna organizacja podmiotu są odpowiednie dla należytego wykonywania obowiązków zgodnie z pkt 21.A.165;
- b) w odniesieniu do wszelkich niezbędnych danych w zakresie zdatności do lotu, hałasu, upustu paliwa i emisji spalin:
  1. organizacja produkująca otrzymuje takie dane z Agencji i od posiadacza lub wnioskującego o certyfikat typu, ograniczony certyfikat typu lub zatwierdzenie projektu, celem ustalenia zgodności z mającymi zastosowanie danymi projektowymi;
  2. organizacja produkująca ustanowiła procedurę zapewniającą, że dane w zakresie zdatności do lotu, hałasu, upustu paliwa i emisji spalin są prawidłowo wprowadzone do danych produkcyjnych;
  3. dane te są aktualizowane i dostępne dla wszystkich członków personelu, dla których jest to niezbędne dla prawidłowego wykonywania obowiązków;
- c) w odniesieniu do zarządzających i personelu:
  1. organizacja produkująca mianowała kierownika odpowiedzialnego wobec właściwego organu. Kierownik ten jest odpowiedzialny w organizacji za zapewnienie, by produkcja była realizowana zgodnie z wymaganymi normami i za utrzymanie ciągłej zgodności organizacji produkującej z danymi i procedurami zdefiniowanymi w charakterystyce, o której mowa w pkt 21.A.143;
  2. organizacja produkująca wyznaczyła osobę lub grupę osób odpowiedzialnych za utrzymanie zgodności organizacji z wymaganiami niniejszego załącznika I (część 21). Osoby te powinny być wskazane imiennie wraz z przydzielonym zakresem kompetencyjnym. Działają one pod bezpośrednim nadzorem kierownika odpowiedzialnego, o którym mowa w ppkt 1. Wyznaczone osoby powinny legitymować się wiedzą, praktyką i doświadczeniem zawodowym odpowiednimi do powierzonego zakresu odpowiedzialności;
  3. personel wszystkich szczebli uzyskał pełnomocnictwa odpowiednie dla należytego wykonywania powierzonych obowiązków i jest zapewniona pełna i skuteczna koordynacja wewnątrz organizacji produkującej w zakresie spraw dotyczących danych zdatności do lotu, hałasu, upustu paliwa i emisji spalin;
- d) w odniesieniu do personelu poświadczającego, upoważnionego przez organizację produkującą do podpisywania dokumentów wydawanych na mocy pkt 21.A.163 według zakresu lub warunków zatwierdzenia:
  1. wiedza, praktyka zawodowa (w tym inne funkcje pełnione w organizacji) i doświadczenie zawodowe personelu poświadczającego są odpowiednie do powierzonego zakresu odpowiedzialności;
  2. organizacja produkująca prowadzi ewidencję personelu poświadczającego, z uwzględnieniem szczegółowego zakresu ich pełnomocnictw;
  3. personel poświadczający dysponuje świadectwem potwierdzającym zakres posiadanych pełnomocnictw.

21.A.147 Zmiany w zatwierdzonej organizacji produkującej

- a) Po wydaniu zatwierdzenia organizacji produkującej każda zmiana w tej zatwierdzonej organizacji produkującej, która jest istotna dla wykazania zgodności lub dla zdatności do lotu i charakterystyk hałasowych, upustu paliwa i emisji spalin wyrobu, części lub akcesoriów, podlega zatwierdzeniu przez właściwy organ. Dotyczy to szczególnie zmian w systemie jakości. Wniosek o zatwierdzenie przedkładany jest właściwemu organowi w formie pisemnej. Przed wprowadzeniem zmiany organizacja wykazuje wobec właściwego organu, że nadal będzie spełniać wymagania niniejszej podczęści.
- b) Właściwy organ określa warunki, zgodnie z którymi organizacja produkująca zatwierdzona na mocy niniejszej podczęści może działać w czasie wprowadzania takich zmian, chyba że właściwy organ uzna, że odnośne zatwierdzenie należy zawiesić.

21.A.148 Zmiany lokalizacji

Zmiana lokalizacji zaplecza produkcyjnego zatwierdzonej organizacji produkującej jest uznawana za zmianę istotną i dlatego musi być zgodna z pkt 21.A.147.

21.A.149 Zbywalność

Zatwierdzenie organizacji produkującej jest niezbywalne, z wyjątkiem przypadku jego przeniesienia wskutek zmiany własnościowej, uznawanej za znaczącą w świetle pkt 21.A.147.

21.A.151 Warunki zatwierdzenia

Warunki zatwierdzenia określają zakres prac, wyroby lub kategorie części i akcesoriów, lub jedno i drugie, w stosunku do których posiadacz jest uprawniony do korzystania z uprawnień na mocy pkt 21.A.163.

Warunki te wydawane są jako część zatwierdzenia organizacji produkującej.

21.A.153 Zmiany w warunkach zatwierdzenia

Każda zmiana w warunkach zatwierdzenia podlega zatwierdzeniu przez właściwy organ. Wniosek o zmianę w warunkach zatwierdzenia składany jest w postaci i na zasadach ustanowionych przez właściwy organ. Wnioskujący musi spełniać mające zastosowanie wymagania niniejszej podczęści.

21.A.157 Badania

Organizacja produkująca zapewnia warunki umożliwiające właściwemu organowi przeprowadzanie badań, obejmujących również partnerów i podwykonawców, niezbędnych dla ustalenia zgodności i ciągłej zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami niniejszej podczęści.

21.A.158 Ustalenia

- a) W przypadku stwierdzenia dowodów wskazujących na niespełnianie przez posiadacza zatwierdzenia organizacji produkującej mających zastosowanie wymagań niniejszego załącznika I (część 21), ustalenia te są klasyfikowane następująco:
1. ustalenie poziomu pierwszego to każda niezgodność z niniejszym załącznikiem I (część 21), która może prowadzić do niekontrolowanej niezgodności z mającymi zastosowanie danymi projektowymi i która mogłaby mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo statku powietrznego;
  2. ustalenie poziomu drugiego to każda niezgodność z niniejszym załącznikiem I (część 21), która nie została sklasyfikowana jako ustalenie poziomu pierwszego.
- b) Ustalenia poziomu trzeciego to każdy stwierdzony, w postaci obiektywnych dowodów, przypadek istnienia potencjalnego problemu mogącego prowadzić do niezgodności według lit. a).
- c) Po otrzymaniu zawiadomienia o ustaleniach zgodnie z pkt 21.B.225:
1. w przypadku ustalenia poziomu pierwszego posiadacz zatwierdzenia organizacji produkującej wykazuje się działaniami naprawczymi spełniającymi oczekiwania właściwego organu w ciągu okresu nie dłuższego niż 21 dni roboczych po otrzymaniu pisemnego potwierdzenia niezgodności;
  2. w przypadku ustalenia poziomu drugiego okres na działania naprawcze przyznany przez właściwy organ będzie odpowiedni do charakteru niezgodności. W żadnym wypadku jednak pierwszy termin nie może być dłuższy niż trzy miesiące. W szczególnych okolicznościach i w zależności od charakteru ustalenia właściwy organ może przedłużyć trzymiesięczny termin pod warunkiem zapewnienia satysfakcjonującego planu działań naprawczych, zaakceptowanego przez właściwy organ;
  3. ustalenie poziomu trzeciego nie wymaga natychmiastowych działań ze strony posiadacza zatwierdzenia organizacji produkującej.
- d) W przypadku ustalenia poziomu pierwszego i poziomu drugiego zatwierdzenie organizacji produkującej może podlegać częściowemu lub pełnemu ograniczeniu, zawieszeniu lub cofnięciu na mocy pkt 21.B.245. Posiadacz zatwierdzenia organizacji produkującej potwierdza odbiór decyzji o ograniczeniu, zawieszeniu lub cofnięciu zatwierdzenia organizacji produkującej w stosownym terminie.

21.A.159 Termin i ciągłość ważności

- a) Zatwierdzenie organizacji produkującej wydawane jest na czas nieokreślony. Pozostaje ważna, chyba że:
1. organizacja produkująca nie zdoła wykazać zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami niniejszej podczęści; lub
  2. posiadacz lub którykolwiek z jego partnerów lub podwykonawców uniemożliwia właściwemu organowi przeprowadzenie kontroli zgodnie z pkt 21.A.157; lub
  3. istnieją dowody, że organizacja produkująca nie jest w stanie utrzymać zadowalającego poziomu kontroli produkcji wyrobów, części lub akcesoriów zgodnie z zatwierdzeniem; lub
  4. organizacja produkująca przestała spełniać wymagania pkt 21. A.133; lub
  5. certyfikat został zwrócony lub cofnięty na mocy pkt 21.B.245.
- b) W przypadku zwrotu lub cofnięcia certyfikat zwraca się właściwemu organowi.

21.A.163 Uprawnienia

Na mocy warunków zatwierdzenia wydanych według pkt 21.A.135 posiadacz zatwierdzenia organizacji produkującej może:

- a) prowadzić działalność produkcyjną według niniejszego załącznika I (część 21);
- b) w przypadku kompletnego statku powietrznego: po przedłożeniu oświadczenia o zgodności (formularz 52 EASA) na mocy pkt 21.A.174 otrzymać świadectwo zdatności do lotu statku powietrznego i świadectwo zdatności w zakresie hałasu, bez podejmowania dalszych czynności wykazujących zgodność;
- c) w przypadku innych wyrobów, części lub akcesoriów wydawać autoryzowane poświadczenia produkcji (formularz 1 EASA) bez podejmowania dalszych czynności wykazujących zgodność;
- d) wykonać obsługę techniczną nowego statku powietrznego własnej produkcji i wydać poświadczenie obsługi (formularz EASA 53) dotyczące tej obsługi technicznej;
- e) zgodnie z procedurami uzgodnionymi z właściwym organem w zakresie produkcji, dla statków powietrznych, które organizacja produkująca wyprodukowała i sama kontroluje konfigurację statków powietrznych w ramach procedury certyfikacji organizacji produkującej, a także potwierdza zgodność z warunkami projektu zatwierdzonymi dla lotu, wydać zezwolenie na lot zgodnie z pkt 21.A.711 lit. c), łącznie z zatwierdzeniem warunków lotu zgodnie z pkt 21.A.710 lit. b).

21.A.165 Obowiązki posiadacza

Posiadacz zatwierdzenia organizacji produkującej:

- a) zapewnia, że charakterystyka organizacji produkującej przedstawiona zgodnie z pkt 21.A.143 i dokumenty, do których ona nawiązuje, są stosowane jako podstawowe dokumenty robocze w organizacji;
- b) utrzymuje zgodność organizacji produkującej z danymi i procedurami zatwierdzonymi w ramach zatwierdzenia organizacji produkującej;
- c)
  1. ustala, czy każdy wykonany statek powietrzny odpowiada wymaganiom projektu typu i czy jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację, przed przedłożeniem właściwemu organowi oświadczeń o zgodności; lub
  2. ustala, czy inne wyroby, części lub akcesoria są kompletne i czy odpowiadają wymaganiom zatwierdzonych danych projektowych i są w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację, przed wystawieniem formularza 1 EASA dla poświadczenia zgodności z zatwierdzonymi danymi projektowymi i stanu zapewniającego bezpieczną eksploatację. W przypadku silników ustala dodatkowo, zgodnie z danymi dostarczonymi przez posiadacza certyfikatu typu silnika, czy każdy wykonany silnik spełnia mające zastosowanie wymagania w zakresie emisji, o których mowa w pkt 21.A.18 lit. b), obowiązujące w dniu wyprodukowania silnika, celem poświadczenia zgodności w zakresie emisji; lub
  3. ustala, czy inne wyroby, części lub akcesoria odpowiadają wymaganiom mających zastosowanie danych, przed wystawieniem formularza 1 EASA jako świadectwa zgodności;
- d) dokumentuje wszelkie szczegóły wykonanych prac;
- e) dla ustanawia i utrzymuje wewnętrzny system zgłaszania zdarzeń umożliwiający gromadzenie i ocenę tych zgłoszeń pod kątem rozpoznawania niekorzystnych tendencji lub eliminowania wadliwości oraz selekcjonowania zdarzeń podlegających zgłaszaniu. System powinien obejmować analizowanie istotnych informacji dotyczących zdarzeń i sposób ich rozpowszechniania;

- f) 1. zgłasza posiadaczowi certyfikatu typu lub zatwierdzenia projektu wszystkie przypadki dopuszczenia przez organizację produkującą do użytkowania wyrobów, części lub akcesoriów, w których później stwierdzono możliwość istnienia odstępstw od mających zastosowanie danych projektowych, i wraz z nim przeprowadza dochodzenie celem rozpoznania tych odstępstw, które mogłyby doprowadzić do powstania stanu niebezpiecznego;
2. zgłasza Agencji i właściwemu organowi państwa członkowskiego te odstępstwa, które mogłyby doprowadzić do powstania stanu niebezpiecznego, rozpoznane zgodnie z ppkt 1. Zgłoszenia dokonuje się w postaci i na zasadach ustanowionych przez Agencję na mocy pkt 21.A.3A lit. b) ppkt 2 lub zaakceptowanych przez właściwy organ państwa członkowskiego;
3. tam, gdzie posiadacz zatwierdzenia organizacji produkującej występuje jako dostawca do innej organizacji produkującej, zgłasza on również do tej organizacji wszystkie przypadki przekazania do niej wyrobów, części lub akcesoriów, w których później stwierdzono możliwość istnienia odstępstw od mających zastosowanie danych projektowych;
- g) udziela pomocy posiadaczowi certyfikatu typu lub zatwierdzenia projektu przy każdej czynności zapewnienia ciągłej zdatności do lotu związanej z wyprodukowanymi wyrobami, częściami lub akcesoriami;
- h) ustanawia system archiwizowania uwzględniający wymagania narzucone swoim partnerom, dostawcom i podwykonawcom i zapewniający zachowanie danych wykorzystanych do uzasadnienia zgodności wyrobów, części lub akcesoriów. Takie dane pozostają do dyspozycji właściwego organu i są przechowywane celem zapewnienia dostępu do informacji niezbędnych dla utrzymania ciągłej zdatności do lotów wyrobów, części lub akcesoriów;
- i) tam, gdzie posiadacz wydaje poświadczenie obsługi na mocy swoich warunków zatwierdzenia, ustala on przed wydaniem certyfikatu, czy każdy wykonany statek powietrzny został poddany niezbędnej obsłudze technicznej i jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację;
- j) w razie konieczności, na podstawie uprawnienia określonego w pkt 21.A.163 lit. e), ustala warunki wydania zezwolenia na lot;
- k) w razie konieczności, na podstawie uprawnienia określonego w pkt 21.A.163 lit. e), przed wydaniem dla statku powietrznego zezwolenia na lot, stwierdza zgodność z pkt 21.A.711 lit. c) i e).

PODCZĘŚĆ H – ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU I OGRANICZONE ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU

21.A.171 Zakres

Niniejsza podczęść ustanawia procedurę dla wydawania świadectw zdatności do lotu.

21.A.172 Kwalifikowalność

Każda osoba fizyczna lub prawna, na której nazwisko/nazwę statek powietrzny jest lub będzie zarejestrowany w państwie członkowskim („państwo członkowskie rejestru”), lub jej przedstawiciel, ma prawo złożyć wniosek o świadectwo zdatności do lotu na ten statek powietrzny na mocy niniejszej podczęści.

21.A.173 Klasyfikacja

Świadectwa zdatności do lotu klasyfikowane są następująco:

- a) świadectwa zdatności wydawane są dla statków powietrznych, które są zgodne z certyfikatem typu wydanym według niniejszego załącznika I (część 21);
- b) ograniczone świadectwa zdatności są wydawane dla statków powietrznych:
1. które są zgodne z ograniczonym certyfikatem typu wydanym według niniejszego załącznika I (część 21); lub
  2. których zgodność ze specyficznymi wymaganiami zdatności do lotu, zapewniającymi odpowiedni poziom bezpieczeństwa, została wykazana wobec Agencji.

21.A.174 Wniosek

- a) na mocy pkt 21.A.172 wniosek o świadectwo zdatności składany jest w postaci i na zasadach ustanowionych przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru;

- b) każdy wniosek o świadectwo zdatności do lotu lub ograniczone świadectwo zdatności do lotu powinien zawierać:
1. klasę wnioskowanego świadectwa zdatności do lotu;
  2. w odniesieniu do nowych statków powietrznych:
    - (i) oświadczenie o zgodności:
      - wydane na mocy pkt 21.A.163 lit. b), lub
      - wydane na mocy pkt 21.A.130 i potwierdzone przez właściwy organ, lub
      - dla importowanego statku powietrznego — oświadczenie, podpisane przez nadzór eksportera, że statek powietrzny odpowiada wymaganiom projektu zatwierdzonego przez Agencję;
    - (ii) sprawozdanie z ważenia i wyważenia wraz z planem załadowania;
    - (iii) instrukcję użytkowania w locie, jeżeli jest wymagana przez mający zastosowanie zbiór przepisów zdatności do lotu dla konkretnego statku powietrznego;
  3. w odniesieniu do używanych statków powietrznych:
    - (i) pochodzących z państwa członkowskiego — poświadczenie przeglądu zdatności do lotu wydane zgodnie z częścią M;
    - (ii) pochodzących z państwa trzeciego:
      - oświadczenie właściwego organu państwa, w którym statek powietrzny jest lub był zarejestrowany, odzwierciedlające stan zdatności statku powietrznego w chwili transferu pozostającego w rejestrze tego państwa,
      - sprawozdanie z ważenia i wyważenia wraz z planem załadowania,
      - instrukcję użytkowania w locie, jeżeli tego rodzaju materiał jest wymagany przez mający zastosowanie zbiór przepisów zdatności do lotu dla konkretnego statku powietrznego,
      - dokumentację historyczną ustanawiającą standardy produkcji, modyfikacji oraz obsługi technicznej statku powietrznego, w tym wszelkie ograniczenia związane z ograniczonym świadectwem zdatności według pkt 21.B.327 lit. c),
      - zalecenie wydania świadectwa zdatności do lotu lub ograniczonego świadectwa zdatności do lotu oraz poświadczenie przeglądu zdatności do lotu po dokonaniu przeglądu zdatności według części M;
- c) oświadczenia, o których mowa w lit. b) ppkt 2 pppkt (i) i lit. b) ppkt 3 pppkt (ii), są wydawane nie wcześniej niż na 60 dni przed prezentacją statku powietrznego właściwemu organowi państwa członkowskiego rejestru, chyba że uzgodniono inaczej.

21.A.175 Język

Podręczniki, tabliczki, wykazy, oznakowanie przyrządów oraz inne niezbędne informacje wymagane przez mające zastosowanie specyfikacje certyfikacyjne powinny być prezentowane w jednym lub kilku oficjalnych językach Unii, akceptowanych dla właściwego organu państwa członkowskiego rejestru.

21.A.177 Zmiany lub modyfikacje

Świadectwo zdatności do lotu może być zmieniane lub modyfikowane jedynie przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru.

21.A.179 Zbywalność i wydanie powtórne w obrębie państw członkowskich

- a) W przypadku zmiany własności statku powietrznego:
1. pozostającego w tym samym rejestrze — świadectwo zdatności do lotu lub ograniczone świadectwo zdatności do lotu, odpowiadające wymaganiom jedynie ograniczonego certyfikatu typu, zostaje przeniesione razem ze statkiem powietrznym;
  2. zarejestrowanego w innym państwie członkowskim — świadectwo zdatności do lotu, lub ograniczone świadectwo zdatności do lotu, odpowiadające wymaganiom jedynie ograniczonego certyfikatu typu, jest wydawane:
    - (i) po przedstawieniu poprzedniego świadectwa zdatności do lotu i ważnego poświadczenia przeglądu zdatności do lotu, wydanego według części M; oraz
    - (ii) po spełnieniu wymagań pkt 21.A.175.

- b) W przypadku zmiany własności statku powietrznego i gdy statek ten posiada ograniczone świadectwo zdatności do lotu nieodpowiadające wymaganiom ograniczonego certyfikatu typu, świadectwa zdatności do lotu przenosi się wraz ze statkiem powietrznym, o ile statek ten pozostaje w tym samym rejestrze, albo wydaje się jedynie za formalną zgodą właściwego organu państwa członkowskiego rejestru, do którego statek jest przenoszony.

21.A.180 Przeglądy

Na żądanie właściwego organu państwa członkowskiego rejestru posiadacz świadectwa zdatności do lotu zapewnia dostęp do statku powietrznego, dla którego to świadectwo zdatności do lotu zostało wydane.

21.A.181 Termin i ciągłość ważności

- a) Świadectwo zdatności do lotu wydawane jest na czas nieokreślony. Pozostaje ważne, pod warunkiem że:
1. utrzymana jest zgodność z mającymi zastosowanie wymaganiami projektu typu i ciągłej zdatności do lotu; oraz
  2. statek powietrzny pozostanie w tym samym rejestrze; oraz
  3. certyfikat typu lub ograniczony certyfikat typu, zgodnie z którym świadectwo jest wydane, nie został uprzednio unieważniony na mocy pkt 21.A.51;
  4. świadectwo nie zostało zwrócone lub cofnięte na mocy pkt 21.B.330.
- b) W przypadku zwrotu lub cofnięcia świadectwo podlega przekazaniu do właściwego organu państwa członkowskiego rejestru.

21.A.182 Znakowanie statku powietrznego

Wnioskujący o świadectwo zdatności do lotu na mocy niniejszej podczęści wykazuje, że jego statek powietrzny jest oznakowany zgodnie z podczęścią Q.

PODCZĘŚĆ I — ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI W ZAKRESIE HAŁASU

21.A.201 Zakres

Niniejsza podczęść ustanawia procedurę dla wydawania świadectw zdatności w zakresie hałasu.

21.A.203 Kwalifikowalność

Każda osoba fizyczna lub prawna, na której nazwisko/nazwę statek powietrzny jest lub będzie zarejestrowany w państwie członkowskim („państwo członkowskie rejestru”), lub jej przedstawiciel, ma prawo złożyć wniosek o świadectwo zdatności w zakresie hałasu na dany statek powietrzny na mocy niniejszej podczęści.

21.A.204 Wniosek

- a) Na mocy pkt 21.A.203 wniosek o świadectwo zdatności w zakresie hałasu składany jest w postaci i na zasadach ustanowionych przez właściwy organ państwa członkowskiego Rejestru.
- b) Wniosek powinien zawierać:
1. w odniesieniu do nowych statków powietrznych:
    - (i) oświadczenie o zgodności:
      - wydane na mocy pkt 21.A.163 lit. b), lub
      - wydane na mocy pkt 21.A.130 i potwierdzone przez właściwy organ, lub
      - dla importowanego statku powietrznego — oświadczenie, podpisane przez nadzór eksportera, że statek powietrzny odpowiada wymaganiom projektu zatwierdzonego przez Agencję; oraz

- (ii) dane dotyczące hałasu określone zgodnie z mającymi zastosowanie wymogami w zakresie hałasu;
- 2. w odniesieniu do używanych statków powietrznych:
  - (i) dane dotyczące hałasu określone zgodnie z mającymi zastosowanie wymogami w zakresie hałasu; oraz
  - (ii) dokumentację historyczną ustanawiającą standardy produkcji, modyfikacji oraz obsługi technicznej statku powietrznego.
- c) Oświadczenia, o których mowa w lit. b) ppkt 1, są wydawane nie wcześniej niż na 60 dni przed prezentacją statku powietrznego właściwemu organowi państwa członkowskiego rejestru, chyba że uzgodniono inaczej.

21.A.207 Zmiany lub modyfikacje

Świadectwo zdatności w zakresie hałasu może być zmieniane lub modyfikowane jedynie przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru.

21.A.209 Zbywalność i wydanie powtórne w obrębie państw członkowskich

W przypadku zmiany własności statku powietrznego:

- a) pozostającego w tym samym rejestrze — świadectwo zdatności w zakresie hałasu zostaje przeniesione razem ze statkiem powietrznym; lub
- b) przenoszonego do rejestru innego państwa członkowskiego — świadectwo zdatności w zakresie hałasu zostaje wydane po przedstawieniu poprzedniego świadectwa zdatności w zakresie hałasu.

21.A.210 Przeglądy

Na żądanie właściwego organu państwa członkowskiego rejestru lub Agencji posiadacz świadectwa zdatności w zakresie hałasu zapewnia dostęp celem dokonania przeglądu statku powietrznego, dla którego to świadectwo zdatności w zakresie hałasu zostało wydane.

21.A.211 Termin i ciągłość ważności

- a) Świadectwo zdatności w zakresie hałasu wydawane jest na czas nieokreślony. Pozostaje ważne, pod warunkiem że:
  - 1. utrzymana jest zgodność z mającymi zastosowanie wymaganiami projektu typu, ochrony środowiska i ciągłej zdatności do lotu; oraz
  - 2. statek powietrzny pozostanie w tym samym rejestrze; oraz
  - 3. certyfikat typu lub ograniczony certyfikat typu, zgodnie z którym świadectwo jest wydane, nie został uprzednio unieważniony na mocy pkt 21.A.51;
  - 4. świadectwo nie zostało zwrócone lub cofnięte na mocy pkt 21.B.430.
- b) W przypadku zwrotu lub cofnięcia świadectwo podlega przekazaniu do właściwego organu państwa członkowskiego rejestru.

PODCZEŚĆ J — ZATWIERDZENIE ORGANIZACJI PROJEKTUJĄCEJ

21.A.231 Zakres

Niniejsza podczęść ustanawia procedurę zatwierdzania organizacji projektujących i zasady regulujące prawa i obowiązki wnioskujących i posiadaczy takich zatwierdzeń.

21.A.233 Kwalifikowalność

Każda osoba fizyczna lub prawna („organizacja”) ma prawo wystąpić z wnioskiem o zatwierdzenie na mocy niniejszej podczęści:

- a) zgodnie z pkt 21.A.14, 21.A.112B, 21.A.432B lub 21.A.602B; lub
- b) dla zatwierdzenia zmian drobnych lub projektu drobnej naprawy, jeżeli jest taki wymóg dla uzyskania uprawnień według pkt 21.A.263.

21.A.234 Wniosek

Wniosek o zatwierdzenie organizacji projektującej składany jest w postaci i na zasadach ustanowionych przez Agencję. Wniosek powinien zawierać zarys informacji wymaganych przez pkt 21.A.243 oraz warunki zatwierdzenia, których wydanie jest wymagane przez pkt 21.A.251.

21.A.235 Wydanie zatwierdzenia organizacji projektującej

Organizacja nabywa prawa otrzymania zatwierdzenia organizacji projektującej wydanego przez Agencję po wykazaniu zgodności z wymaganiami mającymi zastosowanie na mocy niniejszej podczęści.

21.A.239 System gwarantowania projektu

- a) Organizacja projektująca wykazuje, że ma ustanowiony i jest w stanie utrzymać system gwarantowania projektu w zakresie kontroli i nadzorowania projektu oraz zmian projektu wyrobów, części i akcesoriów objętych wnioskiem. System gwarantowania projektu powinien umożliwiać organizacji:
1. zapewnienie, że projekt wyrobów, części i akcesoriów lub zmiany projektowe ich dotyczące spełniają właściwą podstawę certyfikacji typu i wymogi ochrony środowiska; oraz
  2. zapewnienie, że jej zakres odpowiedzialności jest prawidłowo wypełniany zgodnie z:
    - (i) właściwymi przepisami niniejszego załącznika I (część 21); oraz
    - (ii) warunkami zatwierdzenia wydanymi na mocy pkt 21.A.251;
  3. niezależne monitorowanie zgodności z lub odpowiedniości udokumentowanych procedur systemu. Monitorowanie to powinno uwzględniać system przekazywania informacji do osoby lub grupy osób odpowiedzialnych za zapewnienie podjęcia działań naprawczych.
- b) System gwarantowania projektu powinien uwzględniać funkcję niezależnego sprawdzania wykazywania zgodności, na podstawie którego organizacja składa w Agencji oświadczenia o zgodności i związaną z nimi dokumentację.
- c) Organizacja projektująca określa zasady, na jakich system gwarantowania projektu zapewnia akceptowalność projektowanych części lub akcesoriów lub zadań wykonywanych przez partnerów lub podwykonawców zgodnie z metodami będącymi przedmiotem pisemnych procedur.

21.A.243 Dane

- a) Organizacja projektująca dostarcza Agencji podręcznik opisujący bezpośrednio lub poprzez odniesienia: organizację, odnośne procedury oraz projektowane wyroby lub zmiany w stosunku do wyrobów.
- b) W przypadku kiedy jakiegokolwiek części lub akcesoria lub jakiegokolwiek zmiany w wyrobach są projektowane przez organizację partnerskie lub podwykonawców, podręcznik powinien zawierać stwierdzenie określające, jak organizacja projektująca zdoła w odniesieniu do wszystkich części i akcesoriów dać gwarancje spełnienia wymagań pkt 21.A.239 lit. b). Podręcznik zawiera również, bezpośrednio lub poprzez odniesienia, opisy i informacje na temat działalności projektowej i struktury organizacyjnej tych partnerów lub podwykonawców, w zakresie niezbędnym dla sformułowania tego stwierdzenia.
- c) Do podręcznika są w miarę potrzeb wprowadzane stosowne zmiany celem zachowania aktualności opisu organizacji. Kopie tych zmian przekazywane są do Agencji.
- d) Organizacja projektująca składa oświadczenie o kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym personelu kierowniczego i innych osób odpowiedzialnych w organizacji za podejmowanie decyzji, mających wpływ na zdatność i ochronę środowiska.

21.A.245 Wymagania dla uzyskania zatwierdzenia

Organizacja projektująca wykazuje na podstawie informacji przedłożonych zgodnie z pkt 21.A.243, że oprócz spełniania wymagań pkt 21.A.239:

- a) personel we wszystkich działach technicznych jest dostatecznie liczny i doświadczony oraz nadano mu odpowiednie pełnomocnictwa, by był zdolny do należytego wykonywania powierzonych zakresu obowiązków i wraz z warunkami lokalowymi, środkami i wyposażeniem jest adekwatne, by personel mógł spełniać założenia dla wyrobu w zakresie zdatności do lotu i ochrony środowiska;

- b) istnieje kompletna i skuteczna koordynacja między działami i w obrębie działów — w zakresie zdolności do lotu i zagadnień ochrony środowiska.

21.A.247 Zmiany w systemie gwarantowania projektu

Po wydaniu zatwierdzenia organizacji projektującej każda zmiana w systemie gwarantowania projektu, istotna dla wykazywania zgodności wyrobu lub dla jego zdolności, lub w zakresie ochrony środowiska, podlega zatwierdzeniu przez Agencję. Wniosek o zatwierdzenie przedkładany jest Agencji w formie pisemnej. Przed wprowadzeniem zmiany organizacja projektująca wykazuje wobec Agencji, na podstawie przedłożenia propozycji zmian do podręcznika, że nadal będzie spełniać wymagania niniejszej podczęści.

21.A.249 Zbywalność

Zatwierdzenie organizacji projektującej jest niezbywalne z wyjątkiem przypadku, gdy jego przeniesienie jest wynikiem zmiany własnościowej, co jest uznawane jako znaczące dla celów pkt 21.A.247.

21.A.251 Warunki zatwierdzenia

Warunki zatwierdzenia powinny definiować rodzaje prac projektowych, kategorie wyrobów, części i akcesoriów, na które organizacja projektująca posiada zatwierdzenie organizacji projektującej, oraz funkcje i obowiązki zatwierdzone do wykonywania przez organizację pod względem zdolności do lotu i charakterystyk hałasowych, upustu paliwa i emisji spalin wyrobów. Dla zatwierdzenia organizacji projektującej obejmującego certyfikację typu lub autoryzację ETSO dla pomocniczego źródła zasilania (APU) warunki zatwierdzenia powinny ponadto zawierać listę wyrobów lub APU. Warunki te wydawane są jako część zatwierdzenia organizacji projektującej.

21.A.253 Zmiany w warunkach zatwierdzenia

Każda zmiana w warunkach zatwierdzenia podlega zatwierdzeniu przez Agencję. Wniosek o zmianę w warunkach zatwierdzenia składany jest w postaci i na zasadach ustanowionych przez Agencję. Organizacja projektująca musi spełniać mające zastosowanie wymagania niniejszej podczęści.

21.A.257 Badania

- a) Organizacja projektująca zapewnia warunki umożliwiające Agencji przeprowadzanie badań, obejmujących również partnerów i podwykonawców, niezbędnych dla ustalenia zgodności i ciągłej zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami niniejszej podczęści.
- b) Organizacja projektująca umożliwi Agencji dokonanie przeglądu wszelkich protokołów oraz przeprowadzenie wszelkich przeglądów, a także wykonanie lub udział w próbach w locie i na ziemi, niezbędnych dla sprawdzenia ważności oświadczeń o zgodności, przedłożonych przez wnioskującego zgodnie z pkt 21.A.239 lit. b).

21.A.258 Ustalenia

- a) W przypadku stwierdzenia obiektywnych dowodów wskazujących na niespełnianie przez posiadacza zatwierdzenia organizacji projektującej mających zastosowanie wymagań niniejszego załącznika I (część 21), niezgodności te są klasyfikowane następująco:
1. ustalenie poziomu pierwszego to każda niezgodność z niniejszym załącznikiem I (część 21), która może prowadzić do niekontrolowanej niezgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami i która mogłaby mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo statku powietrznego;
  2. ustalenie poziomu drugiego to każda niezgodność z niniejszym załącznikiem I (część 21), która nie została sklasyfikowana jako ustalenie poziomu pierwszego.
- b) Ustalenia poziomu trzeciego to każdy stwierdzony, w postaci obiektywnych dowodów, przypadek istnienia potencjalnego problemu mogącego prowadzić do niezgodności według lit. a).
- c) Po otrzymaniu zawiadomienia o ustaleniach zgodnie z mającą zastosowanie procedurą administracyjną ustanowioną przez Agencję,
1. w przypadku ustalenia poziomu pierwszego, posiadacz zatwierdzenia organizacji projektującej wykazuje się działaniami naprawczymi spełniającymi oczekiwania Agencji w ciągu okresu nie dłuższego niż 21 dni roboczych po otrzymaniu pisemnego potwierdzenia niezgodności;

2. w przypadku ustalenia poziomu drugiego okres na działania naprawcze przyznany przez Agencję będzie odpowiedni do charakteru niezgodności. W żadnym wypadku jednak pierwszy termin nie może być dłuższy niż trzy miesiące. W szczególnych okolicznościach i w zależności od charakteru niezgodności Agencja może przedłużyć trzymiesięczny termin pod warunkiem zapewnienia satysfakcjonującego planu działań naprawczych, zaakceptowanego przez Agencję;
  3. ustalenie poziomu trzeciego nie wymaga natychmiastowych działań ze strony posiadacza zatwierdzenia organizacji projektującej.
- d) W przypadku ustalenia poziomu pierwszego i poziomu drugiego zatwierdzenie organizacji projektującej może podlegać częściowemu lub pełnemu zawieszeniu lub cofnięciu na mocy mających zastosowanie procedur administracyjnych ustanowionych przez Agencję. Posiadacz zatwierdzenia organizacji projektującej potwierdza odbiór decyzji o zawieszeniu lub cofnięciu zatwierdzenia organizacji projektującej w stosownym terminie.

21.A.259 Termin i ciągłość ważności

- a) Zatwierdzenie organizacji projektującej wydawane jest na czas nieokreślony. Pozostaje ważna, chyba że:
1. organizacja projektująca nie zdoła wykazać zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami niniejszej podczęści; lub
  2. posiadacz lub którykolwiek z jego partnerów lub podwykonawców uniemożliwia Agencji przeprowadzenie kontroli zgodnie z pkt 21.A.257; lub
  3. istnieją dowody, że system gwarantowania projektu nie jest w stanie zapewnić zadowalającego poziomu kontroli i nadzoru projektowania wyrobów lub ich zmian będących przedmiotem zatwierdzenia; lub
  4. certyfikat podlega zwrotowi bądź cofnięciu w drodze odpowiednich procedur administracyjnych ustanowionych przez Agencję.
- b) W przypadku zwrotu lub cofnięcia autoryzacji zwraca się Agencji.

21.A.263 Uprawnienia

- a) Posiadacz zatwierdzenia organizacji projektującej jest uprawniony do podejmowania działań projektowych według niniejszego załącznika I (część 21) i w ramach zakresu zatwierdzenia.
- b) Zgodnie z pkt 21.A.257 lit. b) Agencja przyjmuje następujące dokumenty dotyczące zgodności, bez ich dalszej weryfikacji, przedłożone przez wnioskującego w celu uzyskania:
1. zatwierdzenia warunków lotu wymaganych dla uzyskania zezwolenia na lot; lub
  2. certyfikatu typu lub zatwierdzenia poważnej zmiany w projekcie typu; lub
  3. uzupełniającego certyfikatu typu; lub
  4. autoryzacji ETSO na mocy pkt 21.A.602B lit. b) ppkt 1; lub
  5. zatwierdzenia projektu poważnej naprawy.
- c) Posiadacz zatwierdzenia organizacji projektującej jest uprawniony, w zakresie warunków zatwierdzenia i zgodnie z odnośnymi procedurami systemu gwarantowania projektu, do:
1. klasyfikowania zmian w stosunku do projektu typu i napraw jako „poważnych” lub „drobnych”;
  2. zatwierdzania drobnych zmian w stosunku do projektu typu i drobnych napraw;
  3. wydawania informacji lub instrukcji zawierających następujące stwierdzenie: „Techniczna zawartość niniejszego dokumentu jest zatwierdzona na mocy upoważnienia DOA nr EASA.21]. [XXXX].”;
  4. zatwierdzania drobnych zmian w instrukcji użytkowania statku powietrznego w locie i w dodatkach do niej oraz wydawania takich zmian zawierających następujące stwierdzenie: „Nowelizacja nr [YY] do AFM (lub dodatku) nr [ZZ], jest zatwierdzona na mocy upoważnienia DOA nr EASA.21]. [XXXX].”;
  5. zatwierdzania projektów poważnych napraw wyrobów lub pomocniczych źródeł zasilania, na które posiada certyfikat typu lub uzupełniający certyfikat typu bądź autoryzację ETSO;
  6. zatwierdzania warunków, na jakich można wydać zezwolenie na lot zgodnie z pkt 21.A.710 lit. a) ppkt 2), z wyjątkiem zezwoleń na lot wydanych dla celów pkt 21.A.701 lit. a) ppkt 15);

7. wydania zezwolenia na lot zgodnie z pkt 21.A.711 lit. b) dla statku powietrznego, który został zaprojektowany lub zmieniony, lub dla którego na mocy pkt 21.A.263 lit. c) ppkt 6 zatwierdzono warunki, na jakich można wydać zezwolenie na lot, a sama organizacja projektująca kontroluje konfigurację statku powietrznego w ramach procedury certyfikacji organizacji projektującej, a także potwierdza zgodność z warunkami projektu zatwierdzonymi dla lotu.

21.A.265 Obowiązki posiadacza

Posiadacz zatwierdzenia organizacji projektującej:

- a) utrzymuje zgodność podręcznika z systemem gwarantowania projektu;
- b) zapewnia, że podręcznik ten jest wykorzystywany w organizacji jako podstawowy dokument roboczy;
- c) ustala, czy projekt wyrobów lub zmiany w nich bądź naprawy, stosownie do przypadku, spełniają mające zastosowanie wymagania i nie posiadają żadnych cech niebezpiecznych;
- d) z wyłączeniem zmian drobnych lub napraw zatwierdzonych zgodnie z uprawnieniem według pkt 21.A.263, udostępnia Agencji oświadczenia i związaną z nimi dokumentację potwierdzającą zgodność z lit. c);
- e) udostępnia Agencji informacje lub instrukcje związane z wymaganymi czynnościami według pkt 21.A.3B;
- f) w razie konieczności, na podstawie uprawnienia określonego w pkt 21.A.263 lit. c) ppkt 6), ustala warunki wydania zezwolenia na lot;
- g) w razie konieczności, na podstawie uprawnienia określonego w pkt 21.A.263 lit. c) ppkt 7, przed wydaniem dla statku powietrznego zezwolenia na lot, stwierdza zgodność z pkt 21.A.711 lit. b) i e).

PODCZĘŚĆ K — CZĘŚCI I AKCESORIA

21.A.301 Zakres

Niniejsza podczęść ustanawia procedurę w odniesieniu do zatwierdzania części i akcesoriów.

21.A.303 Spełnianie stosownych wymagań

Wykazywanie zgodności części i akcesoriów, przeznaczonych do zainstalowania na wyrobie certyfikowanym jako typ, jest dokonywane:

- a) w powiązaniu z procedurami certyfikacji typu według podczęści B, D lub E — dla wyrobu, na którym mają być zamontowane; lub
- b) tam, gdzie ma to zastosowanie — według procedur autoryzacji ETSO zgodnie z podczęścią O; lub
- c) w przypadku części znormalizowanych — zgodnie z oficjalnie uznawanymi normami.

21.A.305 Zatwierdzanie części i akcesoriów

We wszystkich przypadkach, gdzie zatwierdzenie części lub akcesoriów jest wyraźnie wymagane przez prawo Unii lub środki Agencji, część lub akcesoria powinny być zgodne z mającą zastosowanie ETSO lub przepisami uznanymi przez Agencję w danym przypadku za równoważne.

21.A.307 Dopuszczanie części lub akcesoriów do montażu

Część lub akcesorium kwalifikują się do montażu na wyrobie certyfikowanym jako typ, jeżeli są one w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację, oraz:

- a) towarzyszy im autoryzowane poświadczenie produkcji/obsługi (formularz 1 EASA), poświadczające, że dana pozycja została wyprodukowana zgodnie z zatwierdzonymi danymi projektowymi, i są oznakowane zgodnie z podczęścią Q; lub
- b) są częścią znormalizowaną; lub
- c) w przypadku statku powietrznego ELA1 lub ELA2 są one częścią lub akcesorium, które:
  1. mają nieograniczony cykl życia, nie są częścią podstawowej konstrukcji nośnej oraz nie są częścią układu sterowania lotem;
  2. zostały wyprodukowane zgodnie z mającym zastosowanie projektem;

3. są oznakowane zgodnie z podczęścią Q;
4. zostały oznakowane jako nadające się do montażu w określonym statku powietrznym;
5. mają być zamontowane w statku powietrznym, którego właściciel sprawdził, czy spełniają one warunki 1–4, i przyjął na siebie odpowiedzialność z tego tytułu.

(PODCZEŚĆ L — NIE STOSUJE SIĘ)

PODCZEŚĆ M — NAPRAWY

21.A.431A Zakres

- a) Niniejsza podczęść ustanawia procedurę zatwierdzania projektów napraw oraz prawa i obowiązki wnioskujących i posiadaczy takich zatwierdzeń.
- b) W niniejszej podczęści określono naprawy standardowe, których nie obejmuje przewidziany w niej proces zatwierdzania.
- c) „Naprawa” oznacza usunięcie uszkodzenia i/lub przywrócenie stanu zdatności wyrobu, części lub akcesorium po początkowym dopuszczeniu do użytkowania przez ich producenta.
- d) Usunięcie uszkodzenia w drodze wymiany części lub akcesoriów bez konieczności podejmowania działań projektowych jest uznawane za czynność obsługową i dlatego nie wymaga zatwierdzenia według niniejszego załącznika I (część 21).
- e) Naprawa artykułu ETSO innego niż pomocnicze źródło zasilania (APU) jest traktowana jako zmiana w projekcie ETSO i dlatego jest rozpatrywana według pkt 21.A.611.

21A.431B Naprawy standardowe

- a) Naprawy standardowe to naprawy:
  - 1) w odniesieniu do:
    - (i) samolotów o maksymalnej masie startowej (MTOM) nie większej niż 5 700 kg;
    - (ii) wiroplątów o maksymalnej masie startowej (MTOM) nie większej niż 3 175 kg;
    - (iii) szybowców i motoszybowców, balonów i sterowców, określonych w kategoriach ELA1 lub ELA2;
  - 2) które są zgodne z danymi projektowymi zawartymi w specyfikacjach certyfikacyjnych wydanych przez Agencję, zawierających opis akceptowalnych sposobów, technik i praktyk realizacji i określania napraw standardowych, w tym powiązane instrukcje dotyczące ciągłej zdatności do lotu; oraz
  - 3) które nie są sprzeczne z danymi posiadaczy certyfikatów typu.
- b) Punkty 21A.432A–21A.451 nie mają zastosowania do napraw standardowych.

21.A.432A Kwalifikowalność

- a) Każda osoba fizyczna lub prawna, która wykazała lub jest w trakcie wykazywania swojej zdolności zgodnie z pkt 21.A.432B, ma prawo wystąpić z wnioskiem o zatwierdzenie projektu poważnej naprawy na mocy warunków ustanowionych w niniejszej podczęści.
- b) Każda osoba fizyczna lub prawna ma prawo wnioskować o zatwierdzenie projektu drobnej naprawy.

21.A.432B Wykazanie zdolności

- a) Wnioskujący o zatwierdzenie projektu poważnej naprawy wykazuje swoją zdolność poprzez posiadanie zatwierdzenia organizacji projektującej, wydanego przez Agencję na podstawie podczęści J.
- b) W drodze odstępstwa od lit. a), w drodze alternatywnej procedury wykazania swojej zdolności, wnioskujący może wystąpić o zgodę Agencji na zastosowanie procedur podejmujących szczególne praktyki projektowe, zasoby i ciąg czynności niezbędnych do spełnienia wymagań niniejszej podczęści.

- c) W drodze odstępstwa od lit. a) i b) wnioskujący może wystąpić o zgodę Agencji na zatwierdzenie programu certyfikacji, który określa konkretne praktyki projektowe, zasoby i ciąg czynności niezbędne dla spełnienia wymagań niniejszego załącznika I (część 21) w zakresie naprawy produktu, o którym mowa w pkt 21A.14 lit. c).

21.A.433 Projekt naprawy

- a) Wnioskujący o zatwierdzenie projektu naprawy:
1. wykazuje zgodność z podstawą certyfikacji typu i wymogami ochrony środowiska uwzględnionymi poprzez odniesienie w certyfikacie typu lub uzupełniającym certyfikacie typu bądź w autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU), stosownie do przypadku, lub będącymi w mocy w dniu złożenia wniosku (dla zatwierdzenia projektu naprawy), oraz ze wszelkimi zmianami w tych specyfikacjach certyfikacyjnych lub warunkach specjalnych, które Agencja uzna za niezbędne dla ustanowienia poziomu bezpieczeństwa równoważnego poziomowi ustanowionemu przez podstawę certyfikacji typu zawartą poprzez odniesienie w certyfikacie typu, uzupełniającym certyfikacie typu bądź w autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU);
  2. na żądanie Agencji przedstawia wszelkie niezbędne konkretyzujące dane;
  3. deklaruje zgodność ze specyfikacjami certyfikacyjnymi i wymogami ochrony środowiska naturalnego według lit. a) ppkt 1.
- b) Tam, gdzie wnioskujący nie jest posiadaczem certyfikatu typu lub uzupełniającego certyfikatu typu bądź autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU), stosownie do przypadku, może on spełnić wymagania lit. a) poprzez wykorzystanie swoich własnych zasobów bądź poprzez porozumienie z posiadaczem certyfikatu typu lub uzupełniającego certyfikatu typu bądź autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU), stosownie do przypadku.

21.A.435 Klasyfikacja napraw

- a) Naprawa może być „poważna” lub „drobna”. Klasyfikacja jest dokonywana w zgodności z kryteriami pkt 21.A.91 dla zmiany w projekcie typu.
- b) Naprawa jest klasyfikowana jako „poważna” lub „drobna” na mocy lit. a):
1. przez Agencję; lub
  2. przez odpowiednio zatwierdzoną organizację projektującą zgodnie z procedurą uzgodnioną z Agencją.

21.A.437 Wydanie zatwierdzenia projektu naprawy

Jeżeli zostało zadeklarowane i wykazane, że projekt naprawy spełnia mające zastosowanie specyfikacje certyfikacyjne i wymogi ochrony środowiska naturalnego według pkt 21.A.433 lit. a) ppkt 1, to zostanie on zatwierdzony:

- a) przez Agencję; lub
- b) zgodnie z procedurą uzgodnioną z Agencją, przez odpowiednio zatwierdzoną organizację projektującą, która jest równocześnie posiadaczem certyfikatu typu, uzupełniającego certyfikatu typu bądź autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU); lub
- c) jedynie w przypadku drobnych napraw — przez odpowiednio zatwierdzoną organizację projektującą zgodnie z procedurą uzgodnioną z Agencją.

21.A.439 Produkcja części do wykonania naprawy

Części i akcesoria przeznaczone do zastosowania w naprawie są wytwarzane zgodnie z danymi produkcyjnymi bazującymi na wszelkich niezbędnych danych projektowych dostarczonych przez posiadacza zatwierzonego projektu naprawy:

- a) według podczęści F; lub
- b) przez organizację stosownie zatwierdzoną zgodnie z podczęścią G; lub
- c) przez stosownie zatwierdzoną organizację obsługową.

21.A.441 Realizacja naprawy

- a) Realizacja naprawy jest dokonywana stosownie do przypadku zgodnie z częścią M lub z częścią 145 lub przez organizację produkującą stosownie zatwierdzoną zgodnie z podczęścią G, w oparciu o uprawnienie z pkt 21.A.163 lit. d).
- b) Organizacja projektująca przekazuje organizacji wykonującej naprawę wszelkie niezbędne instrukcje montażu.

21.A.443 Ograniczenia

Projekt naprawy może być zatwierdzony z ograniczeniami, w którym to przypadku zatwierdzenie projektu naprawy zawiera wszystkie niezbędne wytyczne i ograniczenia. Te wytyczne i ograniczenia przekazywane są użytkownikowi przez posiadacza zatwierdzenia projektu naprawy zgodnie z procedurą uzgodnioną z Agencją.

21.A.445 Nienaprawione uszkodzenie

a) Kiedy uszkodzony wyrób, część lub akcesorium pozostaje nienaprawione i nie obejmują go dane uprzednio zatwierdzone, oszacowanie uszkodzenia pod kątem znaczenia dla zdatności do lotu może być dokonane tylko:

1. przez Agencję; lub
2. przez odpowiednio zatwierdzoną organizację projektującą zgodnie z procedurą uzgodnioną z Agencją.

Wszelkie niezbędne ograniczenia są rozpatrywane zgodnie z procedurą pkt 21.A.443.

b) W przypadku gdy organizacją szacującą uszkodzenia zgodnie z lit. a) nie jest ani Agencja, ani posiadacz certyfikatu typu, uzupełniającego certyfikatu typu bądź autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU), organizacja ta udowadnia adekwatność informacji, służących jako podstawa oszacowania uszkodzenia, pochodzących bądź z własnych zasobów organizacji, bądź poprzez porozumienie z posiadaczem certyfikatu typu, uzupełniającego certyfikatu typu bądź autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU), albo z producentem, stosownie do przypadku.

21.A.447 Przechowywanie dokumentacji

Dla każdej naprawy wszystkie związane informacje projektowe, rysunki, sprawozdania z prób, instrukcje i ograniczenia, które mogły być wydane zgodnie z pkt 21.A.443, uzasadnienia klasyfikacji i dowody zatwierdzenia projektu:

- a) pozostają w posiadaniu posiadacza zatwierdzenia projektu naprawy do dyspozycji Agencji; oraz
- b) są przechowywane przez posiadacza zatwierdzenia projektu naprawy celem zapewnienia dostępu do informacji niezbędnych dla utrzymania ciągłej zdatności naprawionych wyrobów, części lub akcesoriów.

21.A.449 Instrukcje zapewnienia ciągłej zdatności do lotu

- a) Posiadacz zatwierdzenia projektu naprawy dostarcza co najmniej jeden kompletny zestaw tych zmian do instrukcji zapewnienia ciągłej zdatności do lotu, które wynikają z projektu naprawy, zawierających opisowe dane i instrukcje wykonania, opracowane zgodnie z właściwymi wymaganiami, każdemu użytkownikowi statku powietrznego objętego naprawą. Naprawiony wyrób, część lub akcesoria mogą być dopuszczone do użytkowania przed wprowadzeniem zmian do tych instrukcji, ale na ograniczony okres użytkowania i w porozumieniu z Agencją. Zmiany do instrukcji powinny być udostępniane na żądanie każdej innej osoby, od której wymagane jest przestrzeganie któregośkolwiek warunku z tych zmian do instrukcji. Dostępność podręcznika lub części zmian do instrukcji zapewnienia ciągłej zdatności do lotu, odnoszącej się do naprawy głównej lub innej formy obsługi technicznej o poważnym zakresie, może być opóźniona do chwili po wprowadzeniu wyrobu do użytkowania, ale zanim którykolwiek wyrób osiągnie odpowiedni wiek lub nalot/liczbę cykli.
- b) Jeśli przez posiadacza zatwierdzenia projektu naprawy zostaną wydane uaktualnienia tych zmian do instrukcji zapewnienia ciągłej zdatności do lotu po wcześniejszym zatwierdzeniu naprawy, uaktualnienia te będą udostępniane na żądanie każdej innej osoby, od której wymagane jest przestrzeganie któregośkolwiek warunku z tych zmian do instrukcji. Program przedstawiający, w jaki sposób są wprowadzane aktualizacje zmian do instrukcji zapewnienia ciągłej zdatności do lotu, musi być przedłożony Agencji.

21.A.451 Obowiązki i znakowanie EPA

a) Każdy posiadacz zatwierdzenia projektu poważnej naprawy:

1. podejmuje zobowiązania:
  - (i) ustanowione w pkt 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.439, 21.A.441, 21.A.443, 21.A.447 oraz 21.A.449;
  - (ii) warunkowane współpracą z posiadaczem certyfikatu typu, uzupełniającego certyfikatu typu bądź autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU), według pkt 21.A.433 lit. b), stosownie do przypadku;
2. wyszczególnia oznakowanie włącznie z literami EPA zgodnie z pkt 21.A.804 lit. a).

b) Z wyłączeniem posiadaczy certyfikatu typu lub autoryzacji na pomocnicze źródło zasilania (APU), wobec których stosuje się pkt 21.A.44, posiadacz zatwierdzenia projektu drobnej naprawy:

1. podejmuje zobowiązania ustanowione w pkt 21.A.4, 21.A.447 i 21.A.449; oraz
2. wyszczególnia oznakowanie włącznie z literami EPA zgodnie z pkt 21.A.804 lit. a).

(PODCZEŚĆ N — NIE STOSUJE SIĘ)

PODCZEŚĆ O — AUTORYZACJE EUROPEJSKIEJ NORMY TECHNICZNEJ

21.A.601 Zakres

Niniejsza podczęść ustanawia procedurę wydawania autoryzacji ETSO i zasady regulujące prawa i obowiązki wnioskujących o i posiadaczy takich autoryzacji.

21.A.602A Kwalifikowalność

Każda osoba fizyczna lub prawna, która produkuje lub przygotowuje się do produkcji artykułu ETSO i wykazała lub jest w trakcie wykazywania swojej zdolności zgodnie z pkt 21.A.602B, ma prawo wystąpić z wnioskiem o autoryzację ETSO.

21.A.602B Wykazanie zdolności

Wnioskujący o autoryzację ETSO wykazuje swoją zdolność następująco:

- a) do produkcji — przez posiadanie zatwierdzenia organizacji produkującej, wydanego zgodnie z podczęścią G lub w drodze zdolności z procedurami podczęści F; oraz
- b) do projektowania:
  1. pomocniczych źródeł zasilania — przez posiadanie zatwierdzenia organizacji projektującej, wydanego przez Agencję zgodnie z podczęścią J;
  2. pozostałych artykułów — przez stosowanie procedur podejmujących szczególne praktyki projektowe, zasoby i ciąg czynności niezbędnych do spełnienia wymagań niniejszego załącznika I (część 21).

21.A.603 Wniosek

- a) Wniosek o autoryzację ETSO składany jest w postaci i na zasadach ustanowionych przez Agencję i musi zawierać zarys informacji wymaganych przez pkt 21.A.605.
- b) Kiedy jest przewidziana seria drobnych zmian zgodnie z pkt 21.A.611, wnioskujący wpisuje do swojego wniosku podstawowy numer modelu artykułu i związane numery katalogowe przed otwartymi nawiasami — celem zasygnalizowania, że literowe lub cyfrowe (lub ich kombinacja) zmiany przyrostka będą co pewien czas dodawane.

21.A.604 Autoryzacja ETSO na pomocnicze źródło zasilania (APU)

W odniesieniu do autoryzacji ETSO na pomocnicze źródło zasilania:

- a) pkt 21.A.15, 21.A.16B, 21.A.17, 21.A.20, 21.A.21, 21.A.31, 21.A.33, 21.A.44 stosują się w drodze odstępstwa od pkt 21.A.603, pkt 21.A.606 lit. c), pkt 21.A.610 i 21.A.615, z tym wyjątkiem, że autoryzacja ETSO wydawana jest zgodnie z pkt 21.A.606 zamiast certyfikatu typu;
- b) podczęść D lub podczęść E mają zastosowanie do zatwierdzania zmian projektu w drodze odstępstwa od pkt 21.A.611. Kiedy podczęść E jest zastosowana, wydawana jest oddzielna autoryzacja ETSO zamiast uzupełniającego certyfikatu typu;
- c) podczęść M stosuje się do zatwierdzeń projektów naprawy.

21.A.605 Wymagane dane

Wnioskodawca przedkłada Agencji następujące dokumenty:

- a) oświadczenie o zgodności poświadczające, że wnioskodawca spełnił wymagania niniejszej podczęści;
- b) deklarację projektu i osiągnięć (DDP);
- c) jeden egzemplarz danych technicznych wymaganych przez mającą zastosowanie ETSO;
- d) charakterystykę (lub nawiązanie do charakterystyki), o której mowa w pkt 21.A.143, celem uzyskania właściwego zatwierdzenia organizacji produkującej według podczęści G, lub podręcznik (lub odniesienie do podręcznika), o którym mowa w pkt 21.A.125A lit. b), celem wytwarzania na mocy podczęści F bez zatwierdzenia organizacji produkującej;
- e) odnośnie do APU — podręcznik (lub odniesienie do podręcznika), o którym mowa w pkt 21.A.243, w celu uzyskania odpowiedniego zatwierdzenia organizacji projektującej zgodnie z podczęścią J;
- f) w odniesieniu do wszystkich pozostałych artykułów — procedury, o których mowa w pkt 21.A602B lit. b) ppkt 2.

21.A.606 Wydanie autoryzacji ETSO

Wnioskodawca nabywa prawa do uzyskania autoryzacji ETSO, wydanej przez Agencję, po:

- a) wykazaniu swojej zdolności zgodnie z pkt 21.A.602B; oraz
- b) wykazaniu, że artykuł jest zgodny z warunkami technicznymi mającej zastosowanie ETSO i po przedłożeniu odpowiedniego oświadczenia o zgodności;
- c) jednoznacznym oświadczeniu, że jest przygotowany do spełnienia wymogów pkt 21.A.609.

21.A.607 Uprawnienia z tytułu autoryzacji ETSO

Posiadacz autoryzacji ETSO jest uprawniony do wytwarzania i znakowania artykułów odpowiednim oznakowaniem ETSO.

21.A.608 Deklaracja projektu i osiągnięć (DDP)

- a) DDP powinna zawierać przynajmniej następujące informacje:
  1. informacje zgodne z pkt 21.A.31 lit. a) i b), definiujące artykuł i jego projekt oraz normę wykonywania prób;
  2. znamionowe osiągi artykułu, tam gdzie ma to zastosowanie, podane bądź bezpośrednio bądź jako odniesienia do innych uzupełniających dokumentów;
  3. oświadczenie o zgodności poświadczające, że artykuł spełnił wymagania właściwej ETSO;
  4. nawiązanie do odnośnych sprawozdań z prób;
  5. nawiązanie do właściwych podręczników obsługi technicznej, napraw i naprawy głównej;
  6. poziomy zgodności, kiedy różne poziomy zgodności są dopuszczone przez ETSO;
  7. wykaz odstępstw zaakceptowanych zgodnie z pkt 21.A.610.
- b) DDP powinna być potwierdzona datą i podpisem posiadacza autoryzacji ETSO lub jego upoważnionego przedstawiciela.

21.A.609 Obowiązki posiadaczy autoryzacji ETSO

Posiadacz autoryzacji ETSO na mocy niniejszej podczęści:

- a) wytwarza każdy artykuł zgodnie z podczęścią G lub podczęścią F, co zapewni, że każdy wykonany artykuł będzie odpowiadał wymaganiom jego danych projektowych i że będzie można go bezpiecznie zainstalować;
- b) przygotowuje i zachowa, dla każdego modelu każdego artykułu, dla którego została wydana autoryzacja ETSO, bieżącą kartotekę kompletnych danych technicznych i zapisów zgodnie z pkt 21.A.613;
- c) przygotowuje, zachowa i będzie aktualizował egzemplarze wzorcowe wszystkich podręczników wymaganych dla artykułu przez mające zastosowanie wymagania zgodności do lotu;

- d) udostępni użytkownikom artykułu i Agencji, na jej żądanie, podręczniki obsługi technicznej, napraw i naprawy głównej niezbędne dla użytkowania i obsługi technicznej artykułu oraz zmiany do tych podręczników;
- e) oznakuje każdy artykuł zgodnie z pkt 21.A.807;
- f) spełnia pkt 21.A.3A, pkt 21.A.3B i 21.A.4;
- g) utrzymuje zgodność z wymogami kwalifikacyjnymi z pkt 21.A.602B.

21.A.610 Zatwierdzanie odstępstw

- a) Producent występujący o zatwierdzenie odstępstwa od którejkolwiek normy jakości wykonania ETSO wykazuje, że normy, o odstępstwo od których występuje, są kompensowane przez czynniki lub cechy konstrukcyjne zapewniające równoważny poziom bezpieczeństwa.
- b) Wniosek o zatwierdzenie odstępstw wraz ze wszelkimi przynależnymi danymi przedkładany jest Agencji.

21.A.611 Zmiany projektu

- a) Posiadacz autoryzacji ETSO może wprowadzać do projektu drobne zmiany (każda zmiana inna niż zmiana poważna) bez dalszych autoryzacji ze strony Agencji. W takim przypadku zmieniony artykuł zachowuje pierwotny numer modelu (zmiany i poprawki numeru katalogowego są stosowane dla oznaczania zmian drobnych), a posiadacz dostarcza Agencji wszelkie skorygowane dane niezbędne dla spełnienia pkt 21.A.603 lit. b).
- b) Wszelkie zmiany projektowe dokonywane przez posiadacza autoryzacji ETSO, które są dostatecznie rozległe, by niezbędne było przeprowadzenie w znacznym stopniu wyczerpujących badań celem ustalenia zgodności z ETSO, uważane są za zmiany poważne. Przed dokonaniem takich zmian posiadacz wyznaczy nowe oznaczenie modelu lub typu artykułu i wystąpi o nową autoryzację według pkt 21.A.603.
- c) Żadna zmiana projektowa dokonywana przez osobę prawną lub fizyczną inną niż posiadacz autoryzacji ETSO, który przedłożył oświadczenie o zgodności dla artykułu, nie kwalifikuje się do zatwierdzenia na mocy niniejszej podczęści O, chyba że osoba zabiegająca o zatwierdzenie występuje na mocy pkt 21.A.603 o oddzielną autoryzację ETSO.

21.A.613 Przechowywanie dokumentacji

W dodatku do wymagań w zakresie przechowywania dokumentacji odpowiednich dla lub związanych z systemem jakości wszelkie istotne informacje projektowe, rysunki i sprawozdania z prób, w tym zapisy inspekcyjne dotyczące artykułu poddawane próbom, pozostają do dyspozycji Agencji i są przechowywane celem zapewnienia dostępu do informacji niezbędnych dla utrzymania ciągłej zdatości artykułu i wyrobu certyfikowanego jako typ, na którym artykuł jest zamontowany.

21.A.615 Przeglądy dokonywane przez Agencję

Na żądanie Agencji każdy wnioskujący o lub posiadacz autoryzacji ETSO na artykuł umożliwi Agencji:

- a) udział we wszelkich próbach;
- b) przegląd kartotek danych technicznych dotyczących tego artykułu.

21.A.619 Termin i ciągłość ważności

- a) Autoryzacja ETSO wydawana jest na czas nieokreślony. Pozostaje ważna, chyba że:
  1. nie są przestrzegane warunki, które były wymagane przy przyznaniu autoryzacji ETSO; lub
  2. nie są wypełniane zobowiązania posiadacza wyszczególnione w pkt 21.A.609; lub
  3. okazało się, że artykuł spowodował wzrost zagrożeń w użytkowaniu do niedopuszczalnego poziomu; lub
  4. autoryzacja podlega zwrotowi bądź cofnięciu w drodze odpowiednich procedur administracyjnych ustanowionych przez Agencję.
- b) W przypadku zwrotu lub cofnięcia autoryzacji zwraca się Agencji.

21.A.621 Zbywalność

Autoryzacja ETSO, wydana na mocy niniejszego załącznika I (część 21), jest niezbywalna z wyjątkiem przypadku zmiany własnościowej posiadacza, co jest postrzegane jako zmiana znacząca i dlatego musi spełniać wymagania pkt 21.A.147 i 21.A.247, stosownie do przypadku.

PODCZEŚĆ P – ZEZWOLENIE NA LOT

21.A.701 Zakres

- a) Zezwolenia na lot wydaje się zgodnie z niniejszą podczęścią dla statków powietrznych niespełniających odpowiednich wymagań w zakresie zdatności do lotu lub w stosunku do których nie wykazano, że spełniają one takie wymagania, lecz które są zdolne do wykonania bezpiecznego lotu w określonych warunkach i w następujących celach:
1. prace badawczo-rozwojowe;
  2. wykazanie zgodności z przepisami lub specyfikacjami certyfikacyjnymi;
  3. szkolenie załóg organizacji projektujących lub organizacji produkujących;
  4. produkcyjne próby w locie statku powietrznego z nowej produkcji;
  5. przelot statków powietrznych będących w produkcji pomiędzy zakładami produkcyjnymi;
  6. przelot statków powietrznych w celu ich zatwierdzenia przez klienta;
  7. dostawa i wywóz statków powietrznych;
  8. przelot statków powietrznych w celu ich zatwierdzenia przez właściwy organ;
  9. badanie rynku, w tym szkolenie załogi klienta;
  10. wystawy i pokazy lotnicze;
  11. przelot statków powietrznych do miejsca obsługi technicznej lub przeprowadzenia oceny zdatności do lotu, lub do miejsca przechowywania;
  12. przelot statku powietrznego o masie przekraczającej maksymalną certyfikowaną masę startową dla lotu przekraczającego normalny zasięg, odbywającego się nad wodą lub nad obszarami lądowymi, gdzie nie są dostępne odpowiednie urządzenia do lądowania lub tankowania paliwa;
  13. bicie rekordów, zawody lotnicze lub podobne imprezy;
  14. przelot statków powietrznych spełniających odpowiednie wymagania zdatności do lotu zanim zostanie potwierdzona zgodność z wymaganiami w dziedzinie ochrony środowiska;
  15. działalność w zakresie lotów o charakterze niekomercyjnym wykonywana pojedynczymi statkami o nieskomplikowanej budowie lub typami statków powietrznych, dla których nie przewidziano świadectw zdatności do lotu lub ograniczonych świadectw zdatności do lotu.
- b) Niniejsza podczęść ustanawia procedurę wydawania zezwoleń na lot i zatwierdzania warunków związanych z lotem oraz ustanawia prawa i obowiązki wnioskujących o wydanie zezwoleń i zatwierdzeń warunków lotu, a także posiadaczy tych zezwoleń i zatwierdzeń.

21.A.703 Kwalifikowalność

- a) Każda osoba fizyczna lub prawna ma prawo wystąpić z wnioskiem o zezwolenie na lot, z wyjątkiem zezwolenia na lot wymaganego dla celów pkt 21.A.701 lit. a) ppkt 15), gdzie wnioskodawca musi być właścicielem statku powietrznego.
- b) Każda osoba fizyczna lub prawna ma prawo wnioskować o zatwierdzenie warunków lotu.

21.A.705 Właściwy organ

Niezależnie od pkt 21.1 niniejszego załącznika I (część 21), dla celów niniejszej podczęści, „właściwy organ” oznacza:

- a) organ wyznaczony przez państwo członkowskie rejestru; lub
- b) dla niezarejestrowanych statków powietrznych, organ wyznaczony przez państwo członkowskie, które nadało znaki rejestracyjne.

21.A.707 Wniosek o zezwolenie na lot

- a) Zgodnie z pkt 21.A.703 i w przypadku gdy wnioskodawcy nie przyznano uprawnień do wydania zezwolenia na lot, wniosek o zezwolenie na lot składa się do właściwego organu w formie i na zasadach określonych przez organ.
- b) Każdy wniosek o zezwolenie na lot zawiera:
1. cel(-e) lotu(-ów), zgodnie z pkt 21.A.701;
  2. zakres, w jakim statek powietrzny nie spełnia odpowiednich wymagań zdatności do lotu;
  3. warunki lotu zatwierdzone zgodnie z pkt 21.A.710.
- c) W przypadku gdy warunki lotu nie zostały zatwierdzone w momencie składania wniosku o zezwolenie na lot, wniosek o zatwierdzenie warunków lotu składa się zgodnie z pkt 21.A.709.

21.A.708 Warunki lotu

Warunki lotu obejmują:

- a) konfigurację(-e), dla której(-ych) występuje się o zezwolenie na lot;
- b) wszelkie warunki lub ograniczenia niezbędne dla bezpiecznej eksploatacji statku powietrznego, w tym:
1. warunki lub ograniczenia odnoszące się do trasy przelotu lub przestrzeni powietrznej, lub jedno i drugie, wymagane dla lotu(-ów);
  2. warunki lub ograniczenia odnoszące się do załogi mającej prowadzić statek powietrzny;
  3. ograniczenia dotyczące przewozu osób innych niż personel powietrzny;
  4. ograniczenia eksploatacyjne, szczególne procedury lub warunki techniczne, które muszą być spełnione;
  5. szczegółowy program lotów próbnych (jeśli dotyczy);
  6. szczególne warunki nieprzerwanej zdatności do lotu obejmujące wytyczne w zakresie obsługi technicznej i system, w ramach którego obsługa techniczna będzie wykonywana;
- c) potwierdzenie, że statek powietrzny jest w stanie wykonać bezpieczny lot w warunkach określonych w lit. b) lub ze względu na wynikające z tego punktu ograniczenia;
- d) metodę wykorzystaną do kontroli konfiguracji statku powietrznego w celu zapewnienia zgodności z ustalonymi warunkami.

21.A.709 Wniosek o zatwierdzenie warunków lotu

- a) Zgodnie z pkt 21.A.707 lit. c) i w przypadku gdy wnioskodawcy nie przyznano uprawnień do zatwierdzania warunków lotu, wniosek o zatwierdzenie warunków lotu składa się do:
1. Agencji, jeśli zatwierdzenie warunków lotu dotyczy bezpieczeństwa projektu, w formie i na zasadach określonych przez Agencję; lub
  2. właściwego organu, jeśli zatwierdzenie warunków lotu nie dotyczy bezpieczeństwa projektu, w formie i na zasadach określonych przez organ.
- b) Każdy wniosek o zatwierdzenie warunków lotu obejmuje:
1. proponowane warunki lotu;
  2. dokumentację potwierdzającą te warunki; oraz
  3. oświadczenie, że statek powietrzny jest w stanie wykonać bezpieczny lot w warunkach określonych w pkt 21.A.708 lit. b) powyżej lub ze względu na wynikające z tego punktu ograniczenia.

21.A.710 Zatwierdzenie warunków lotu

- a) W przypadku gdy zatwierdzenie warunków lotu dotyczy bezpieczeństwa projektu, warunki lotu zatwierdza:
1. Agencja; lub
  2. odpowiednio upoważniona organizacja projektująca, zgodnie z uprawnieniami określonymi w pkt 21.A.263 lit. c) ppkt 6).

- b) W przypadku gdy zatwierdzenie warunków lotu nie dotyczy bezpieczeństwa projektu, warunki lotu zatwierdza właściwy organ lub odpowiednio upoważniona organizacja, która wyda również zezwolenie na lot.
- c) Przed zatwierdzeniem warunków lotu Agencja, właściwy organ lub upoważniona organizacja muszą stwierdzić, że statek powietrzny jest w stanie wykonać bezpieczny lot w określonych warunkach lub w związku z ustalonymi ograniczeniami. W tym celu Agencja lub właściwy organ mogą przeprowadzić konieczną kontrolę lub niezbędne próby, lub zażądać ich przeprowadzenia przez wnioskodawcę.

21.A.711 Wydanie zezwolenia na lot

- a) Zezwolenie na lot (formularz 20a EASA, zob. dodatek III) może być wydane przez właściwy organ na warunkach podanych w pkt 21.B.525.
- b) Odpowiednio upoważniona organizacja projektująca może wydać zezwolenie na lot (formularz 20b EASA, zob. dodatek IV) zgodnie z uprawnieniami przyznanymi na mocy pkt 21.A.263 lit. c) ppkt 7), w przypadku, gdy warunki lotu podane w pkt 21.A.708 zostały zatwierdzone zgodnie z pkt 21.A.710.
- c) Odpowiednio upoważniona organizacja produkująca może wydać zezwolenie na lot (formularz 20b EASA, zob. dodatek IV) zgodnie z uprawnieniami przyznanymi na mocy pkt 21.A.163 lit. e), w przypadku gdy warunki lotu podane w pkt 21.A.708 zostały zatwierdzone zgodnie z pkt 21.A.710.
- d) Odpowiednio upoważniona organizacja zarządzająca ciągłą zdadnością do lotu może wydać zezwolenie na lot (formularz 20b EASA, zob. dodatek IV) zgodnie z uprawnieniami przyznanymi na mocy pkt M.A. 711 załącznika I (część M) do rozporządzenia Komisji (WE) nr 2042/2003 ⁽¹⁾, w przypadku gdy warunki lotu podane w pkt 21.A.708 zostały zatwierdzone zgodnie z pkt 21.A.710.
- e) Zezwolenie na lot określa cel lub cele oraz wszelkie warunki i ograniczenia zatwierdzone zgodnie z pkt 21.A.710.
- f) Dla zezwoleń wydanych zgodnie z lit. b), c) lub d) do właściwego organu składa się kopię zezwolenia na lot i warunków związanych z lotem w możliwie najkrótszym terminie, lecz nie później niż w ciągu 3 dni.
- g) W przypadku stwierdzenia, że którykolwiek z warunków wyszczególnionych w pkt 21.A.723 lit. a) nie jest spełniany w odniesieniu do zezwolenia na lot wydanego przez organizację zgodnie z lit. b), c) lub d), organizacja natychmiast cofa zezwolenie i niezwłocznie zawiadamia właściwy organ.

21.A.713 Zmiany

- a) Wszelkie zmiany unieważniające warunki lotu lub związane z nim uzasadnienie ustalone na potrzeby zezwolenia na lot zatwierdza się zgodnie z pkt 21.A.710. W razie konieczności należy złożyć wniosek zgodnie z pkt 21.A.709.
- b) Zmiana mająca wpływ na treść zezwolenia na lot wymaga wydania nowego zezwolenia na lot zgodnie z pkt 21.A.711.

21.A.715 Język

Instrukcje, tabliczki, wykazy oraz oznakowanie przyrządów, a także wszelkie niezbędne informacje wymagane obowiązującymi specyfikacjami certyfikacyjnymi, muszą być sporządzone w jednym lub kilku językach urzędowych Unii, możliwych do zaakceptowania przez właściwy organ.

21.A.719 Zbywalność

- a) Zezwolenie na lot jest niezbywalne.
- b) Niezależnie od lit. a), jeśli chodzi o zezwolenie na lot wydane dla celów pkt 21.A.701 lit. a) ppkt 15), w przypadku zmiany właściciela statku powietrznego, zezwolenie to przenosi się wraz ze statkiem powietrznym, o ile statek ten pozostaje w tym samym rejestrze, albo wydaje się jedynie za zgodą właściwego organu państwa członkowskiego rejestru, do którego statek powietrzny jest przenoszony.

⁽¹⁾ Dz.U. L 315 z 28.11.2003, s. 1.

21.A.721 Przeglądy

Posiadacz zezwolenia na lot lub wnioskujący o takie zezwolenie udostępnia przedmiotowy statek powietrzny na wniosek właściwego organu.

21.A.723 Termin i ciągłość ważności

- a) Zezwolenie na lot wydaje się na okres maksymalnie 12 miesięcy i pozostaje ono ważne, pod warunkiem że:
1. zachowana zostaje zgodność z warunkami i ograniczeniami, o których mowa w pkt 21.A.711 lit. e), dotyczącymi zezwolenia na lot;
  2. nie zrzeczono się ani nie cofnięto zezwolenia na lot;
  3. statek powietrzny pozostaje w tym samym rejestrze.
- b) Niezależnie od lit. a) zezwolenie na lot wydane dla celów pkt 21.A.701 lit. a) pkt 15) może być wydane na czas nieokreślony.
- c) W przypadku zawieszenia zezwolenia na lot lub jego cofnięcia zwraca się je właściwemu organowi.

21.A.725 Przedłużenie ważności zezwolenia na lot

Przedłużenie ważności zezwolenia na lot podlega takiej samej procedurze, jak w przypadku zmian, o których w pkt 21.A.713.

21.A.727 Obowiązki posiadacza zezwolenia na lot

Posiadacz zezwolenia na lot zapewnia nieprzerwaną zgodność ze wszystkimi warunkami i ograniczeniami dotyczącymi zezwolenia na lot.

21.A.729 Przechowywanie dokumentacji

- a) Wszelką dokumentację sporządzoną w celu ustanowienia i uzasadnienia warunków lotu przechowuje posiadacz zatwierdzenia warunków lotu do dyspozycji Agencji i właściwego organu, w sposób umożliwiający dostarczenie informacji niezbędnych dla zapewnienia nieprzerwanej zdatności statku powietrznego do lotu.
- b) Wszelką dokumentację dotyczącą wydania zezwoleń na lot zgodnie z uprawnieniami zatwierdzonych organizacji, w tym protokoły kontroli, dokumenty potwierdzające zatwierdzenie warunków lotu oraz samo zezwolenie na lot, przechowuje odpowiednia zatwierdzona organizacja do dyspozycji Agencji i właściwego organu, w sposób umożliwiający dostarczenie informacji niezbędnych do zapewnienia nieprzerwanej zdatności statku powietrznego do lotu.

PODCZEŚĆ Q — ZNAKOWANIE WYROBÓW, CZĘŚCI I AKCESORIÓW**21.A.801 Znakowanie wyrobów**

- a) Znakowanie wyrobów obejmuje następujące informacje:
1. nazwę producenta;
  2. oznaczenie fabryczne wyrobu;
  3. numer seryjny producenta;
  4. wszelkie inne informacje, które Agencja uzna za właściwe.
- b) Każda osoba fizyczna lub prawna produkująca statek powietrzny lub silnik według podczęści G lub podczęści F nanosi cechy identyfikacyjne na ten statek powietrzny lub silnik w postaci ogniotrwałej tabliczki z informacjami wyszczególnionymi w lit. a) umieszczonymi na niej przy pomocy wytrawiania, stemplowania, grawerowania lub innej zatwierdzonej metody ogniotrwałego cechowania. Tabliczka identyfikacyjna jest mocowana w taki sposób, by była dostępna i czytelna i by było mało prawdopodobne jej zniszczenie lub usunięcie podczas normalnego użytkowania bądź zagubienie albo zniszczenie w związku z wypadkiem.
- c) Każda osoba fizyczna lub prawna produkująca śmigło, łopatę lub piastę śmigła według podczęści G lub podczęści F nanosi na nie cechy identyfikacyjne w postaci ogniotrwałej tabliczki. Cechowanie ognioodporne na niekrytycznej powierzchni tabliczki, metodą wytrawiania, stemplowania, grawerowania lub inną zatwierdzoną metodą, winno zawierać informacje wyszczególnione w lit. a) i powinno być mało prawdopodobne jej zniszczenie lub usunięcie podczas normalnego eksploatacji bądź zagubienie albo zniszczenie w związku z wypadkiem.

- d) W przypadku załogowych balonów tabliczka identyfikacyjna nakazana w lit. b) mocowana jest do powłoki balonu w takim miejscu, jeżeli jest to wykonalne, by była czytelna dla użytkownika, gdy balon jest napęczniony. Ponadto kosz, rama nośna i zespół grzewczy jest w sposób trwały i czytelny znakowany nazwą producenta, numerem katalogowym lub równoważnym oraz numerem seryjnym lub równoważnym.

21.A.803 Postępowanie z danymi identyfikacyjnymi

- a) Nie wolno usuwać, zmieniać lub umieszczać informacji identyfikacyjnych, o których mowa w pkt 21.A.801 lit. a), na jakimkolwiek statku powietrznym, silniku, śmigle, łopacie lub piąście śmigła, lub o których mowa w pkt 21.A.807 lit. a), na APU — bez stosownego zatwierdzenia przez Agencję.
- b) Nie wolno usuwać lub montować tabliczek identyfikacyjnych, o których mowa w pkt 21.A.801, lub w 21.A.807 w przypadku APU, bez stosownego zatwierdzenia przez Agencję.
- c) W drodze odstępstwa od przepisów lit. a) i b), każda osoba fizyczna lub prawna wykonująca prace z zakresu obsługi technicznej, według mających zastosowanie przepisów wykonawczych, może zgodnie z metodami, technikami i praktykami ustanowionymi przez Agencję:
1. usuwać, zmieniać lub umieszczać informacje identyfikacyjne, o których mowa w pkt 21.A.801 lit. a), na każdym statku powietrznym, silniku, śmigle, łopacie lub piąście śmigła lub, o których mowa w pkt 21.A.807 lit. a), na APU; lub
  2. zdejmować tabliczkę identyfikacyjną, o której mowa w pkt 21.A.801, lub pkt 21.A.807 w przypadku APU, kiedy jest to niezbędne w trakcie czynności z zakresu obsługi technicznej.
- d) Nie wolno montować tabliczki identyfikacyjnej zdjętej zgodnie z lit. c) ppkt 2 na jakimkolwiek innym statku powietrznym, silniku, śmigle, łopacie lub piąście śmigła niż ten, z którego została ona zdjęta.

21.A.804 Znakowanie części i akcesoriów

- a) Każda część i akcesorium są oznakowane w sposób trwały i czytelny:
1. nazwą, znakiem fabrycznym lub symbolem identyfikującym producenta w sposób określony właściwymi danymi projektowymi; oraz
  2. numerem katalogowym, o którym mowa w mających zastosowanie danych projektowych; oraz
  3. literami EPA w przypadku części lub akcesoriów wyprodukowanych zgodnie z zatwierdzonymi danymi projektowymi nienależącymi do posiadacza certyfikatu typu na związany z nimi wyrób, z wyłączeniem artykułów ETSO.
- b) W drodze odstępstwa od lit. a), jeżeli Agencja zgadza się, że część lub akcesorium są zbyt małe lub z innych powodów niepraktyczne jest znakowanie części lub akcesoriów jakąkolwiek informacją wymaganą w lit. a), to dokument autoryzowanego dopuszczenia towarzyszący części lub akcesorium lub jej/jego pojemnik powinien zawierać informacje, którymi nie można było oznaczyć części.

21.A.805 Znakowanie części krytycznych

W dodatku do wymagań pkt 21.A.804 każdy producent części do zamontowania na wyrobie certyfikowanym jako typ, która została zdefiniowana jako część krytyczna, w sposób trwały i czytelny znakuje tę część numerem katalogowym i numerem seryjnym.

21.A.807 Znakowanie artykułów ETSO

- a) Każdy posiadacz autoryzacji ETSO na mocy podczęści O w sposób trwały i czytelny znakuje każdy artykuł następującymi informacjami:
1. nazwą i adresem producenta;
  2. nazwą, typem, numerem katalogowym lub oznaczeniem modelu artykułu;
  3. numerem seryjnym lub datą wyprodukowania artykułu, lub jednym i drugim; oraz
  4. mającym zastosowanie numerem ETSO.
- b) W drodze odstępstwa od lit. a), jeżeli Agencja zgadza się, że część jest zbyt mała lub jest z innych powodów niepraktyczne znakowanie części którąkolwiek informacją wymaganą w lit. a), to dokument autoryzowanego dopuszczenia towarzyszący części lub jej pojemnik powinien zawierać informacje, którymi nie można było oznaczyć części.

- c) Każda osoba produkująca APU według podczęści G lub podczęści F nanosi cechy identyfikacyjne na ten APU w postaci ogniotrwałej tabliczki z informacjami wyszczególnionymi w lit. a) umieszczonymi na niej za pomocą wytrawiania, stemplowania, grawerowania lub innej zatwierdzonej metody ogniotrwałego cechowania. Tabliczka identyfikacyjna jest mocowana w taki sposób, by była dostępna i czytelna i by było mało prawdopodobne jej zniszczenie lub usunięcie podczas normalnego użytkowania, bądź zagubienie albo zniszczenie w związku z wypadkiem.

SEKCJA B

ZASADY POSTĘPOWANIA WŁAŚCIWYCH ORGANÓW

PODCZEŚĆ A — POSTANOWIENIA OGÓLNE

21.B.5 Zakres

- a) Niniejsza sekcja ustanawia zasady postępowania właściwego organu państwa członkowskiego przy wykonywaniu swoich zadań i obowiązków związanych z wydawaniem, utrzymywaniem w mocy, zmienianiem, zawieszaniem i cofaniem certyfikatów, zatwierdzeń i autoryzacji, o których mowa w niniejszym załączniku I (część 21).
- b) Agencja opracuje zgodnie z art. 19 rozporządzenia (WE) nr 216/2008 specyfikacje certyfikacyjne i wytyczne, by pomóc państwom członkowskim we wdrażaniu przepisów niniejszej sekcji.

21.B.20 Obowiązki właściwego organu

Właściwy organ państwa członkowskiego jest odpowiedzialny za wdrożenie przepisów sekcji A – podczęści F, G, H, I i P jedynie w stosunku do wnioskodawców lub posiadaczy, których główne miejsce prowadzenia działalności znajduje się na jego terytorium.

21.B.25 Wymagania organizacyjne w stosunku do właściwego organu

- a) Postanowienia ogólne:

Państwo członkowskie wyznacza właściwy organ z przydzielonym zakresem odpowiedzialności za wdrożenie przepisów sekcji A – podczęści F, G, H, I i P z udokumentowanymi procedurami, strukturą organizacyjną i personelem.

- b) Zasoby:

1. liczebność personelu powinna być wystarczająca dla realizacji powierzonych zadań;
2. właściwy organ państwa członkowskiego wyznaczy kierownika lub kierowników odpowiedzialnych za realizację właściwych zadań wewnątrz organu, w tym za komunikację z Agencją i, stosownie do potrzeb, z innymi krajowymi nadzorami.

- c) Kwalifikacje i wykształcenie:

Cały personel posiada odpowiednie kwalifikacje oraz dostateczną wiedzę, doświadczenie zawodowe i wykształcenie, by należycie wykonywać powierzone zadania.

21.B.30 Udokumentowane procedury

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego ustanawia udokumentowane procedury opisujące swoją strukturę organizacyjną oraz środki i metody spełniania wymagań niniejszego załącznika I (część 21). Procedury są aktualizowane i służą jako podstawowe dokumenty robocze wewnątrz tego organu przy podejmowaniu wszelkich działań statutowych.
- b) Egzemplarz tych procedur oraz zmian do nich należy udostępnić Agencji.

21.B.35 Zmiany organizacyjne i proceduralne

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego powiadamia Agencję o wszelkich znaczących zmianach w swojej strukturze organizacyjnej i udokumentowanych procedurach.
- b) Właściwy organ państwa członkowskiego aktualizuje swoje udokumentowane procedury stosownie do wszelkich zmian w przepisach, w odpowiednim terminie, by zapewnić ich skuteczne wdrożenie.

21.B.40 Rozstrzyganie sporów

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego ustanowi tryb rozstrzygania sporów w ramach swoich udokumentowanych procedur organizacyjnych.
- b) W przypadku kiedy spór, który nie może być rozstrzygnięty, zachodzi między właściwymi organami państw członkowskich, obowiązkiem kierowników, o których mowa w pkt 21.B.25 lit. b) ppkt 2, jest zwrócenie się do Agencji o mediację.

21.B.45 Zgłaszanie/koordynacja prac

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego zapewnia koordynację prac, stosownie do potrzeb, z innymi odnośnymi zespołami certyfikującymi, kontrolnymi, zatwierdzającymi lub autoryzującymi tego organu, innych państw członkowskich i Agencji celem zapewnienia sprawnej wymiany informacji istotnych dla bezpieczeństwa wyrobów, części i akcesoriów.
- b) Właściwy organ państwa członkowskiego zgłasza do Agencji wszelkie trudności we wdrażaniu przepisów niniejszego załącznika I (część 21).

21.B.55 Przechowywanie dokumentacji

Właściwy organ państwa członkowskiego przechowuje lub zachowuje dostęp do odpowiednich zapisów związanych z wydanymi przez siebie, zgodnie z odpowiednimi przepisami krajowymi, certyfikatami, zatwierdzeniami i autoryzacjami, odpowiedzialność za które jest przenoszona na Agencję, dopóki ta dokumentacja nie zostanie przekazana Agencji.

21.B.60 Dyrektywy zdatności do lotu

Kiedy właściwy organ państwa członkowskiego otrzymuje dyrektywę zdatności do lotu od właściwego organu państwa trzeciego, to zostaje ona przekazana do Agencji celem jej rozpowszechnienia zgodnie z art. 20 rozporządzenia (WE) nr 216/2008.

PODCZĘŚĆ B — CERTYFIKATY TYPU I OGRANICZONE CERTYFIKATY TYPU

Stosuje się procedury administracyjne ustanowione przez Agencję.

(PODCZĘŚĆ C — NIE STOSUJE SIĘ)

PODCZĘŚĆ D — ZMIANY W STOSUNKU DO CERTYFIKATÓW TYPU I OGRANICZONYCH CERTYFIKATÓW TYPU

Stosuje się procedury administracyjne ustanowione przez Agencję.

PODCZĘŚĆ E — UZUPEŁNIAJĄCE CERTYFIKATY TYPU

Stosuje się procedury administracyjne ustanowione przez Agencję.

PODCZĘŚĆ F — PRODUKCJA BEZ POSIADANIA ZATWIERDZENIA ORGANIZACJI PRODUKUJĄCEJ**21.B.120 Badanie**

- a) Właściwy organ wyznacza zespół badawczy dla każdego wnioskodawcy lub posiadacza zezwolenia w celu wykonania wszystkich istotnych zadań związanych z tym zezwoleniem, składający się z kierownika zespołu, zarządzającego i kierującego zespołem kontrolnym, oraz z jednego lub większej liczby członków, w zależności od potrzeb. Kierownik zespołu składa sprawozdanie kierownikowi odpowiedzialnemu za obszar działalności, o którym mowa w pkt 21.B.25 lit. b) ppkt 2.
- b) Właściwy organ wykonuje czynności kontrolne w stosunku do wnioskodawcy o zezwolenie lub posiadacza zezwolenia w zakresie niezbędnym dla uzasadnienia zaleceń wydania, utrzymania w mocy, zmiany, zawieszenia lub cofania zezwolenia.

- c) Właściwy organ przygotowuje procedury postępowania kontrolnego w stosunku do wnioskujących o zezwolenie lub posiadaczy zezwolenia, jako część udokumentowanych procedur obejmujących przynajmniej następujące elementy:
1. ocenę otrzymanych wniosków;
  2. wyznaczenie zespołu kontrolnego;
  3. przygotowanie i zaplanowanie kontroli;
  4. ocena dokumentacji (podręcznik, procedury itd.);
  5. audyty i kontrole;
  6. monitorowanie działań korygujących; oraz
  7. zalecenie wydania, zmiany, zawieszenia lub cofania zezwolenia.

21.B.125 Ustalenia

- a) W przypadku stwierdzenia przez właściwy organ w trakcie audytu lub w inny sposób obiektywnych dowodów wskazujących na niespełnianie przez posiadacza zezwolenia mających zastosowanie wymagań części A niniejszego załącznika, niezgodność ta zostanie sklasyfikowana zgodnie z pkt 21.A.125B lit. a).
- b) Właściwy organ podejmuje następujące działania:
1. w przypadku ustaleń poziomu pierwszego, właściwy organ natychmiast podejmuje działania w celu ograniczenia, zawieszenia lub cofania zezwolenia, całkowicie lub częściowo, w zależności od zakresu niezgodności, do czasu pomyślnego zakończenia działań naprawczych przez organizację;
  2. w przypadku ustaleń poziomu drugiego, właściwy organ wyznacza okres na przeprowadzenie działań naprawczych stosownie do charakteru niezgodności, który nie przekracza trzech miesięcy. W określonych okolicznościach, pod koniec tego okresu i w zależności od charakteru niezgodności, właściwy organ może przedłużyć trzymiesięczny okres pod warunkiem zapewnienia satysfakcjonującego planu działań naprawczych.
- c) W przypadku niewykonania działań naprawczych w wyznaczonym terminie, właściwy organ podejmuje działania w celu całkowitego lub częściowego zawieszenia zezwolenia.

21.B.130 Wydanie zezwolenia

- a) Po stwierdzeniu, że producent spełnia mające zastosowanie wymagania sekcji A podczęść F, właściwy organ wydaje zezwolenie na wykazywanie zgodności poszczególnych wyrobów, części lub akcesoriów (formularz 65 EASA, zob. dodatek XI) bez nieuzasadnionej zwłoki.
- b) Zezwolenie zawiera zakres zgody, datę wygaśnięcia i, tam gdzie ma to zastosowanie, odpowiednie ograniczenia odnoszące się do autoryzacji.
- c) Okres ważności zezwolenia nie powinien być dłuższy niż jeden rok.

21.B.135 Utrzymanie w mocy zezwolenia

Właściwy organ utrzymuje zezwolenie w mocy tak długo, jak:

- a) producent we właściwy sposób wykorzystuje formularz 52 EASA (zob. dodatek VIII) jako oświadczenie o zgodności dla kompletnych statków powietrznych i formularz 1 EASA (zob. dodatek I) dla wyrobów innych niż kompletne statki powietrzne oraz dla części i akcesoriów; oraz
- b) przeglądy przeprowadzone przez właściwy organ państwa członkowskiego przed potwierdzeniem formularza 52 EASA (zob. dodatek VIII) lub formularza 1 EASA (zob. dodatek I), zgodnie z pkt 21.A.130 lit. c), nie ujawniły przejawów niezgodności z wymogami lub procedurami zawartymi w podręczniku dostarczonym przez producenta ani niezgodności poszczególnych wyrobów, części lub akcesoriów. Podczas przeglądów sprawdza się przynajmniej, czy:
1. zgoda obejmuje potwierdzany wyrób, część lub akcesorium i pozostaje ważna;
  2. podręcznik, o którym mowa w pkt 21.A.125A lit. b), wraz ze statusem zmian opisanym w zezwoleniu, jest stosowany przez producenta jako podstawowy dokument roboczy. W przeciwnym przypadku kontrola nie powinna być kontynuowana i dlatego certyfikaty dopuszczenia nie zostaną potwierdzone;

3. produkcja była realizowana na warunkach nakazywanych w zezwoleniu i była należycie wykonywana;
  4. przeglądy i próby (w tym próby w locie, jeśli stosowne), zgodnie z pkt 21.A.130 lit. b) ppkt 2 lub lit. b) ppkt 3, były wykonywane według warunków nakazanych w zezwoleniu i należycie wykonywane;
  5. kontrole ze strony właściwego organu, opisane lub przywoływane w zezwoleniu, zostały przeprowadzone z wynikiem satysfakcjonującym;
  6. oświadczenie o zgodności spełnia wymagania pkt 21.A.130, a informacje w nim zawarte nie stanowią przeszkody dla jego potwierdzenia; oraz
- c) nie upłynęła data ważności zezwolenia.

21.B.140 Zmiany w zezwoleniu

- a) Właściwy organ zbada, stosownie do przypadku, zgodnie z pkt 21.B.120, wszelkie zmiany w zezwoleniu.
- b) Jeśli właściwy organ uzna, że wymagania sekcji A podczęść F są nadal spełniane, to wprowadzi odpowiednią zmianę do zezwolenia.

21.B.145 Ograniczenie, zawieszenie i cofnięcie zezwolenia

- a) Decyzja o ograniczeniu, zawieszeniu lub cofnięciu zezwolenia jest przekazywana posiadaczowi zezwolenia w formie pisemnej. Właściwy organ określa przyczyny ograniczenia, zawieszenia lub cofnięcia i informuje posiadacza zezwolenia o prawie do odwołania się.
- b) Zawieszone zezwolenie może być przywrócone jedynie po przywróceniu zgodności z sekcją A podczęść F.

21.B.150 Przechowywanie dokumentacji

- a) Właściwy organ ustanowi system przechowywania dokumentacji umożliwiający odpowiednie śledzenie procesu wydawania, utrzymywania w mocy, wprowadzania zmian, zawieszania lub cofania poszczególnych zezwoleń.
- b) Dokumentacja powinna obejmować przynajmniej:
  1. dokumenty dostarczone przez wnioskującego o zezwolenie lub posiadacza zezwolenia;
  2. dokumenty powstałe w trakcie kontroli i przeglądów, w których odnotowywane są realizowane czynności oraz ostateczne rezultaty elementów opisanych w pkt 21.B.120;
  3. zezwolenie, z uwzględnieniem ewentualnych zmian; oraz
  4. relacje ze spotkań z producentem.
- c) Dokumentację przechowuje się przez co najmniej sześć lat od daty wygaśnięcia zezwolenia.
- d) Właściwy organ zachowuje również ewidencję potwierdzonych przez siebie oświadczeń o zgodności (formularz 52 EASA, zob. dodatek VIII) i autoryzowanych poświadczeń produkcji/obsługi (formularz 1 EASA, zob. dodatek I).

PODCZEŚĆ G — ZATWIERDZANIE ORGANIZACJI PRODUKUJĄCYCH

21.B.220 Badania

- a) Właściwy organ wyznacza zespół zatwierdzenia organizacji produkującej dla każdego wnioskującego o zatwierdzenie lub posiadacza zatwierdzenia organizacji produkującej celem wykonania wszystkich istotnych zadań związanych z tym zatwierdzeniem, składający się z kierownika zespołu, zarządzającego i kierującego zespołem zatwierdzającym, oraz z jednego lub większej liczby członków, w zależności od potrzeb. Kierownik zespołu składa sprawozdanie kierownikowi odpowiedzialnemu za obszar działalności, o którym mowa w pkt 21.B.25 lit. b) pkt 2.
- b) Właściwy organ wykonuje czynności badawcze w stosunku do wnioskodawcy o zatwierdzenie lub posiadacza zatwierdzenia organizacji produkującej w zakresie niezbędnym dla uzasadnienia zaleceń wydania, utrzymania w mocy, wprowadzenia zmian, zawieszania lub cofnięcia zatwierdzenia.

- c) Właściwy organ przygotowuje procedury postępowania kontrolnego w zakresie zatwierdzenia organizacji produkującej jako część udokumentowanych procedur obejmujących przynajmniej następujące elementy:
1. ocenę otrzymanych wniosków;
  2. wyznaczenie zespołu zatwierdzenia organizacji produkującej;
  3. przygotowanie i zaplanowanie kontroli;
  4. ocenę dokumentacji (charakterystyka organizacji produkującej, procedury itd.);
  5. audytowanie;
  6. monitorowanie działań korygujących;
  7. zalecenie wydania, wprowadzenia zmian, zawieszenia lub cofnięcia zatwierdzenia organizacji produkującej;
  8. ciągły nadzór.

21.B.225 Ustalenia

- a) W przypadku stwierdzenia przez właściwy organ w trakcie audytu lub w inny sposób dowodów wskazujących na niespełnianie przez posiadacza zatwierdzenia organizacji produkującej mających zastosowanie wymagań części A niezgodność ta zostanie sklasyfikowana zgodnie z pkt 21.A.158 lit. a).
- b) Właściwy organ podejmuje następujące działania:
1. w przypadku ustaleń poziomu pierwszego właściwy organ natychmiast podejmuje działania w celu ograniczenia, zawieszenia lub cofnięcia zatwierdzenia organizacji produkującej, całkowicie lub częściowo, w zależności od zakresu niezgodności, do czasu pomyślnego zakończenia działań naprawczych przez organizację;
  2. w przypadku ustaleń poziomu drugiego właściwy organ wyznacza okres na przeprowadzenie działań naprawczych stosownie do charakteru niezgodności, który nie przekracza trzech miesięcy. W określonych okolicznościach, pod koniec tego okresu i w zależności od charakteru niezgodności, właściwy organ może przedłużyć trzymiesięczny okres pod warunkiem zapewnienia satysfakcjonującego planu działań naprawczych.
- c) W przypadku niewykonania działań naprawczych w wyznaczonym terminie właściwy organ podejmuje działania w celu całkowitego lub częściowego zawieszenia zatwierdzenia.

21.B.230 Wydanie zatwierdzenia

- a) Po stwierdzeniu, że organizacja produkująca spełnia mające zastosowanie wymagania sekcji A podczęść F, właściwy organ wydaje zatwierdzenie organizacji produkującej (formularz 55 EASA, zob. dodatek X) bez nieuzasadnionej zwłoki.
- b) Numer identyfikacyjny jest wpisywany do formularza 55 EASA w sposób określony przez Agencję.

21.B.235 Ciągły nadzór

- a) W celu uzasadnienia utrzymania w mocy zatwierdzenia organizacji produkującej właściwy organ sprawuje ciągły nadzór:
1. by sprawdzać, czy system jakości posiadacza zatwierdzenia organizacji produkującej pozostaje w zgodności z sekcją A podczęść G;
  2. by sprawdzać, czy struktura organizacyjna posiadacza zatwierdzenia organizacji produkującej działa zgodnie z charakterystyką organizacji produkującej;
  3. by sprawdzać, czy struktura organizacyjna posiadacza zatwierdzenia organizacji produkującej działa zgodnie z charakterystyką organizacji produkującej; oraz
  4. by monitorować wyrywkowo standard wyrobu, części lub akcesoriów.
- b) Ciągły nadzór realizowany jest zgodnie z pkt 21.B.220.
- c) Właściwy organ poprzez planowy ciągły nadzór zapewnia, że zatwierdzenie organizacji produkującej zostanie kompletnie przeanalizowane pod kątem zgodności z niniejszym załącznikiem I (część 21) w ciągu 24 miesięcy. Ciągły nadzór może składać się z szeregu czynności kontrolnych podejmowanych w tym okresie. Liczba audytów może zmieniać się w zależności od złożoności organizacji, liczby lokalizacji i krytyczności produkcji. Posiadacz zatwierdzenia organizacji produkującej jest poddawany działalności związanej z ciągłym nadzorem ze strony właściwego organu przynajmniej raz w roku.

21.B.240 Zmiany w zatwierdzeniu organizacji produkującej

- a) Właściwy organ monitoruje wszelkie drobne zmiany poprzez działalność w ramach ciągłego nadzoru.
- b) Właściwy organ bada, odpowiednio do potrzeb, zgodnie z pkt 21.B.220, wszelkie znaczące zmiany przez posiadacza zatwierdzenia organizacji produkującej w zatwierdzeniu organizacji produkującej lub we wniosku pod kątem wprowadzenia zmian w zakresie i warunkach zatwierdzenia.
- c) Jeśli właściwy organ uzna, że wymagania sekcji A podczęść G są nadal spełniane, to wprowadzi odpowiednią zmianę do zatwierdzenia organizacji produkującej.

21.B.245 Zawieszenie i cofnięcie zatwierdzenia organizacji produkującej

- a) W przypadku ustaleń poziomu pierwszego lub poziomu drugiego właściwy organ częściowo lub w pełni ograniczy, zawiesi lub cofnie zatwierdzenie organizacji produkującej, w następujący sposób:
  - 1. w przypadku ustaleń poziomu pierwszego zatwierdzenie organizacji produkującej zostanie natychmiast ograniczone lub zawieszono. Jeśli posiadacz zatwierdzenia organizacji produkującej nie spełni wymagań pkt 21.A.158 lit. c) ppkt 1, to zatwierdzenie organizacji produkującej zostanie cofnięte;
  - 2. w przypadku ustaleń poziomu drugiego właściwy organ zadecyduje o restrykcjach w odniesieniu do zakresu zatwierdzenia w postaci tymczasowego zawieszenia zatwierdzenia organizacji produkującej lub jego części. Jeśli posiadacz zatwierdzenia organizacji produkującej nie spełni wymagań pkt 21.A.158 lit. c) ppkt 2, to zatwierdzenie organizacji produkującej zostanie cofnięte.
- b) Decyzja o ograniczeniu, zawieszeniu lub cofnięciu zatwierdzenia organizacji produkującej jest przekazywana w formie pisemnej posiadaczowi zatwierdzenia organizacji produkującej. Właściwy organ określa przyczyny zawieszenia lub cofnięcia i informuje posiadacza zatwierdzenia organizacji produkującej o prawie do odwołania się.
- c) Zawieszono zatwierdzenie organizacji produkującej może być przywrócone jedynie po odtworzeniu zgodności z sekcją A podczęść G.

21.B.260 Przechowywanie dokumentacji

- a) Właściwy organ ustanowi system przechowywania dokumentacji umożliwiający odpowiednią identyfikowalność procesu wydawania, utrzymywania w mocy, wprowadzania zmian, zawieszania lub cofania poszczególnych zatwierdzeń organizacji produkującej.
- b) Dokumentacja powinna obejmować przynajmniej:
  - 1. dokumenty dostarczone przez wnioskodawcę o zatwierdzenie lub posiadacza zatwierdzenia organizacji produkującej;
  - 2. dokumenty powstałe w trakcie kontroli i przeglądów, w których odnotowywane są realizowane czynności oraz ostateczne rezultaty elementów opisanych w pkt 21.B.220, z uwzględnieniem ustaleń dokonanych zgodnie z pkt 21.B.225;
  - 3. program ciągłego nadzoru, w tym dokumentację z przeprowadzonych kontroli;
  - 4. certyfikat zatwierdzenia organizacji produkującej, z uwzględnieniem wszelkich zmian;
  - 5. relacje ze spotkań z posiadaczem zatwierdzenia organizacji produkującej.
- c) Dokumentację przechowuje się przez co najmniej sześć lat.

PODCZEŚĆ H – ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU I OGRANICZONE ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI DO LOTU**21.B.320 Badanie**

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru przeprowadza badanie w stosunku do wnioskodawcy o świadectwo lub posiadacza świadectwa zdatności do lotu w zakresie niezbędnym dla uzasadnienia wydania, utrzymania w mocy, wprowadzenia zmian, zawieszania lub cofnięcia świadectwa lub zezwolenia.
- b) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru przygotowuje procedury dokonywania oceny obejmujące przynajmniej następujące elementy:
  - 1. ocenę kwalifikowalności wnioskodawcy;
  - 2. ocenę kwalifikowalności wniosku;
  - 3. klasyfikację świadectw zdatności do lotu;

4. ocenę dokumentacji otrzymanej wraz z wnioskiem;
5. przegląd statku powietrznego;
6. wyznaczenie niezbędnych warunków, zastrzeżeń lub ograniczeń świadectw zdatności do lotu.

21.B.325 Wydawanie świadectw zdatności do lotu

- a) Po stwierdzeniu, że spełniane są wymagania określone w pkt 21.B.326 oraz stosowne wymagania sekcji A podczęść H niniejszego załącznika I (część 21), właściwy organ państwa członkowskiego rejestru bez nieuzasadnionej zwłoki wydaje lub zmienia świadectwo zdatności do lotu (formularz 25 EASA, zob. dodatek VI).
- b) Po stwierdzeniu, że spełniane są wymagania określone w pkt 21.B.327 oraz stosowne wymagania sekcji A podczęść H niniejszego załącznika I (część 21), właściwy organ państwa członkowskiego rejestru bez nieuzasadnionej zwłoki wydaje lub zmienia ograniczone świadectwo zdatności do lotu (formularz 24 EASA, zob. dodatek V).
- c) W przypadku nowego lub używanego statku powietrznego pochodzącego z kraju trzeciego, właściwy organ państwa członkowskiego rejestru, oprócz odpowiedniego świadectwa zdatności do lotu, o którym mowa w lit. a) lub b), wydaje początkowe poświadczenie przeglądu zdatności do lotu (formularz 15a EASA, zob. dodatek II).

21.B.326 Świadectwo zdatności do lotu

Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru wydaje świadectwo zdatności do lotu dla:

- a) nowego statku powietrznego:
  1. po przedstawieniu dokumentacji wymaganej na podstawie pkt 21.A.174 lit. b) ppkt 2;
  2. kiedy właściwy organ państwa członkowskiego rejestru uzna, że statek powietrzny odpowiada wymaganiom zatwierzonego projektu i jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację. Powyższe może obejmować przeglądy dokonywane przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru;
- b) używanego statku powietrznego:
  1. po przedstawieniu dokumentacji wymaganej na podstawie pkt 21.A.174 lit. b) ppkt 3 potwierdzającej, że:
    - (i) statek powietrzny odpowiada wymaganiom projektu typu zatwierzonego według certyfikatu typu i każdego uzupełniającego certyfikatu typu, zmiany lub naprawy zatwierdzonej zgodnie z niniejszym załącznikiem I (część 21); oraz
    - (ii) zostały spełnione mające zastosowanie dyrektywy zdatności; oraz
    - (iii) statek powietrzny poddano przeglądowi zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami załącznika I (część M) do [rozporządzenia (WE) nr 2042/2003];
  2. kiedy właściwy organ państwa członkowskiego rejestru uzna, że statek powietrzny odpowiada wymaganiom zatwierzonego projektu i jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację. Powyższe może obejmować przeglądy dokonywane przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru.

21.B.327 Ograniczone świadectwo zdatności do lotu

a) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru wydaje ograniczone świadectwo zdatności do lotu dla:

1. nowego statku powietrznego:
  - (i) po przedstawieniu dokumentacji wymaganej na podstawie pkt 21.A.174 lit. b) ppkt 2;
  - (ii) kiedy właściwy organ państwa członkowskiego rejestru uzna, że statek powietrzny odpowiada wymaganiom projektu zatwierzonego przez Agencję według ograniczonego certyfikatu typu lub zgodnie ze specyficznymi wymaganiami zdatności do lotu oraz że jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację. Powyższe może obejmować przeglądy dokonywane przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru;
2. używanego statku powietrznego:
  - (i) po przedstawieniu dokumentacji wymaganej na podstawie pkt 21.A.174 lit. b) ppkt 3 potwierdzającej, że:
    - A) statek powietrzny odpowiada wymaganiom projektu zatwierzonego przez Agencję według ograniczonego certyfikatu typu lub zgodnie ze specyficznymi wymaganiami zdatności do lotu, oraz uzupełniającego certyfikatu typu, zmiany lub naprawy zatwierdzonej zgodnie z niniejszym załącznikiem I (część 21); oraz

- B) zostały spełnione mające zastosowanie dyrektywy zdatności; oraz
  - C) statek powietrzny poddano przeglądowi zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami załącznika I (część M) do [rozporządzenia (WE) nr 2042/2003];
- (ii) kiedy właściwy organ państwa członkowskiego rejestru uzna, że statek powietrzny odpowiada wymaganiom zatwierdzonego projektu i jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację. Powyższe może obejmować przeglądy dokonywane przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru.
- b) Dla statku powietrznego, który nie może spełnić podstawowych wymogów, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008, i który nie kwalifikuje się do ograniczonego certyfikatu typu, Agencja, jeśli jest to niezbędne dla uwzględnienia odstępstw od tych podstawowych wymagań:
1. wydaje specyficzne wymagania zdatności do lotu i sprawdza zgodność z nimi celem zapewnienia poziomu bezpieczeństwa odpowiedniego do zamierzonego użytkowania; oraz
  2. wyszczególnia ograniczenia użytkowania tego statku powietrznego.
- c) Ograniczenia użytkowania są powiązane z ograniczonymi świadectwami zdatności do lotu, w tym zastrzeżeniami dotyczącymi przestrzeni powietrznej, jeśli jest to niezbędne dla uwzględnienia odstępstw od podstawowych wymagań w zakresie zdatności do lotu ustanowionych w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008.

21.B.330 Zawieszanie i cofnięcie świadectw zdatności do lotu i ograniczonych świadectw zdatności do lotu

- a) W przypadku stwierdzenia, że którykolwiek z warunków wyszczególnionych w pkt 21.A.181 lit. a) nie jest spełniany, właściwy organ państwa członkowskiego rejestru zawiesza lub cofa świadectwo zdatności do lotu.
- b) W chwili wydania decyzji o zawieszeniu lub cofnięciu świadectwa zdatności do lotu lub ograniczonego świadectwa zdatności do lotu właściwy organ państwa członkowskiego rejestru wskazuje przyczyny zawieszenia lub cofnięcia i informuje posiadacza świadectwa o przysługującym mu prawie do odwołania się.

21.B.345 Przechowywanie dokumentacji

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru ustanowi system przechowywania dokumentacji umożliwiający odpowiednią możliwość przesłania procesu wydawania, utrzymywania w mocy, wprowadzania zmian, zawieszania lub cofania poszczególnych świadectw zdatności do lotu.
- b) Dokumentacja powinna obejmować przynajmniej:
1. dokumenty dostarczone przez wnioskodawcę;
  2. dokumenty powstałe w trakcie badań, w których odnotowywane są realizowane czynności oraz ostateczne rezultaty elementów opisanych w pkt 21.B.320 lit. b); oraz
  3. kopię świadectwa lub zezwolenia, z uwzględnieniem zmian.
- c) Dokumentację przechowuje się przez co najmniej sześć lat od chwili wykreślenia z rejestru krajowego.

PODCZĘŚĆ I — ŚWIADECTWA ZDATNOŚCI W ZAKRESIE HAŁASU

21.B.420 Badanie

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru przeprowadza badania w stosunku do wnioskodawcy o świadectwo lub posiadacza świadectwa zdatności w zakresie hałasu w zakresie niezbędnym dla uzasadnienia zaleceń wydania, utrzymania w mocy, wprowadzenia zmian, zawieszenia lub cofnięcia świadectwa.
- b) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru przygotowuje procedury dokonywania oceny, stanowiące część udokumentowanych procedur, obejmujące przynajmniej następujące elementy:
1. ocenę kwalifikowalności;
  2. ocenę dokumentacji otrzymanej wraz z wnioskiem;
  3. przegląd statku powietrznego.

21.B.425 Wydanie świadectwa zdatności w zakresie hałasu

Po stwierdzeniu, że spełniane są mające zastosowanie wymagania sekcji A podczęść I, właściwy organ państwa członkowskiego rejestru wydaje, lub stosownie do potrzeby wprowadza do niego zmiany, świadectwo zdatności w zakresie hałasu (formularz 45 EASA, zob. dodatek VII) bez nieuzasadnionej zwłoki.

21.B.430 Zawieszenie i cofnięcie świadectwa zdatności w zakresie hałasu

- a) W przypadku stwierdzenia, że niektóre warunki wyszczególnione w pkt 21.A.211 lit. a) nie są spełniane, właściwy organ państwa członkowskiego rejestru zawiesza lub cofa świadectwo zdatności w zakresie hałasu.
- b) W chwili wydania decyzji o zawieszeniu lub cofnięciu świadectwa zdatności w zakresie hałasu, właściwy organ państwa członkowskiego rejestru wskazuje przyczyny zawieszenia lub cofnięcia i informuje posiadacza świadectwa o przysługującym prawie do odwołania się.

21.B.445 Przechowywanie dokumentacji

- a) Właściwy organ państwa członkowskiego rejestru ustanowi system przechowywania dokumentacji, z uwzględnieniem stosownego minimalnego okresu przechowywania, umożliwiającą odpowiednią możliwość prześledzenia procesu wydawania, utrzymywania w mocy, wprowadzania zmian, zawieszania lub cofania poszczególnych świadectw zdatności w zakresie hałasu.
- b) Dokumentacja powinna obejmować przynajmniej:
  - 1. dokumenty dostarczone przez wnioskodawcę;
  - 2. dokumenty powstałe w trakcie badań, w których odnotowywane są realizowane czynności oraz ostateczne rezultaty elementów opisanych w pkt 21.B.420 lit. b);
  - 3. kopię świadectwa, z uwzględnieniem zmian.
- c) Dokumentację przechowuje się przez co najmniej sześć lat od chwili wykreślenia z rejestru krajowego.

PODCZEŚĆ J — ZATWIERDZENIE ORGANIZACJI PROJEKTUJĄCEJ

Stosuje się procedury administracyjne ustanowione przez Agencję.

PODCZEŚĆ K — CZĘŚCI I AKCESORIA

Stosuje się procedury administracyjne ustanowione przez Agencję.

(PODCZEŚĆ L — NIE STOSUJE SIĘ)

PODCZEŚĆ M — NAPRAWY

Stosuje się procedury administracyjne ustanowione przez Agencję.

(PODCZEŚĆ N — NIE STOSUJE SIĘ)

PODCZEŚĆ O — AUTORYZACJE EUROPEJSKIEJ NORMY TECHNICZNEJ

Stosuje się procedury administracyjne ustanowione przez Agencję.

PODCZEŚĆ P – ZEZWOLENIE NA LOT

21.B.520 Badanie

- a) Właściwy organ przeprowadza odpowiednie badania uzasadniające wydanie lub cofnięcie zezwolenia na lot.
- b) Właściwy organ przygotowuje procedury oceny obejmujące przynajmniej następujące elementy:
  - 1. ocenę kwalifikowalności wnioskodawcy;
  - 2. ocenę kwalifikowalności wniosku;
  - 3. ocenę dokumentacji otrzymanej wraz z wnioskiem;
  - 4. przegląd statku powietrznego;
  - 5. zatwierdzenie warunków lotu zgodnie z pkt 21.A.710 lit. b).

21.B.525 Wydawanie zezwoleń na lot

Właściwy organ wydaje zezwolenie na lot (formularz 20a EASA, zob. dodatek III) bez zbędnej zwłoki:

- a) po otrzymaniu danych, o których mowa w pkt 21.A.707; oraz
- b) gdy warunki lotu wymienione w pkt 21.A.708 zostały zatwierdzone zgodnie z pkt 21.A.710; oraz
- c) gdy właściwy organ, w wyniku przeprowadzonych badań, które mogą obejmować przeglądy, lub w wyniku procedur uzgodnionych z wnioskodawcą, stwierdza, że przed wykonaniem lotu statek powietrzny jest zgodny z projektem, o którym mowa w pkt 21.A.708.

21.B.530 Cofnięcie zezwoleń na lot

- a) W przypadku stwierdzenia, że którykolwiek z warunków wyszczególnionych w pkt 21.A.723 lit. a) nie jest spełniany w odniesieniu do wydanego zezwolenia na lot, właściwy organ cofa zezwolenie.
- b) W chwili wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na lot właściwy organ wskazuje przyczyny cofnięcia i informuje posiadacza zezwolenia na lot o przysługującym mu prawie do odwołania.

21.B.545 Przechowywanie dokumentacji

- a) Właściwy organ stosuje system przechowywania dokumentacji zapewniający odpowiednie śledzenie procesu wydawania i cofania każdego pojedynczego zezwolenia na lot.
- b) Dokumentacja powinna obejmować przynajmniej:
  - 1. dokumenty dostarczone przez wnioskodawcę;
  - 2. dokumenty powstałe w trakcie badań, w których odnotowywane są realizowane czynności oraz ostateczne rezultaty elementów opisanych w pkt 21.B.520 lit. b); oraz
  - 3. kopię zezwolenia na lot.
- c) Dokumentację przechowuje się przez co najmniej sześć lat od wygaśnięcia ważności zezwolenia na lot.

PODCZEŚĆ Q — ZNAKOWANIE WYROBÓW, CZĘŚCI I AKCESORIÓW

Stosuje się procedury administracyjne ustanowione przez Agencję.

Dodatki

FORMULARZE EASA

W przypadku wydawania formularzy według niniejszego załącznika w języku innym niż angielski należy dołączyć tłumaczenie na język angielski.

Formularze EASA („Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego”), o których mowa w dodatkach do niniejszej części, obowiązkowo muszą posiadać poniższe cechy. Państwa członkowskie zapewnią by formularze EASA przez nie wydawane były rozpoznawalne i przyjmują odpowiedzialność za ich drukowanie.

Dodatek I — formularz 1 EASA Autoryzowane poświadczenie produkcji/obsługi

Dodatek II — formularz 15a EASA Poświadczenie przeglądu zdatności lotu

Dodatek III — formularz 20a EASA Zezwolenie na lot

Dodatek IV — formularz 20b Zezwolenie na lot (wydane przez zatwierdzone organizacje)

Dodatek V — formularz 24 EASA Ograniczone świadectwo zdatności do lotu

Dodatek VI — formularz 25 EASA Świadectwo zdatności do lotu

Dodatek VII — formularz 45 EASA Świadectwo zdatności w zakresie hałasu

Dodatek VIII — formularz 52 EASA Oświadczenie o zgodności statku powietrznego

Dodatek IX — formularz 53 EASA Poświadczenie obsługi

Dodatek X — formularz 55 EASA Zatwierdzenie organizacji produkującej

Dodatek XI — formularz 65 EASA Zezwolenie produkcji bez posiadania zatwierdzenie organizacji produkującej

Dodatek I

Autoryzowane poświadczenie produkcji/obsługi – formularz 1 EASA, o którym mowa w załączniku I (część 21)

1. Właściwy organ zatwierdzający/państwo		2. AUTORYZOWANE POŚWIADCZENIE PRODUKCJI/OBSŁUGI Formularz 1 EASA			3. Numer formularza	
4. Nazwa i adres organizacji						
6. Pozycja		7. Wyszczególnienie	8. Numer części	9. Liczba	10. Numer serii	11. Status/czynność
12. Uwagi						
13a. Poświadcza się, że elementy podane powyżej zostały wyprodukowane zgodnie z:		14a. ☐ Część 145.A.50 Dopuszczenie do użytkowania ☐ Inne przepisy wyszczególnione w polu 12				
☐ zatwierdzonymi danymi projektowymi i są w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację		Poświadcza się, że z wyjątkiem jak podano w polu 12, prace wymienione w polu 11 zostały wykonane zgodnie z częścią 145 i w odniesieniu do tych czynności dane elementy są uznane za dopuszczone do użytkowania				
☐ niezatwierdzonymi danymi projektowymi wymienionymi w polu 12						
13b. Podpis osoby upoważnionej		13c. Numer zatwierdzenia/autoryzacji			14c. Numer zatwierdzenia/certyfikatu	
13d. Nazwisko		13e. Data (dd/mmm/rrrr):			14d. Nazwisko	
13e. Data (dd/mmm/rrrr):		14d. Nazwisko			14e. Data (dd/mmm/rrrr):	
OBOWIĄZKI UŻYTKOWNIKA/INSTALATORA						
Niniejsze poświadczenie nie stanowi automatycznego zezwolenia na zainstalowanie elementu(-ów).						
Jeżeli użytkownik/instalator wykonuje prace zgodnie z przepisami organu ds. zgodności do lotu innego niż organ ds. zgodności do lotu określony w polu 1, konieczne jest, aby użytkownik/instalator zagwarantował, że jego organ ds. zgodności do lotu akceptuje elementy od organu ds. zgodności do lotu wymienionego w polu 1.						
Poświadczenia w polu 13a i 14a nie stanowią certyfikatu instalacyjnego. W każdym przypadku zapis obsługi technicznej statku powietrznego musi obejmować certyfikat instalacyjny wydany zgodnie z przepisami krajowymi przez użytkownika/instalatora, zanim statek powietrzny zostanie dopuszczony do lotu.						

Instrukcja wypełniania formularza 1 EASA

Niniejsza instrukcja dotyczy wypełniania formularza 1 EASA tylko w odniesieniu do produkcji. Stosowanie formularza 1 EASA w odniesieniu do obsługi opisuje dodatek II do załącznika I (część M) do rozporządzenia (WE) nr 2042/2003.

1. CEL I ZAKRES ZASTOSOWANIA

- 1.1. Zasadniczym celem tego dokumentu jest poświadczenie zdatności do lotu nowych wyrobów i części oraz akcesoriów („element(-ami)”).
- 1.2. Ustala się związek pomiędzy poświadczeniem a elementem(-ami). Wydający musi przechowywać poświadczenie w formie umożliwiającej sprawdzenie pierwotnych danych.
- 1.3. Poświadczenie jest uznawane przez wiele organów ds. zdatności do lotu, ale może podlegać dwustronnym umowom lub polityce organu ds. zdatności do lotu.
- 1.4. Poświadczenie nie jest dokumentem dostawy ani listem przewozowym.
- 1.5. Poświadczenie nie służy do dopuszczania do eksploatacji statków powietrznych.
- 1.6. Poświadczenie nie stanowi zezwolenia na zainstalowanie elementu w danym statku powietrznym, silniku lub śmigle, ale pomaga użytkownikowi końcowemu na określenie jego statusu co do zatwierdzenia zdatności do lotu.
- 1.7. Nie wolno umieszczać elementów dopuszczonych do produkcji z elementami dopuszczonymi do obsługi w tym samym poświadczeniu.
- 1.8. Nie wolno wpisywać elementów certyfikowanych na zgodność z „zatwierdzonymi danymi” i „niezatwierdzonymi danymi” na tym samym poświadczeniu.

2. POSTANOWIENIA OGÓLNE

- 2.1. Poświadczenie musi być zgodne z załączonym wzorem, łącznie z numeracją pól i rozmieszczeniem każdego pola. Rozmiar każdego pola może być jednakże dowolny, tak aby odpowiadał potrzebom indywidualnego zgłoszenia, jednak nie do takich rozmiarów, które czyniłyby poświadczenie nierozpoznawalnym.
- 2.2. Poświadczenie musi być w formacie poziomym, a całkowite wymiary poświadczenia mogą być znacznie powiększane lub zmniejszane, o ile poświadczenie pozostaje rozpoznawalne i czytelne. Ewentualne wątpliwości należy konsultować z właściwym organem.
- 2.3. Oświadczenie o odpowiedzialności użytkownika/installatora można umieścić na dowolnej stronie formularza.
- 2.4. Pismo ma być wyraźne i czytelne, aby umożliwić łatwe odczytanie poświadczenia.
- 2.5. Poświadczenie może być albo wydrukowane wcześniej, albo wygenerowane komputerowo, lecz w każdym przypadku druk linii i znaków musi być wyraźny i czytelny oraz zgodny z określonym formatem.
- 2.6. Poświadczenie powinno być w języku angielskim oraz, w uzasadnionych przypadkach, w innym języku lub w kilku innych językach.
- 2.7. Szczegóły wprowadzane do poświadczenia mogą być pisane maszynowo/komputerowo lub ręcznie przy użyciu drukowanych liter i mają umożliwiać łatwe odczytanie.
- 2.8. Skróty należy ograniczyć do minimum w celu zwiększenia przejrzystości dokumentu.
- 2.9. Miejsce na odwrotnej stronie poświadczenia może zostać użyte przez wydającego do umieszczenia dodatkowych informacji, lecz nie może zawierać żadnych oświadczeń istotnych dla poświadczenia. Informacja o wykorzystaniu odwrotnej strony poświadczenia musi znaleźć się w odpowiednim polu na przedniej stronie poświadczenia.

3. KOPIE

- 3.1. Nie ma ograniczeń liczby kopii poświadczenia wysłanych do klienta lub przechowywanych przez wydającego.

4. BŁĘDY NA POŚWIADCZENIU

- 4.1. Jeżeli użytkownik końcowy stwierdzi błąd lub błędy na poświadczeniu, musi zgłosić go/je na piśmie wydającemu. Wydający może wystawić nowe poświadczenie, jeśli możliwe jest zweryfikowanie i skorygowanie błędu(-ów).

- 4.2. Nowe poświadczenie musi mieć nadany nowy numer i podpis oraz datę.
- 4.3. Wniosek o nowe poświadczenie może być przyjęty bez konieczności sprawdzenia stanu elementu(-ów). Nowe poświadczenie nie stanowi oświadczenia o aktualnym stanie i powinno odnosić się do poprzedniego poświadczenia w polu 12 poprzez następujący zapis: „Niniejsze poświadczenie koryguje błąd (błędy) w polu(-ach) [wpisać korygowane pole(-a)] poświadczenia [wpisać pierwotny numer poświadczenia] z dnia [wpisać datę pierwotnego wystawienia] oraz nie dotyczy zgodności/stanu/dopuszczenia do obsługi”. Obydwa poświadczenia należy przechowywać przez okres czasu przechowywania określonego dla pierwotnego poświadczenia.

5. WYPEŁNIENIE POŚWIADCZENIE PRZEZ WYDAJĄCEGO

- Pole 1** Właściwy organ zatwierdzający/państwo
- Podać nazwę i państwo właściwego organu zatwierdzającego, pod nadzorem którego poświadczenie jest wydawane. Jeżeli właściwym organem jest Agencja, wystarczy podać „EASA”.
- Pole 2** Nagłówek formularza 1 EASA
- „AUTORYZOWANE POŚWIADCZENIE PRODUKCJI/OBSŁUGI FORMULARZ 1 EASA”
- Pole 3** Numer formularza
- Wpisać niepowtarzalny numer ustalany zgodnie z systemem/procedurą numeracji organizacji podanej w polu 4. Numer ten może zawierać znaki alfanumeryczne.
- Pole 4** Nazwa i adres organizacji
- Wpisać pełną nazwę i adres organizacji produkującej (zob. formularz 55 EASA arkusz A) dopuszczającej element(-y) objęty(-e) niniejszym poświadczeniem. Dozwolone są logo i inne podobne elementy dotyczące organizacji, jeżeli zmieszczą się w tym polu.
- Pole 5** Zlecenie/umowa/faktura
- Wpisać numer zlecenia, umowy, faktury lub podobny numer referencyjny, aby ułatwić konsumentowi odzyskanie elementu(-ów).
- Pole 6** Pozycja
- Wpisać numery linii, jeśli występuje więcej niż jedna linia. Pole to pozwala na łatwe powiązanie danych z uwagami wpisanymi w polu 12.
- Pole 7** Wyszczególnienie
- Wpisać nazwę lub opis elementu. Pierwszeństwo ma użycie terminu występującego w instrukcjach dla danych o ciągłej zdatności do lotu lub dotyczących obsługi (np. ilustrowany katalog części zamiennych, podręcznik obsługi technicznej statków powietrznych, biuletyn obsługi, podręcznik obsługi technicznej komponentów).
- Pole 8** Numer części
- Wpisać numer części widniejący na elemencie lub przywieszce/opakowaniu. W przypadku silnika lub śmigła można zastosować oznaczenie typu.
- Pole 9** Liczba
- Wpisać liczbę elementów.
- Pole 10** Numer serii
- Jeśli przepisy prawa wymagają oznaczenia elementu numerem serii, należy wpisać go w tym polu. Ponadto można tu wpisać wszelkie pozostałe numery serii niewymagane przepisami prawa. Jeśli na elemencie brak jest numeru serii, wpisać „nie dotyczy”.
- Pole 11** Status/czynność
- Wpisać „PROTOTYP” lub „NOWY”.
- Wpisać „PROTOTYP” dla:
- (i) produkcji nowego elementu zgodnie z niezatwierdzonymi danymi projektowymi;

(ii) ponownej certyfikacji przez organizację wskazaną w polu 4 poprzedniego poświadczenia po przerobieniu lub usprawnieniu elementu, przed jego oddaniem do użytku (np. po wprowadzeniu zmiany do projektu, usunięciu usterki, przeglądzie lub próbie, lub przedłużeniu okresu składowania). Szczegóły dotyczące pierwotnego dopuszczenia oraz przeróbek lub usprawnień należy wpisać w polu 12.

Wpisać „NOWY” dla:

- (i) produkcji nowego elementu zgodnie z zatwierdzonymi danymi projektowymi;
- (ii) ponownej certyfikacji przez organizację wskazaną w polu 4 poprzedniego poświadczenia po przerobieniu lub usprawnieniu elementu, przed jego oddaniem do użytku (np. po wprowadzeniu zmiany do projektu, usunięciu usterki, przeglądzie lub próbie, lub przedłużeniu okresu składowania). Szczegóły dotyczące pierwotnego dopuszczenia oraz przeróbek lub usprawnień należy wpisać w polu 12;
- (iii) ponownej certyfikacji, przez wytwórcę produktu lub organizację wskazaną w polu 4 poprzedniego certyfikatu, elementów z „prototypu” (zgodność tylko z niezatwierdzonymi danymi) na „nowe” (zgodność z zatwierdzonymi danymi i w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację), w związku z zatwierdzeniem właściwych danych projektowych, pod warunkiem że dane projektowe nie uległy zmianie. Następujący zapis należy zamieścić w polu 12:

„PONOWNA CERTYFIKACJA ELEMENTÓW Z „PROTOTYPU” NA „NOWE”: NINIEJSZY DOKUMENT POŚWIADCZA ZATWIERDZENIE DANYCH PROJEKTOWYCH [WPISĄC NUMER TC/STC, POZIOM ZMIAN], Z DNIA [WPISĄC DATĘ, JEŚLI NIEZBĘDNA DLA OKREŚLENIA STATUSU ZMIAN], ZGODNIE Z KTÓRYMI ELEMENT(-Y) ZOSTAŁ(-Y) WYPRODUKOWANY (-E)”.

Należy zaznaczyć w polu 13a opcję „zatwierdzonymi danymi projektowymi oraz w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację”;

- (iv) oceny poprzednio dopuszczonego nowego elementu, przed jego wejściem do użytku zgodnie z normami lub specyfikacjami właściwymi dla danego klienta (szczegółowe informacje na ten temat należy podać w polu 12) lub przez ustaleniem zdatności do lotu (wyjaśnienie podstawy dopuszczenia i dane dotyczące pierwotnego dopuszczenia należy podać w polu 12).

Pole 12 Uwagi

Należy opisać czynności wymienione w polu 11, bezpośrednio lub poprzez odniesienie się do dokumentacji towarzyszącej, aby użytkownik lub instalator mogli określić zdatność do lotu elementu(-ów) w związku z czynnościami podlegającymi certyfikacji. W razie konieczności można skorzystać z odrębnego arkusza, o którym wzmianka znajdzie się w formularzu 1 EASA. Każde oświadczenie musi wyraźnie wskazywać na element(-y) w polu 6, do którego(-ych) się odnosi. Jeżeli nie ma tego typu informacji, wpisać „brak”.

Wpisać uzasadnienie dopuszczenia zgodnie z niezatwierdzonymi danymi projektowymi w polu 12 (np. certyfikat typu w toku, tylko do badań, proces zatwierdzania danych w toku).

Drukując dane z elektronicznego formularza 1 EASA wszelkie dane nieodnoszące się do pozostałych pól powinny być wpisane w tym polu.

Pole 13a Zaznaczyć tylko jeden kwadrat:

1. Zaznaczyć kwadrat „zatwierdzonymi danymi projektowymi i w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację”, jeśli element(-y) został(-y) wyprodukowany(-e) zgodnie z zatwierdzonymi danymi projektowymi i stwierdzono, że jest/są w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację.
2. Zaznaczyć kwadrat „niezatwierdzonymi danymi projektowymi wymienionymi w polu 12”, jeśli element(-y) został(-y) wyprodukowany(-e) z zastosowaniem niezatwierdzonych danych projektowych. Wpisać dane w polu 12 (np. homologacja typu w toku, tylko do badań, proces zatwierdzania danych w toku).

Nie wolno wpisywać na tym samym certyfikacie elementów dopuszczonych zgodnie z zatwierdzonymi danymi projektowymi i elementów dopuszczonych zgodnie z niezatwierdzonymi danymi projektowymi.

Pole 13b Podpis osoby upoważnionej

W polu tym upoważniona osoba składa swój podpis. Jedynie osoby odpowiednio upoważnione zgodnie z zasadami i procedurami właściwego organu uprawnione są do składania podpisu w tym polu. W celu ułatwienia identyfikacji można uzupełnić o niepowtarzalny numer identyfikacyjny upoważnionej osoby.

- Pole 13c* Numer zatwierdzenia/autoryzacji
Wpisać numer/sygnaturę zatwierdzenia/autoryzacji. Numer ten lub sygnatura nadawane są przez właściwy organ.
- Pole 13d* Nazwisko
Wpisać w czytelnej formie nazwisko osoby składającej podpis w polu 13b.
- Pole 13e* Data
Wpisać datę, w której składany jest podpis w polu 13b. Data musi być w formacie dd = dwucyfrowe oznaczenie dnia, mmm = pierwsze trzy litery nazwy miesiąca, rrrr = czterocyfrowe oznaczenie roku.

Pola 14a–14e Ogólne wymagania dotyczące pól 14a–14e:

Nie dotyczą dopuszczenia do produkcji. Zaciemniać, zaciemnić lub w inny sposób odznaczyć, aby uniemożliwić przypadkowe lub nieupoważnione wykorzystanie.

Obowiązki użytkownika/installatora

Umieścić następujące oświadczenie na poświadczeniu, aby poinformować użytkowników końcowych o tym, że nie są oni zwolnieni z obowiązków związanych z zainstalowaniem i użytkowaniem wszystkich elementów, dla których poświadczenie wystawiono:

„NINIEJSZE POŚWIADCZENIE NIE STANOWI AUTOMATYCZNEGO ZEZWOLENIA NA ZAINSTALOWANIE ELEMENTU(-ÓW).

JEŻELI UŻYTKOWNIK/INSTALATOR WYKONUJE PRACĘ ZGODNIE Z PRZEPISAMI ORGANU DS. ZDATNOŚCI DO LOTU INNEGO NIŻ ORGAN DS. ZDATNOŚCI DO LOTU OKREŚLONY W POLU 1, KONIECZNE JEST, ABY UŻYTKOWNIK/INSTALATOR ZAGWARANTOWAŁ, ŻE JEGO ORGAN DS. ZDATNOŚCI DO LOTU AKCEPTUJE ELEMENTY OD ORGANU DS. ZDATNOŚCI DO LOTU WYMIENIONEGO W POLU 1.

OŚWIADCZENIA W POLU 13A I 14A NIE STANOWIĄ POŚWIADCZENIA INSTALACJI. W KAŻDYM PRZYPADKU ZAPIS OBSŁUGI TECHNICZNEJ STATKU POWIETRZNEGO MUSI OBEJMOWAĆ CERTYFIKAT INSTALACYJNY WYDANY ZGODNIE Z PRZEPISAMI KRAJOWYMI PRZEZ UŻYTKOWNIKA/INSTALATORA, ZANIM STATEK POWIETRZNY ZOSTANIE DOPUSZCZONY DO LOTU.”

—

Dodatek II

Poświadczenie przeglądu zdatności do lotu – formularz 15a EASA

[PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE]

Państwo członkowskie Unii Europejskiej (*)

POŚWIADCZENIE PRZEGLĄDU ZDATNOŚCI DO LOTU

numer ARC: .....

Na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 [WŁAŚCIWY ORGAN PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO] niniejszym zaświadcza, że niżej wymieniony statek powietrzny:

Wytwórca statku powietrznego: .....

Oznaczenie wytwórcy: .....

Znak rejestracyjny statku powietrznego: .....

Numer seryjny statku powietrznego: .....

w dniu wydania poświadczenia uznany jest za zdalny do lotu.

Data wydania: ..... Data ważności: .....

Podpisano: ..... Numer upoważnienia: .....

Pierwsze przedłużenie: Statek powietrzny pozostawał przez ostatni rok w kontrolowanym środowisku zgodnie z pkt M.A.901 załącznika I do rozporządzenia Komisji [(WE) nr 2042/2003]. W dniu wydania poświadczenia statek powietrzny uznany jest za zdalny do lotu.

Data wydania: ..... Data ważności: .....

Podpisano: ..... Numer upoważnienia: .....

Nazwa firmy: ..... Sygnatura zatwierdzenia: .....

Drugie przedłużenie: Statek powietrzny pozostawał przez ostatni rok w kontrolowanym środowisku zgodnie z pkt M.A.901 załącznika I do rozporządzenia Komisji [(WE) nr 2042/2003]. W dniu wydania poświadczenia statek powietrzny uznany jest za zdalny do lotu.

Data wydania: ..... Data ważności: .....

Podpisano: ..... Numer upoważnienia: .....

Nazwa firmy: ..... Sygnatura zatwierdzenia: .....

Formularz 15a EASA wydanie 3.

(*) Skreślić dla państwa niebędącego państwem członkowskim UE.

Dodatek III

LOGO właściwego organu

ZEZWOLENIE NA LOT

(*)	
Niniejsze zezwolenie na lot wydane jest na mocy rozporządzenia (WE) nr 216/2008, art. 5 pkt 4 lit. a) oraz zaświadcza, że ten statek powietrzny jest zdolny do bezpiecznego lotu w podanym niżej celu i przy wymienionych niżej warunkach, i jest ważne we wszystkich państwach członkowskich. Niniejsze zezwolenie jest również ważne dla wykonywania lotów do i wewnątrz innych państw pod warunkiem uzyskania oddzielnego zatwierdzenia od właściwych organów tych państw.	1. Przynależność państwowa i znaki rejestracyjne:
2. Wytwórca statku powietrznego/typ:	3. Numer seryjny:
4. Zezwolenie obejmuje: <i>[cel, zgodnie z pkt 21A.701 lit. a)]</i>	
5. Posiadacz: <i>[w przypadku zezwolenia na lot wydanego w celu jak w pkt 21A.701 lit. a) ppkt 15): „zarejestrowany posiadacz”]</i>	
6. Warunki/uwagi:	
7. Okres ważności:	
8. Miejsce i data wystawienia:	9. Podpis przedstawiciela właściwego organu:

EASA Form 20a

(*) Wypełnia państwo rejestru.

Dodatek IV

Państwo członkowskie właściwego organu wydającego zatwierdzenie organizacji, na podstawie którego wydano niniejsze zezwolenie; lub

„EASA”, jeśli zatwierdzenie zostało wydane przez EASA

ZEZWOLENIE NA LOT

Nazwa i adres właściwego organu wydającego niniejsze zezwolenie na lot:	(*)
Niniejsze zezwolenie na lot wydane jest na mocy rozporządzenia (WE) nr 216/2008, art. 5 pkt 4 lit. a) oraz zaświadcza, że ten statek powietrzny jest zdolny do bezpiecznego lotu w podanym niżej celu i przy wymienionych niżej warunkach i jest ważne we wszystkich państwach członkowskich. Niniejsze zezwolenie jest również ważne dla wykonywania lotów do i wewnątrz innych państw pod warunkiem uzyskania oddzielnego zatwierdzenia od właściwych organów tych państw.	1. Przynależność państwowa i znaki rejestracyjne:
2. Wytwórca statku powietrznego/typ:	3. Numer seryjny:
4. Zezwolenie obejmuje: <i>[cel, zgodnie z pkt 21A.701 lit. a)]</i>	
5. Posiadacz: <i>[organizacja wydająca niniejsze zezwolenie na lot]</i>	
6. Warunki/uwagi:	
7. Okres ważności:	
8. Miejsce i data wystawienia:	9. Autoryzowany podpis: Nazwisko: Numer referencyjny zatwierdzenia:

Formularz 20b EASA

(*) Wypełnia posiadacz zatwierdzenia organizacji.

Dodatek V

Ograniczone świadectwo zdatności do lotu – formularz 24 EASA

LOGO właściwego organu

OGRANICZONE ŚWIADECTWO ZDATNOŚCI DO LOTU

(¹)	[Państwo członkowskie rejestru] [WŁAŚCIWY ORGAN PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO]	(²)
1. Przynależność państwowa i znaki rejestracyjne	2. Wytwórca i oznaczenie fabryczne statku powietrznego	3. Numer seryjny statku powietrznego
4. Kategorie		
<p>5. Niniejsze świadectwo zdatności do lotu wydane jest w oparciu o (³) [Konwencję o międzynarodowym lotnictwie cywilnym z dnia 7 grudnia 1944 r.] i rozporządzenie (WE) nr 216/2008, art. 5 ust. 4 lit. b) w odniesieniu do ww. statku powietrznego, który uznawany jest za zdalny do lotu, jeżeli jest obsługiwany i użytkowany zgodnie z powyższymi i odnośnymi ograniczeniami użytkowymi.</p> <p>Dodatkowo mają zastosowanie następujące ograniczenia:</p> <p>(⁴)</p> <p>(⁵) [Statek może być użytkowany w nawigacji międzynarodowej niezależnie od powyższych ograniczeń].</p>		
Data wydania:	Podpis:	
<p>6. Niniejsze ograniczone świadectwo zdatności do lotu pozostaje ważne do czasu jego cofnięcia przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru.</p> <p>Do niniejszego świadectwa dołączone jest aktualne poświadczenie przeglądu zdatności do lotu.</p>		

Formularz 24 EASA wydanie 2

Niniejsze świadectwo musi znajdować się na pokładzie podczas wykonywania wszystkich lotów⁽¹⁾ Wypełnia państwo rejestru.⁽²⁾ Wypełnia państwo rejestru.⁽³⁾ Niepotrzebne skreślić.⁽⁴⁾ Wypełnia państwo rejestru.⁽⁵⁾ Niepotrzebne skreślić.

Dodatek VI

Świadectwo zdatności do lotu – formularz 25 EASA

LOGO właściwego organu

ŚWIADECTWO ZDATNOŚCI DO LOTU

(¹)	[Państwo członkowskie rejestru] [WŁAŚCIWY ORGAN PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO]	(²)
1. Przynależność państwowa i znaki rejestracyjne	2. Wytwórca i oznaczenie fabryczne statku powietrznego	3. Numer seryjny statku powietrznego
4. Kategorie		
<p>5. Niniejsze świadectwo zdatności do lotu wydane jest w oparciu o Konwencję o międzynarodowym lotnictwie cywilnym z dnia 7 grudnia 1944 r. i rozporządzenie (WE) nr 216/2008, art. 5 ust. 2 lit. c) w odniesieniu do ww. statku powietrznego, który uznawany jest za zdalny do lotu, jeżeli jest obsługiwany i użytkowany zgodnie z powyższymi i odnośnymi ograniczeniami użytkowymi.</p> <p>Ograniczenia/uwagi:</p> <p>(³)</p> <p>Data wydania: _____ Podpis: _____</p>		
<p>6. Niniejsze świadectwo zdatności do lotu pozostaje ważne do czasu jego cofnięcia przez właściwy organ państwa członkowskiego rejestru.</p> <p>Do niniejszego świadectwa dołączone jest aktualne poświadczenie przeglądu zdatności do lotu.</p>		

Formularz 25 EASA wydanie 2

Niniejsze świadectwo musi znajdować się na pokładzie podczas wykonywania wszystkich lotów⁽¹⁾ Wypełnia państwo rejestru.⁽²⁾ Wypełnia państwo rejestru.⁽³⁾ Wypełnia państwo rejestru.

Dodatek VII

Do użytku przez państwo rejestru		1. Państwo rejestru		3. Numer dokumentu:	
2. ŚWIADECTWO ZDATNOŚCI W ZAKRESIE HAŁASU					
4. Przynależność państwowa i znaki rejestracyjne:		5. Wytwórca i oznaczenie fabryczne statku powietrznego:		6. Numer seryjny statku powietrznego:	
.....		.....		.....	
7. Silnik:			8. Śmigło (*)		
.....			.....		
9. Maksymalna masa startowa (kg)		10. Maksymalna masa do lądowania (kg) (*)		11. Certyfikacyjna norma hałasu:	
.....		.....		.....	
12. Dodatkowe modyfikacje wprowadzone w celu spełnienia mających zastosowanie norm certyfikacyjnych w zakresie hałasu:					
.....					
13. Poziom hałasu poprzecznego/pełna moc (*)	14. Poziom hałasu na podejściu (*)	15. Poziom hałasu w przelocie (*)	16. Poziom hałasu przy nalocie (*)	17. Poziom hałasu przy starcie (*)	
.....	.....	.....	.....	.....	
Uwagi					
18. Niniejsze świadectwo zdatności w zakresie hałasu wydano zgodnie z tomem I załącznika 16 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym z dnia 7 grudnia 1944 r. oraz z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 216/2008 w odniesieniu do ww. statku powietrznego, który uznaje się za spełniający powyższą normę hałasu, jeśli jest obsługiwany i użytkowany zgodnie z odpowiednimi wymaganiami i ograniczeniami użytkowania.					
19. Data wydania: ..... 20. Podpis					

FORMULARZ 45 EASA

(*) W zależności od certyfikacyjnej normy hałasu pola te należy pominąć.

Dodatek VIII

Oświadczenie o zgodności statku powietrznego – formularz 52 EASA

OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI STATKU POWIETRZNEGO		
1. Państwo producenta	2. [PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE] ⁽¹⁾ Państwo członkowskie Unii Europejskiej ⁽²⁾	3. Numer oświadczenia:
4. Organizacja		
5. Typ statku powietrznego	6. Numer certyfikatu typu:	
7. Numer lub znak rejestracyjny statku powietrznego	8. Numer identyfikacyjny producenta	
9. Szczegóły silnika/śmigła ⁽³⁾		
10. Modyfikacje lub biuletyny serwisowe ⁽⁴⁾		
11. Dyrektywy zgodności do lotu		
12. Ulgi		
13. Wyłączenia, zwolnienia lub odstępstwa ⁽⁵⁾		
14. Uwagi		
15. Świadectwo zgodności do lotu		
16. Dodatkowe wymagania		
17. Oświadczenie o zgodności Niniejszym stwierdza się, że statek powietrzny jest w pełni zgodny z projektem certyfikowanym jako typ projektu i elementami wyszczególnionymi w polach 9, 10, 11, 12 i 13. Statek powietrzny jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację. Statek powietrzny poddany został próbom w locie z wynikiem pozytywnym.		
18. Podpisano	19. Nazwisko	20. Data (dd/mm/rr)
21. Numer zatwierdzenia organizacji produkującej		

Formularz 52 EASA wydanie 2

⁽¹⁾ Lub EASA, jeśli EASA jest właściwym organem.⁽²⁾ Skreślić dla państwa niebędącego państwem członkowskim UE lub EASA.⁽³⁾ Niepotrzebne skreślić.⁽⁴⁾ Niepotrzebne skreślić.⁽⁵⁾ Niepotrzebne skreślić.

Instrukcja wypełniania Oświadczenia o zgodności statku powietrznego – formularz 52 EASA**1. CEL I ZAKRES ZASTOSOWANIA**

- 1.1. Zakres zastosowania oświadczenia o zgodności statku powietrznego wydane przez producenta wytwarzającego według części 21 sekcja A podczęść F został opisany w pkt 21.A.130 i odpowiednich akceptowalnych sposobach spełnienia wymagań.
- 1.2. Celem oświadczenia o zgodności statku powietrznego (formularz 52 EASA) wydane na mocy części 21 sekcja A podczęść G jest umożliwienie posiadaczowi odpowiedniego zatwierdzenia organizacji produkującej korzystania z uprawnienia do otrzymywania od właściwego organu państwa członkowskiego rejestru świadectw zdatności do lotu dla poszczególnych statków powietrznych.

2. POSTANOWIENIA OGÓLNE

- 2.1. Oświadczenie o zgodności musi być zgodne z załączonym wzorem, łącznie z numeracją pól i rozmieszczeniem każdego pola. Rozmiar każdego pola może być jednakże dowolny, tak aby odpowiadał potrzebom indywidualnego zgłoszenia, jednak nie do takich rozmiarów, które czyniłyby oświadczenie o zgodności nierozpoznawalnym. Ewentualne wątpliwości należy konsultować z właściwym organem.
- 2.2. Oświadczenie o zgodności może być albo wydrukowane wcześniej, albo wygenerowane komputerowo, lecz w każdym przypadku druk linii i znaków musi być wyraźny i czytelny. Sformułowania w formularzu uprzednio wydrukowanym muszą być zgodne z załączonym modelem, lecz w oświadczeniu nie są dozwolone żadne inne sformułowania.
- 2.3. Wpisy mogą być dokonywane maszynowo/komputerowo lub ręcznie przy użyciu drukowanych liter umożliwiających łatwe odczytanie. Obowiązuje język angielski, ale dopuszcza się, w odpowiednim przypadku, język(-i) urzędowy(-e) państwa członkowskiego wydającego oświadczenie.
- 2.4. Zatwierdzona organizacja produkująca zachowuje kopię oświadczenia i wszystkich odnośnych załączników.

3. WYPEŁNIANIE OŚWIADCZENIA O ZGODNOŚCI PRZEZ WYDAJĄCEGO

- 3.1. Oświadczenie, aby było ważne, powinno mieć wypełnione wszystkie pola.
- 3.2. Oświadczenie o zgodności nie może być wydane właściwemu organowi państwa członkowskiego rejestru, jeżeli projekt statku powietrznego i zamontowane na nim wyroby nie są zatwierdzone.
- 3.3. Informacje wymagane w polach 9, 10, 11, 12, 13 i 14 mogą mieć postać odniesień do oddzielnych dokumentów oznaczonych i zachowanych w aktach przez organizację produkującą, chyba że właściwy organ wyrazi zgodę na inne rozwiązanie.
- 3.4. Oświadczenie o zgodności z założenia nie obejmuje tych akcesoriów, których zamontowanie może być wymagane z uwagi na mające zastosowanie zasady eksploatacyjne. Jednakże część z tych pojedynczych elementów może być uwzględniona w polu 10 lub w zatwierdzonym projekcie typu. Dlatego przypomina się użytkownikom o obowiązku zapewnienia zgodności z mającymi zastosowanie zasadami eksploatacyjnymi dla ich własnych, szczególnych operacji.

Pole 1 Wpisać nazwę państwa producenta.

Pole 2 Właściwy organ, pod którego jurysdykcją wydawane jest oświadczenie o zgodności.

Pole 3 W polu tym należy wpisać wcześniej wydrukowany niepowtarzalny numer seryjny w celu zapewnienia kontroli nad oświadczeniem i jego identyfikowalności. Wyjątkiem jest dokument wygenerowany komputerowo, w którym niepowtarzalny numer nie musi być wydrukowany wcześniej, o ile komputer został tak zaprogramowany, aby go wygenerować i nadrukować.

Pole 4 Pełna nazwa i adres organizacji wydającej oświadczenie. Dane w tym polu mogą być wydrukowane wcześniej. Dozwolone są logo i inne podobne elementy, jeżeli zmieszczą się w tym polu.

Pole 5 Pełna nazwa typu statku powietrznego zgodna z certyfikatem typu i związanym z nim arkuszem danych.

Pole 6 Numery identyfikacyjne i wydanie certyfikatu typu przedmiotowego statku powietrznego.

Pole 7 Jeżeli statek powietrzny jest zarejestrowany to „znakami” są znaki rejestracyjne. Jeżeli statek powietrzny nie jest zarejestrowany, to będą to takie znaki, które są zaakceptowane przez właściwy organ państwa członkowskiego oraz, jeżeli ma to zastosowanie, właściwy organ kraju trzeciego.

Pole 8 Numer identyfikacyjny nadany przez producenta dla zapewnienia kontroli, identyfikowalności i wsparcia technicznego wyrobu. Niekiedy numer ten zwany jest numerem seryjnym producenta lub numerem konstruktora.

Pole 9 Pełna nazwa typu silnika i śmigła zgodna z odpowiednim certyfikatem typu i związanym z nim arkuszem danych. Należy również wykazać numer identyfikacyjny producenta i jego adres.

Pole 10 Zatwierdzone zmiany projektowe w stosunku do statku powietrznego.

- Pole 11 Wyszczególnienie wszystkich mających zastosowanie dyrektyw zgodności (lub równoważnych) oraz oświadczenie o zgodności wraz z opisem metody wykazania zgodności w odniesieniu do przedmiotowego konkretnego statku powietrznego, w tym wyrobów oraz zainstalowanych części, akcesoriów i sprzętu. Należy wykazać ewentualne przyszłe terminy związane z wymaganiami w zakresie zgodności.
- Pole 12 Zatwierdzone niezamierzone uchybienia w stosunku do zatwierdzonego projektu typu niekiedy nazywane ulgami, rozbieżnościami lub niezgodnościami.
- Pole 13 Jedynie uzgodnione wyłączenia, zwolnienia lub odstępstwa mogą zostać tu zamieszczone.
- Pole 14 Uwagi. Każde oświadczenie, informacje, konkretne dane lub ograniczenie, które mogą mieć wpływ na zgodności statku powietrznego. Jeżeli nie ma takich informacji, wpisać „BRAK”.
- Pole 15 Wpisać „świadectwo zgodności do lotu”, „ograniczone świadectwo zgodności do lotu” dla wnioskowanego świadectwa zgodności do lotu.
- Pole 16 W polu tym należy wpisać dodatkowe wymagania, takie jak np. notyfikowane przez kraj przywozu.
- Pole 17 Ważność oświadczenia o zgodności jest uzależniona od wyczerpującego wypełnienia wszystkich pól formularza. Egzemplarz sprawozdania z prób w locie wraz ze wszelkimi odnotowanymi danymi dotyczącymi wad i korekt powinien być zachowany w aktach przez posiadacza POA. Sprawozdanie powinno być podpisane jako zadowolające przez właściwy personel poświadczający oraz przez członka załogi latającej, np. pilota doświadczalnego lub mechanika lotniczego doświadczalnego. Wykonane próby w locie to próby określone w ramach procedur kontrolnych systemu jakości, ustanowionego zgodnie z pkt 21.A.139, a w szczególności pkt 21.A.139 lit. b) ppkt 1 pppkt (vi), celem zapewnienia, by statek powietrzny odpowiadał wymaganiom właściwych danych projektowych i był w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację.
- Wyszczególnienie elementów dostarczonych (lub udostępnionych) celem zaspokojenia tych aspektów oświadczenia, które dotyczą bezpiecznej eksploatacji, powinno być zachowane w aktach przez posiadacza POA.
- Pole 18 Oświadczenie o zgodności może być podpisane przez osobę do tego upoważnioną przez posiadacza zatwierdzenia produkcji zgodnie z pkt 21.A.145 lit. d). Nie powinno się stosować faksymiliów zamiast ręcznego podpisu.
- Pole 19 Nazwisko osoby podpisującej oświadczenie powinno być wydrukowane lub napisane na maszynie w czytelny sposób.
- Pole 20 Należy podać datę podpisania oświadczenia o zgodności.
- Pole 21 Należy podać numer identyfikacyjny zatwierdzenia posiadacza POA przez właściwy organ.
-

Dodatek IX

POŚWIADCZENIE OBSŁUGI

[NAZWA ZATWIERDZONEJ ORGANIZACJI PRODUKUJĄCEJ]

Numer zatwierdzenia organizacji produkującej:

Poświadczenie obsługi zgodnie z pkt 21A.163 lit. d).

Statek powietrzny: ..... Typ: ..... Nr konstrukcyjny/rejestracji: .....

został poddany obsłudze zgodnie ze specyfikacją na zamówieniu: .....

Krótki opis wykonanej pracy:

Niniejszym poświadczam się, że praca została wykonana zgodnie z pkt 21A.163 lit. d) i w zakresie tej pracy statek powietrzny jest uznany za gotowy do dopuszczenia do użytkowania, a zatem jest w stanie zapewniającym bezpieczną eksploatację.

Nazwisko pracownika poświadczającego:

(podpis):

Adres:

Data: .. - .. - .... (dzień, miesiąc, rok).

POŚWIADCZENIE OBSŁUGI — FORMULARZ 53 EASA

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA

W polu KRÓTKI OPIS WYKONANEJ PRACY, znajdującej się na formularzu 53 EASA, należy umieścić odniesienia do wykorzystanych przy obsłudze zatwierdzonych danych.

W polu ADRES, znajdującym się na formularzu 53 EASA, należy podać adres, pod którym wykonano prace obsługowe, a nie adres organizacji (jeżeli są różne).

Dodatek X

Zatwierdzenie organizacji produkującej, o którym mowa w podczęści G załącznika I (część 21) – formularz 55
EASA

Strona ... z ...

[PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE] (*)

Państwo członkowskie Unii Europejskiej (**)

ZATWIERDZENIE ORGANIZACJI PRODUKUJĄCEJ

Numer referencyjny: [KOD PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO (*).21G.XXXX

Na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 1702/2003, na okres ich obowiązywania i zgodnie z warunkami określonymi poniżej, [WŁAŚCIWY ORGAN PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO] niniejszym zatwierdza.

[NAZWA I ADRES PRZEDSIĘBIORSTWA]

jako organizację produkującą zgodnie z załącznikiem I (część 21), sekcja A, podczęść G, do rozporządzenia [(WE) nr 1702/2003], upoważnioną do produkcji wyrobów, części i wyposażenia wymienionych w załączonym wykazie zatwierdzenia i wydawania odpowiednich certyfikatów z wykorzystaniem powyższych numerów referencyjnych.

WARUNKI:

1. Zatwierdzenie jest ograniczone do załączonej specyfikacji warunków zatwierdzenia; oraz
2. Niniejsze zatwierdzenie musi zachować zgodność z procedurami wyszczególnionymi w charakterystyce organizacji produkującej; oraz
3. Niniejsze zatwierdzenie zachowuje ważność tak długo, jak długo zatwierdzona organizacja produkująca utrzymuje zgodność z przepisami załącznika I (część 21) do rozporządzenia [(WE) nr 1702/2003].
4. Z zastrzeżeniem przestrzegania wyżej wymienionych warunków, niniejsze zatwierdzenie zachowuje ważność przez czas nieokreślony, o ile wcześniej nie dojdzie do jego zrzeczenia się, zastąpienia, zawieszenia lub uchylecia.

Data pierwotnego wydania: .....

Data niniejszej zmiany: .....

Numer zmiany: .....

Podpisano: .....

W imieniu właściwego organu: [OKREŚLENIE WŁAŚCIWEGO ORGANU (*)]

Formularz 55a EASA wydanie 2.

(*) lub EASA, jeśli EASA jest właściwym organem.

(**) Skreślić dla państwa niebędącego państwem członkowskim UE.

[PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE] (*) Państwo członkowskie Unii Europejskiej (**)	Warunki zatwierdzenia	TA: [KOD PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO (*).21G.XXXX
Niniejszy dokument stanowi część zatwierdzenia organizacji produkującej nr [KOD PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO (*).21G.XXXX wydanego dla: Nazwa przedsiębiorstwa:		
Sekcja 1. ZAKRES PRAC:		
PRODUKCJA	WYROBY/KATEGORIE	
W sprawie szczegółów i ograniczeń zob. charakterystyka organizacji produkującej, sekcja xxx		
Sekcja 2. ADRESY:		
Sekcja 3. UPRAWNIENIA:		
W ramach warunków zatwierdzenia i zgodnie z procedurami wyszczególnionymi w charakterystyce organizacji produkującej, ma ona prawo korzystania z uprawnień wymienionych w pkt 21A.163. pod następującymi warunkami:		
<i>[pozostawić tylko tekst mający zastosowanie]</i>		
Przed zatwierdzeniem projektu wyrobu formularz 1 EASA może zostać wydany tylko do celów ustalenia zgodności		
Oświadczenia o zgodności nie wolno wydawać dla niezatwierdzonego statku powietrznego		
Do czasu, gdy wymagana będzie zgodność z przepisami w zakresie utrzymania, utrzymanie można prowadzić zgodnie z charakterystyką organizacji produkującej, sekcja xxx		
Zezwolenia na lot mogą być wydawane zgodnie z charakterystyką organizacji produkującej, sekcja yyy		
Data pierwotnego wydania:	Podpisano:	
Data niniejszej zmiany:		
Numer zmiany:	W imieniu [OKREŚLENIE WŁAŚCIWEGO ORGANU (*)]	

Formularz 55b EASA wydanie 2

(*) lub EASA, jeśli EASA jest właściwym organem.

(**) Skreślić dla państwa niebędącego państwem członkowskim UE.

Dodatek XI

Zezwolenie – formularz 65 EASA – o którym mowa w podczęści F załącznika I (część 21)

[PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE] (*)

Państwo członkowskie Unii Europejskiej (**)

ZEZWOLENIE NA PRODUKCJĘ BEZ ZATWIERDZENIA ORGANIZACJI PRODUKUJĄCEJ

[NAZWA WNIOSKODAWCY]
 [NAZWA HANDLOWA (jeżeli inna)]
 [PEŁNY ADRES WNIOSKODAWCY]

Data (dzień/miesiąc/rok)
 Numer referencyjny: [KOD PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO (*)].21G.XXXX

Szanowni Państwo,

Przeprowadzono ocenę funkcjonowania Waszego systemu inspekcji produkcji i stwierdzono, że spełnia on wymagania sekcji A podczęść F załącznika I (część 21) do rozporządzenia [(WE) nr 1702/2003].

W związku z tym, z uwzględnieniem niżej wymienionych warunków, zezwalamy na wykazywanie zgodności z sekcją A podczęść F załącznika I (część 21) do rozporządzenia [(WE) nr 1702/2003] wyrobów, części i akcesoria wymienionych poniżej.

Liczba jednostek	Numer katalogowy	Numer serii
------------------	------------------	-------------

STATEK POWIETRZNY

CZĘŚCI

Następujące warunki mają zastosowanie do niniejszego zezwolenia:

1. Jest ono ważne jak długo [nazwa firmy] utrzymuje zgodność z sekcją A, podczęścią F załącznika I (część 21) do rozporządzenia [(WE) nr 1702/2003].
2. Konieczne jest utrzymanie zgodności z procedurami wyszczególnionymi w podręczniku znak/data wydania [nazwa przedsiębiorstwa].....
3. Traci ważność dnia .....
4. Oświadczenie o zgodności wydane przez [nazwa przedsiębiorstwa] w oparciu o postanowienia pkt 21A.130 powyżej podanego rozporządzenia podlega potwierdzeniu przez organ wydający niniejsze zezwolenie zgodnie z procedurą ..... zawartą w podręczniku, o którym mowa powyżej.
5. [Nazwa przedsiębiorstwa] natychmiast informuje organ wydający niniejsze zezwolenie o wszelkich zmianach w systemie inspekcji produkcji, które mogą mieć wpływ na inspekcję, zgodność lub zdatność do lotu wyrobów lub części wyszczególnionych w tym zezwoleniu.

W imieniu właściwego organu: [OKREŚLENIE WŁAŚCIWEGO ORGANU (*)]

Data i podpis

Formularz 65 EASA wydanie 2

(*) lub EASA, jeśli EASA jest właściwym organem.

(**) Skreślić w przypadku nie będącego państwem członkowskim UE.

ZAŁĄCZNIK II

Uchylone rozporządzenie i wykaz jego kolejnych zmian

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1702/2003	(Dz.U. L 243 z 27.9.2003, s. 6)
Rozporządzenie Komisji (WE) nr 381/2005	(Dz.U. L 61 z 8.3.2005, s. 3)
Rozporządzenie Komisji (WE) nr 706/2006	(Dz.U. L 122 z 9.5.2006, s. 16)
Rozporządzenie Komisji (WE) nr 335/2007	(Dz.U. L 88 z 29.3.2007, s. 40)
Rozporządzenie Komisji (WE) nr 375/2007	(Dz.U. L 94 z 4.4.2007, s. 3)
Rozporządzenie Komisji (WE) nr 287/2008	(Dz.U. L 087 z 29.3.2008, s. 3)
Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1057/2008	(Dz.U. L 283 z 28.10.2008, s. 30)
Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1194/2009	(Dz.U. L 321 z 8.12.2009, s. 5)

ZAŁĄCZNIK III

Tabela korelacji

Rozporządzenie (WE) nr 1702/2003	Niniejsze rozporządzenie
Artykuł 1 ust. 1	Artykuł 1 ust. 1
Artykuł 1 ust. 2	Artykuł 1 ust. 2, lit. a) do h)
—	Artykuł 1 ust. 2, lit. i) oraz j)
Artykuł 2 ust. 1 i 2	Artykuł 2 ust. 1 i 2
Artykuł 2 ust. 3	—
Artykuł 2a ust. 1, wprowadzenie	Artykuł 3 ust. 1, wprowadzenie
Artykuł 2a ust. 1, lit. a) i b)	Artykuł 3 ust. 1, lit. a) i b)
Artykuł 2a ust. 1, lit. c) i d)	—
Artykuł 2a ust. 2–5	Artykuł 3 ust. 2–5
Artykuł 2b	Artykuł 4
Artykuł 2c ust. 1	Artykuł 5
Artykuł 2c ust. 2 i 3	—
Artykuł 2d	Artykuł 6
Artykuł 2e, akapit pierwszy	Artykuł 7
Artykuł 2e, akapit drugi	—
Artykuł 3 ust. 1, 2 i zdanie pierwsze pkt 3	Artykuł 8 ust. 1, 2 i 3
Artykuł 3 ust. 3 zdanie drugie, ust. 4 i 5	—
Artykuł 3 ust. 6	—
Artykuł 4 ust. 1, 2 i zdanie pierwsze pkt 3.	Artykuł 9 ust. 1, 2 i 3
Artykuł 4 ust. 3 zdanie drugie, ust. 4, 5 i 6	—
—	Artykuł 10
—	Artykuł 11
Artykuł 5 ust. 1	Artykuł 12
Artykuł 5 ust. 2–5	—
Załącznik	Załącznik I
—	Załącznik II
—	Załącznik III

CENY PRENUMERATY w 2012 r. (bez VAT, włącznie z normalną opłatą za dostawę przesyłki)

Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	1 200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wersja papierowa + roczne wydanie na płycie DVD	w 22 językach urzędowych UE	1 310 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	840 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, miesięczne wydanie na płycie DVD (komplet)	w 22 językach urzędowych UE	100 EUR/rok
Suplement do Dziennika Urzędowego (seria S) – Ogłoszenia o przetargach, płyta DVD raz w tygodniu	wielojęzyczny: w 23 językach urzędowych UE	200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria C – Konkursy	w językach, których dotyczy konkurs	50 EUR/rok

Prenumerata *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, który jest wydawany w językach urzędowych Unii, dostępna jest w 22 wersjach językowych. Dziennik Urzędowy składa się z dwóch serii – L (Legislacja) oraz C (Informacje i zawiadomienia).

Dla każdej wersji językowej jest otwierana osobna prenumerata.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 920/2005, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym L 156 z dnia 18 czerwca 2005 r., instytucje Unii Europejskiej nie mają obowiązku sporządzania wszystkich aktów prawnych w języku irlandzkim ani publikowania ich w tym języku. W związku z tym irlandzkie wydania Dziennika Urzędowego sprzedawane są osobno.

Prenumerata Suplementu do Dziennika Urzędowego (seria S – Ogłoszenia o przetargach) obejmuje wszystkie 23 wersje językowe na pojedynczej płycie DVD.

Na żądanie prenumeratorzy *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* mogą otrzymać różne załączniki do Dziennika Urzędowego. Prenumeratory informowani są o publikacji załączników poprzez zawiadomienia dołączane do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Sprzedaż i prenumerata

Prenumeratę różnych odpłatnych publikacji wydawanych okresowo, na przykład prenumeratę *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, można zamówić u naszych dystrybutorów handlowych. Wykaz dystrybutorów handlowych znajduje się na stronie internetowej:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm

Portal EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) zapewnia bezpośredni i bezpłatny dostęp do prawodawstwa Unii Europejskiej. EUR-Lex umożliwia dostęp do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz traktatów, aktów prawnych, orzecznictwa i aktów przygotowawczych.

Dodatkowe informacje o Unii Europejskiej znajdują się na stronie: <http://europa.eu>

